

การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ

ปฏิญานินพนธ์

ของ

สุวิทอง ศรีสะอาด

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 หนองจอก กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915050

26 ส.ย. 7524

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปฏิญาณการศึกษามหาบัณฑิต
สิงหาคม 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ

บทคัดย่อ

ของ

สุวิทอง ศรีสะอาด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สิงหาคม 2523

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้ 1) เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ 2) เปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ และ 3) เปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ประกอบด้วยนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับปริญญาโทชั้นปีที่ 2 และในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2522 จำนวน 156 คน จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาเอก และบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จซึ่งได้รับรางวัลดีเด่นของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จำนวน 23 คน ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่สร้างขึ้นตามแนวของแบบทดสอบเอ็ดเวิร์ดส์ เพอร์ซันนอล พรีเฟอเรนซ์ สเค็ดจูลด (Edwards Personal Preference Schedule) ของเอ็ดเวิร์ดส์ แบบทดสอบนี้มีจำนวนทั้งหมด 121 ข้อ สำหรับวัดลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ 11 ด้านได้แก่ ความละเอียดประณีต การมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความมั่นใจในตนเอง การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีใจกว้าง การมีมนุษยสัมพันธ์ ความอดทน ความล้มเหลว ความซื่อสัตย์ และการเป็นผู้นำ

ผลการศึกษารายกวดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้วัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์มีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านระหว่าง .60 ถึง .89
2. บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เว้นแต่บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จมีคะแนนบุคลิกภาพสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาตรี มีบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เว้นแต่บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบและการเป็นผู้นำ นิสิตระดับปริญญาโท มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกว่านิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ นิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีคะแนนบุคลิกภาพ

ด้านความละเอียดประณีตสูงกว่านิลิตระคับปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นิลิตและนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดกับนิลิตที่ไม่เคยทำงานห้องสมุดมีบุคลิกภาพต่างกันต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม นิลิตและนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดมีแนวโน้มด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงกว่านิลิตและนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

A COMPARATIVE STUDY OF PERSONALITIES OF LIBRARY SCIENCE
STUDENTS AND SUCCESSFUL LIBRARIANS

AN ABSTRACT

BY

SURITHONG SRISA-ARD

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
August 1980

The purposes of this study were: to develop a personality test of librarians, to compare between library science students and successful librarians the personality variables, and to compare personality variables among library science students with respects to levels of education and library work experience. The samples were 156 library science students from seven universities offering library science programs and 23 successful librarians who won the Thai Library Association Achievement Award for Librarians. These random samples were simply selected for the study. The instrument used in the study was the personality test of librarians developed by the investigator in the same fashion as that of the Edwards Personal Preference Schedule. The test contained 121 items to investigate 11 personality variables, namely, orderliness, nurturance, responsibility, self-confidence, initiation and creative thinking, liberality, human relationship, endurance, achievement motive, honesty and leadership.

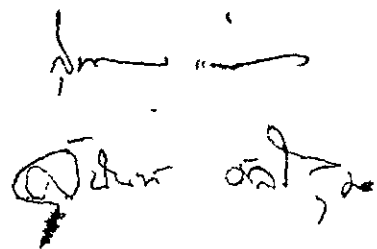
The result were as follows:-

1. The personality test of librarians developed by the investigator was logically valid and the reliability coefficients calculated by the split-half method were in the range of .60 - .89.
2. Personality variables between library science students and successful librarians were not significantly different except the two variables, namely, responsibility and initiation and creative thinking where the successful librarians scored significantly higher at .01 level.

3. Personality variables between the graduate and the undergraduate students were not significantly different except the two variables, namely, responsibility and leadership where the graduate students scored significantly higher at .05 level. However, the graduate students scored significantly lower at .01 level on the orderliness aspect.

4. Work experience of the students bore no significant difference on all personality variables. Nevertheless, students with some work experience tended to score higher on the initiation and creative thinking aspect.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปฏิญานพันธบัตรนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

ประธาน

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะผู้เขียนได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา และความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างค้ำยำงจาก คร. สุนทร แก้วลาย และอาจารย์สุนันท์ สลโกสุน ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย ในการรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์และช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก คร. ไสว เลี่ยมแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง นิลแก้ว และอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย ขอกราบขอบพระคุณ คร.มล.จอย นันทวิจิตรินทร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. สวนา พรพจน์กุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ ทับเที่ยง รองศาสตราจารย์ คร. ลมุด รัตตากร และรองศาสตราจารย์ คร. ณวีลักษณ์ บุญกาญจนะ ที่ได้กรุณาแนะนำและให้คำปรึกษาทั่ว ๆ ไป ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ขอขอบคุณอาจารย์มิตินทร์ สำเภาเงิน ในความอนุเคราะห์दानโปรแกรม และการคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญชม ศรีสะอาด ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นพลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณจรินทร์ ยางจิต ในการจัดพิมพ์และอ้คสำเนาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

สุริทอง ศรีสะอาด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	8
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	10
ความหมายของบุคลิกภาพ	10
การสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษามุคลิกภาพ	12
การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเอ็ดเวิร์ดส์	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ	23
ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของบรรณารักษ์	28
ผลการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ	30
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
กลุ่มตัวอย่าง	33
การสร้างเครื่องมือ	36
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	61
วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .	65
	สัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .	65
	ผลการสร้างเครื่องมือ .	66
	ความเที่ยงตรง .	66
	ความเชื่อมั่น .	68
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย	69
	การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ระหว่างบรรณารักษ์ที่ประสบ - ความสำเร็จกับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ .	69
	การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ระหว่างนิสิตและนักศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท กับนิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี .	71
	การเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์ กับนิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด .	73
	ลักษณะบุคลิกภาพ 11 ด้าน และลำดับการแสดงออกของบรรณารักษ์ ที่ประสบความสำเร็จ นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์	75
	ลักษณะบุคลิกภาพ 11 ด้าน และลำดับการแสดงออกของนิสิตและ นักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด .	76
5	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ	80
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า .	80
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า .	80
	การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	81
	สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า .	82

มทที่	หน้า
อภิปรายผล .	84
ข้อเสนอแนะ .	87
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก .	96

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ EPFS ที่ทำโดยวิธีแบ่งครึ่งข้อสอบ และโดยวิธีสอบซ้ำ	20
2 ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของตัวแปรทางบุคลิกภาพที่วัดโดย EPFS จำนวนคนทั้งหมด 1,509 คน	21
3 จำนวนนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและมหาวิทยาลัย	34
4 จำนวนนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของสมุด	35
5 เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ	36
6 ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบรรณารักษ์ 11 ด้าน จากการทดลองใช้แบบทดสอบกับนิสิตและบรรณารักษ์ จำนวน 48 คน	58
7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบบุคลิกภาพในแต่ละด้านจากการทดลองใช้แบบทดสอบกับนิสิตและบรรณารักษ์ จำนวน 48 คน	59
8 ค่าสหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบรรณารักษ์ 11 ด้าน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 179 คน	67
9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ 11 ด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน	68
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพระหว่างบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จกับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์	69

11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของบรรณารักษะระหว่าง นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท จำนวน 37 คน กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับ ปริญญาตรี จำนวน 119 คน .	71
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพระหว่างนิสิตและนักศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ใน การทำงานห้องสมุด .	73
13	ค่าเฉลี่ยและลำดับที่ของคะแนนบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบ ความสำเร็จ นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ .	75
14	ค่าเฉลี่ยและลำดับที่ของคะแนนบุคลิกภาพของนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ ในการทำงานห้องสมุด .	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงการออกแบบ ทดสอบ และการตรวจให้คะแนนของ แบบทดสอบ EPFS	22
2 แสดงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์	26
3 แสดงลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ	37
4 แสดงการจัดเรียงข้อคำถามของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบรรณารักษ์	51
5 แสดงรูปแบบของกระดาษคำตอบที่ใช้ตรวจนับคะแนน	56
6 แสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ 11 ด้าน ของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์	70
7 แสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ 11 ด้าน ของนิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท กับนิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี	72
8 แสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ 11 ด้าน ของนิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด และที่ไม่มีประสบการณ์	74

ภูมิหลัง

บุคคลจะประสบผลสำเร็จในการทำงานได้ ย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้ ปัญญา และการปรับตัว (สมบุญม ชิตพงศ์ และสำเริง บุญเรืองรัตน์ 2518 : 2) บุคคลใดแม้จะมีทั้งความรู้ และปัญญาก็ ถ้าไม่ปรับตัวให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงานอาชีพแล้วก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้าในการทำงานและสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติได้ บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่มียุทธูปถัมภ์อย่างมาก ต่อการทำงาน พรพิมล เพ็งศรีทอง ศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จและครูที่ไม่ประสบความสำเร็จและสรุปไว้ว่า ครูที่ประสบความสำเร็จ เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาคือ เป็นคนฉลาด มีความสามารถทางสติปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้กว้างขวาง มีการพัฒนาความรู้ลึกทางจิตใจสูง มีความอดทน ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น รู้จักใช้เหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเสมอต้นเสมอปลาย สนใจความเคลื่อนไหวของนักเรียน ตั้งตัวอยู่เสมอ มีความเมตตากรุณา มีผลงานและมีความรับผิดชอบ ส่วนครูที่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่มีอารมณ์เสื่อง่าย สุขภาพไม่ดี เตรียมการสอนไม่ดี ไม่มีความอดทน หงุดหงิดกังวลใจ อารมณ์ไม่ดีเป็นนิจ ไม่มีการยืดหยุ่น ชอบหลีกเลี่ยงงาน ไม่มีอารมณ์ขัน ไม่เป็นระเบียบ ไม่ยุติธรรม ไม่สนใจเด็ก ใจแคบ มีใจเอนเอียง ปรับตัวในอาชีพไม่ได้ มีแนวโน้มที่จะพุดมากเกินไป (พรพิมล เพ็งศรีทอง 2515 : 31)

เฮช ชันคเลอร์ ฮันท์ (H.Chandler Hunt) ศึกษาถึงสาเหตุที่คนงานถูกไล่ออกจากบริษัท 400 คน จากจำนวนบริษัททั้งหมด 76 แห่ง พบว่าร้อยละ 10 ของคนงานออกไปเพราะไม่มีความสามารถในการทำงาน และทำงานไม่ได้ตามคุณสมบัติที่ตองการ แต่มีจำนวนถึงร้อยละ 90 ที่ต้องออกไปเพราะสาเหตุเกี่ยวกับบุคลิกภาพซึ่งได้แก่สาเหตุดังต่อไปนี้ คือ ความเลินเล่อ ขาดความร่วมมือในการทำงาน ไม่ซื่อสัตย์ ไม่มีความคิดริเริ่ม ไม่มีน้ำใจต่อคนอื่น เป็นคนที่หลงตัวเอง พอใจในตนเองมากเกินไป และมีปัญหาในด้านมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่น (สวานา พรพิณกุล 2520 : 166 อ้างอิงมาจาก Baird, 279)

ด้วยเหตุนี้ การรับบุคคลเข้าทำงานจึงมีการสอบถามคุณสมบัติ โดยพิจารณาการ
 แต่งกาย กิริยาท่าทาง ท่วงทีการพูดจา ความสามารถในการตัดสินใจ ความรู้ทั่วไป และ
 นอกจากนี้ยังจะสอบประวัติ นิสัยใจคอ ความเป็นอยู่ทางบ้าน และการสังคมว่าเป็นอย่างไร
 ซึ่งเป็นกรประเมินค่านบุคลิกภาพนั่นเอง (ชูกางค์ แสงวณิช 2506 : 37) แม้แต่
 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ก็ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา
 ให้เน้นบุคลิกภาพว่าเป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่ง กล่าวคือ ให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความสุขและ
 อารมณ์สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 : 1)

บุคลิกภาพที่เหมาะสมมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นผู้จัดให้
 บริการเกี่ยวกับ สรรพวิทยา ความรู้ หรือข้อมูลในสาขาวิชาต่าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ
 ผู้อ่านหรือผู้ใช้บริการ บรรณารักษ์ จะต้อง

1. จักหาหนังสือ สิ่งตีพิมพ์และโสตทัศนวัสดุที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ ทันสมัย
 สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันและความต้องการของผู้ชนในชุมชนที่ตนให้บริการ
2. จัดเตรียมวัสดุห้องสมุดให้พร้อมที่จะให้บริการแก่ผู้อ่าน
3. ส่งเสริมให้มีผู้มาใช้บริการของห้องสมุด ให้ความรู้แนะนำและช่วยเหลือ
 ผู้ใช้ให้ได้พบความรู้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิตและ

งานดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพย่อมต้องการบรรณารักษ์ที่มีความรู้ ความสามารถ มี
 บุคลิกภาพที่น่ายินดีและเหมาะสม รักการให้บริการ ช่วยเหลือผู้อื่น (ชูกางค์ แสงวณิช
 1963 : 10) ในการทำงานบรรณารักษ์ จึงต้องใช้ความสามารถหลายอย่าง ผู้ที่จะ
 บรรณารักษ์อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในวิชาชีพได้นั้น จะต้องมีความรักในอาชีพ
 มีการปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับลักษณะของงานที่ทํา ด้วยเหตุที่บรรณารักษ์
 ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย

เมื่อกล่าวถึงคุณสมบัติของบรรณารักษ์ คุณลักษณะที่ได้รับการกล่าวถึงอยู่เสมอ ได้แก่
 บรรณารักษ์จะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะอันเหมาะสม วางตนและมีความประพฤติดี ยิ้มแย้ม
 แจ่มใส ใจเย็น อคทน ขยัน มีระเบียบ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความคิดริเริ่ม รู้จัก
 พัฒนาตัวเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ติดต่อกับบุคคลได้ทุกประเภท มีศรัทธาในความสำคัญของ

หนังสือและการให้บริการแก่ผู้ใช้ (นวนิศย์ อินทรามะ 2517 : 9; อุทัย หุคิณพิธิ 2509 : 51) ในการพิจารณาตัดสินบรรณารักษศาสตร์เป็นประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยนั้น หลักเกณฑ์อย่างหนึ่งที่นำมาพิจารณาให้คะแนนก็คือคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษซึ่งได้แก่ ความมีมนุษยสัมพันธ์ การยิ้มแย้มแจ่มใส ความเป็นกันเอง ความว่องไวกระฉับกระเฉง ความคิดริเริ่ม ตอกิจการอันเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ทุกด้าน ความมั่นใจในตนเอง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแต่งตัว (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ม.ป.ป. : 4) จากคุณสมบัติของบรรณารักษดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในวิชาชีพบรรณารักษนั้น ได้ให้ความสำคัญในเรื่องบุคลิกภาพมาก

การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย เริ่มต้นขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2494 นี้เอง เดิมเรียกว่า วิชาจัดห้องสมุด เมื่อแรกที่เปิดสอนวิชาจัดห้องสมุดขึ้นนั้น จะมีการสอบสัมภาษณ์พื้นความรู้ภาษาอังกฤษของผู้สมัคร ทั้งนี้เพราะการสอนต้องใช้ภาษาอังกฤษและตำราเรียนต่าง ๆ ก็เป็นภาษาอังกฤษด้วย (ประภาวดี พจนา และคนอื่นๆ 2515 : 2) ต่อมา พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ได้ประธานชื่อวิชาให้ใหม่เรียกว่า วิชาบรรณารักษศาสตร์ (สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์ 2509 : 3) และปัจจุบันการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าแก่วงการห้องสมุดและอาชีพบรรณารักษยิ่งขึ้น

การที่จะให้ใคร่บรรณารักษที่มีความรู้ดี และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเพื่อทำการพัฒนาและสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่วงการห้องสมุด และวิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์นั้นควรจะเริ่มตั้งแต่ การคัดเลือกบุคคลที่จะเข้าเรียนในสาขาวิชานี้ ตลอดจนการจัดการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์เพื่อผลิตบรรณารักษใหม่มีคุณสมบัติที่ครบถ้วน ทั้งด้านความรู้ สติปัญญา และบุคลิกภาพ จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนหนึ่งไม่สนใจประกอบอาชีพบรรณารักษ โดยเฉพาะระดับปริญญาตรีมีบัณฑิตถึง ร้อยละ 40.92 ที่ไปทำงานด้านอื่น และในระดับปริญญาโทมีบัณฑิตถึง ร้อยละ 13.33 ไม่ไปทำงานโดยใช้วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ การที่ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์เหล่านี้ไม่ประกอบอาชีพบรรณารักษนับเป็นความสูญเสียเปล่าในการลงทุนทางการศึกษาส่วนหนึ่งได้ เพราะจำนวนผู้ทำงานด้านห้องสมุดควรมีมากกว่านี้

(สุติมา สัจจันันท์ 2518 : 32) จึงน่าจะมีการศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาบุคคลให้เหมาะสมตามความต้องการของอาชีพนั้น ๆ จากการค้นคว้าจากหลักฐานต่าง ๆ ไม่พบว่ามิใคร่ได้ศึกษาบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ไทยในอันที่จะใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษากานบรรณารักษศาสตร์ ทั้ง ๆ ที่บุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการทำงานให้เป็นผู้ผลสำเร็จและบุคลิกภาพเป็นผลซึ่งเกิดจากการเรียนและการฝึกในทุก ๆ ด้านด้วย (คุย ชุมสาย 2508 : 49) การที่จะฝึกอบรมเพื่อฝึกแปลงและปรับปรุงบุคลิกภาพของผู้เรียน จำเป็นจะต้องอาศัยระยะเวลา และต้องการข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ มาประกอบ เพราะการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์นั้นไม่เพียงแต่ การให้ความรู้เพื่อผลิตคนออกไปประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ เท่านั้น แต่ควรที่จะพัฒนาบุคคลในด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมต่าง ๆ ด้วย (สาโรช บัวศรี 2505 : 5)

การศึกษาบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ นิสิต และนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จะช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ดี และบุคลิกภาพที่ต้องการที่จะพัฒนา ซึ่งเป็นข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผนปรับปรุงบุคลิกภาพของผู้ที่จะสำเร็จการศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จจากกลุ่มบรรณารักษ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบคุณลักษณะทางบุคลิกภาพที่แตกต่างและพิเศษจากบรรณารักษ์หรือนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยทั่วไป นอกจากนี้จะช่วยให้ทราบลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ยังบกพร่อง และควรส่งเสริมพัฒนาเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของวิชาชีพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาคนควา

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ

3. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะมีประโยชน์ในทางต่อไปนี้

1. ได้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์
2. เป็นแนวทางส่งเสริมและเสนอแนะในการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาและบรรณารักษ์ให้มีบุคลิกภาพที่จะนำความก้าวหน้ามาสู่ห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษ์
3. ทำให้โคทราบลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีอยู่แล้วซึ่งจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและปรับปรุงให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. ใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาบุคลิกภาพของผู้ที่จะเข้าศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และผู้ที่ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ต่อไป
5. เป็นข้อเสนอแนะแก่สถาบันต่าง ๆ ที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้กลมกลืน และพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนเหล่านั้นให้ประสบความสำเร็จ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

1.1 นิสิตและนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 156 คน ซึ่งจำแนกเป็นนิสิตและนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 และในระดับปริญญาโทชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 ในมหาวิทยาลัย 7 แห่งที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาเอก คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.2 บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จจำนวน 23 คน บรรณารักษ์เหล่านี้ได้รับการคัดเลือกจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในกิจกรรมการคัดเลือกห้องสมุดและบรรณารักษ์ดีเด่นในแต่ละปี กิจกรรมนี้ได้เริ่มจัดใหม่ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2517 จนถึงปัจจุบัน โดยทำการคัดเลือกห้องสมุดโรงเรียนก่อน ต่อมาจึงได้คัดเลือกห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาห้องสมุด ให้กำลังใจแก่บรรณารักษ์ในการปรับปรุงงานของตนให้มีความมีประสิทธิภาพ และเป็นการจูงใจให้ผู้บริหารสนับสนุนงานห้องสมุดยิ่งขึ้น (อุทัย หุติยะโพธิ 2522 : 4 , สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2518 : 15)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

2.1.1 สถานภาพ แบ่งเป็น บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ และ นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

2.1.2 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท

2.1.3 ประสบการณ์ แบ่งเป็น นิสิตและนักศึกษาที่เคยทำงานในห้องสมุด และไม่เคยทำงานในห้องสมุด

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ บุคลิกภาพ ค่านต่าง ๆ ที่บรรณารักษ์ควรประพฤติปฏิบัติ 11 ด้าน คือ (ดูเพิ่มเติมหน้า 40-44)

2.2.1 ความละเอียดประณีต

2.2.2 การมีน้ำใจ

2.2.3 ความรับผิดชอบ

2.2.4 ความมั่นใจในตนเอง

2.2.5 การคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.2.6 การมีใจกว้าง

2.2.7 การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2.2.8 ความอกทน

2.2.9 ความล้มเหลว

2.2.10 ความอดทน

2.2.11 การเป็นผู้นำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ หมายถึงบรรณารักษ์ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นบรรณารักษ์ดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2517 ถึง พ.ศ. 2522

2. บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ หมายถึง ลักษณะและการแสดงออกของบรรณารักษ์ในรูปของการชอบปฏิบัติ เคยปฏิบัติ หรือจะเลือกปฏิบัติเมื่อพบกับสถานการณ์ในการทำงาน บุคลิกภาพนี้สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดทั้งหมด 11 คำถาม คือ

2.1 ความละเอียดประณีต หมายถึง ความเป็นคนมีระเบียบเรียบร้อย มีการสังเกตในการกระทำใด ๆ อย่างถี่ถ้วน มีระบบ

2.2 การมีน้ำใจ หมายถึง การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น มีความเสียสละและยินดีที่จะเป็นฝ่ายให้

2.3 ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องกระทำด้วยความผูกพัน ไม่ทอดทิ้ง โดยใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ มีความปรารถนาที่จะให้หน้าที่ที่ปฏิบัติเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจ มีความพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และยอมรับความผิดหรือความชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ของตน

2.4 ความมั่นใจในตนเอง หมายถึง ความแน่ใจในการคิด ในการกระทำของตนเอง กล้าตัดสินใจและมั่นใจว่าจะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จแม้จะต้องพบกับอุปสรรคหรือสิ่งยั้งขวาง ขอบฟ้าตนเอง กำหนดชีวิตและอนาคตด้วยตนเอง กล้าคิดและทดลอง

2.5 การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดที่จะคัดแปลงหรือปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม การใช้ความคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาหรือริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่ได้เป็นการลอกเลียน

2.6 การมีใจกว้าง หมายถึง การพร้อมที่จะรับความคิดหรือแนวทางในการแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่มีเหตุผล การทนรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน หรือข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตนได้

2.7 การมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์หรือติดต่อสื่อสารกับคนอื่นอย่างเป็นที่พึงพอใจทุกฝ่าย และบรรลุจุดประสงค์ของการติดต่ออย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 ความอดทน หมายถึง การทำงานอย่างจริงจังและมุ่งมั่นจนกระทั่งงานนั้นสำเร็จจวบคิ่ ทำงานได้นานโดยไม่วางมือแม้จะเหนื่อยหรือมีสิ่งล่อใจอื่น ๆ ก็ตาม ไม่ย่อท้อของงานหนัก มีความวิริยะอุตสาหะไม่ทอดทิ้ง มีอารมณ์มั่นคงและสุขุม

2.9 ความล้มเหลว หมายถึง ความมุ่งมั่นที่จะทำงานยาก ๆ ให้สำเร็จต้องการให้ผลงานที่ทำมีความดีเด่น ต้องการมีชื่อเสียงในการทำงานหรือในวิชาชีพ

2.10 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การแสดงออกที่ตรงไปตรงมา หรือตามที่ได้แสดงเจตนารมณ์ไว้ การพูดแต่ความจริง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ไม่หลอกลวง ตรงต่อเวลา ไม่มีคหรีวค่อนหาที่ ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบ

2.11 การเป็นผู้นำ หมายถึง การสามารถชักจูงหรือทำให้ผู้อื่นร่วมมือในการประสานงานและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งเป็นผู้มีความสามารถที่ผู้อื่นนิยมยกย่อง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตและนักศึกษาวชิราภรรณาภิษศาสตร์ และบรรณาภิษที่ประสบความสำเร็จมีบุคลิกภาพแต่ละคานแตกต่างกัน

2. นิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทวิชาบรรณารักษศาสตร์
มีบุคลิกภาพแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด
และไม่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดมีบุคลิกภาพแต่ละด้านแตกต่างกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นคำที่นำมาใช้กันทั่วไปเมื่อต้องการจะบรรยายถึงลักษณะของบุคคล การบรรยายลักษณะของบุคคลนั้น มีคำที่ใช้กันมากมาย เช่น ใจดี ก้าวร้าว ขอมคน เกรงใจ ออกทน วิตกกังวล เป็นต้น คำเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในหลายร้อยคำที่ใช้บรรยายบุคลิกภาพของบุคคล บุคลิกภาพเป็นเรื่องกว้าง การให้คำจำกัดความที่แน่นอนและตายตัวเกี่ยวกับความหมายของบุคลิกภาพจึงเป็นเรื่องยาก ดังกล่าวไว้ว่า ทุกคนดูเหมือนรู้ว่าบุคลิกภาพคืออะไร แต่ไม่มีใครสามารถให้ความหมายได้อย่างแน่นอนและตายตัวทั้ง ๆ ที่มีคำจำกัดความหลายร้อยคำ (Baughman. 1972 : 3)

บุคลิกภาพตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปมักจะหมายความถึง ลักษณะท่าทางการวางตัว การแต่งกาย ความรู้สึกของคนที่ติดต่อบุคคลอื่น ๆ และบุคคลทั่วไปมักจะตัดสินบุคลิกภาพของผู้อื่น โดยถือความรู้สึกของคนที่มาปฏิบัติหน้าที่บุคคลนั้นแสดงออกต่อตนเป็นเกณฑ์ เช่น รู้สึกถูกชะตาหรือมีความประทับใจในบุคคลใดก็มองบุคคลนั้นว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลใดไม่มีลักษณะเด่น แต่งกายสกปรกก็มองว่าบุคคลนั้นไม่มีบุคลิกภาพ เป็นต้น การนำเอาความประทับใจที่เกิดขึ้นเพียงครั้ง 2 ครั้ง หรือความเชื่อต่าง ๆ มาพิจารณาคัดสินบุคลิกภาพของกันนั้น เป็นการเพ่งเล็งเฉพาะแง่เดียว คือมองดูว่าบุคคลนั้นเป็นคนอย่างไรในความรู้สึกเท่านั้น

ในทางจิตวิทยา มนุษย์ทุกคนมีบุคลิกภาพ เพราะทุกคนมีลักษณะเฉพาะที่ปรากฏให้เห็นและรู้สึกได้ในภาวะที่แตกต่างกัน เช่น ลักษณะทางกาย เช่น รูปร่าง หน้าตา ทรวดทรง การแต่งกาย เป็นต้น ลักษณะทางจิต เช่น ความจำ การหลงลืม ความคิด เป็นต้น ลักษณะทางความสามารถ เช่น ความสามารถในการเรียนรู้และฝึกฝน ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้า การมีไหวพริบ การริเริ่ม เป็นต้น ลักษณะเฉพาะทาง

อุปนิสัยใจคอ ความประพฤติ กิเลสธรรมจรรยา เช่น ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละ การมีน้ำใจนักกีฬา เป็นต้น ลักษณะทางอารมณ์ เช่น ความตื่นเต้น ตกใจ หวั่นไหวหรือควบคุมได้ ความใจเย็น ความกล้าหาญ เค็ดเคี้ยว ความรักและความเกลียด เป็นต้น ลักษณะทางกำลังใจ เช่น เป็นคนกระฉับกระเฉงว่องไว หรือเฉื่อยชา ใจแข็งหรือใจอ่อน ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน เป็นต้น นักจิตวิทยาที่ศึกษาบุคลิกภาพได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้หลายอย่างถึง เช่น บุคลิกภาพ หมายถึงกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งของระบบร่างกายและจิตใจในตัวของแต่ละบุคคลซึ่งชี้ให้เห็นแนวการปรับตัวของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม (Allport, 1937 : 43) บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรวมทั้งหมดของแต่ละบุคคลทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ข้างใต้ บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ช่วยในการทำนายน่าว่าบุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ (Cattell, 1950 : 2 - 3) ฮิลการ์ดให้นิยามบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพคือรูปร่างภายนอกของลักษณะบุคคลและวิธีการแสดงออก ซึ่งแสดงถึงแบบของการปรับตัวที่เป็นเอกลักษณ์ของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม (Hilgard, 1962 : 447) กิลฟอร์ดจึงอธิบายบุคลิกภาพตามลักษณะเฉพาะที่เป็นแบบประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วยลักษณะรูปร่างภายนอก (Morphology) ความถนัด (Aptitude) สภาพทางอารมณ์ (Temperament) ทัศนคติ (Attitude) ความสนใจ (Interest) ความต้องการ (Need) และร่างกาย (Physiology) (Guilford, 1957 : 7) ตามทัศนะของซันด์เบิร์ก บุคลิกภาพเป็นระบบซึ่งจัดลักษณะของแต่ละบุคคล และขบวนการทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ เพื่อที่จะสร้างพฤติกรรมในการติดต่อกับหรือมีปฏิสัมพันธ์กับระบบอื่น ๆ ที่ใหญ่กว่าซึ่งอยู่รอบ ๆ (Sundberg, 1977 : 12) นักจิตวิทยาของไทยได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพแตกต่างกันไปดังนี้ เกโซ ส่วนานนท์ ให้ความหมายว่าบุคลิกภาพ หมายถึงผลรวมของอาการตอบสนองต่าง ๆ ของร่างกาย บุคลิกภาพนั้นเป็นการพัฒนาในระยะยาว มีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล (เกโซ ส่วนานนท์ 2514 : 94) ส่วนาพรพัฒน์กุล ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพก็คือลักษณะเฉพาะในค่าน้ำรางวัลชีวิตของบุคคล (Style of life) ซึ่งจำเป็นต้องสัมพันธ์กับการรักษาตำแหน่ง และการที่จะได้รับยกย่อง

นับถือในผลงาน หรือการเลื่อนตำแหน่งงานนั้น ๆ (สวนา พรพิณกุล 2520 : 166) และบางกลุ่มให้ความหมายว่า ลักษณะประจำตัวและวิถีแสดงออกโดยนัยแห่งระบบจิตและระบบกายซึ่งเผยให้เห็นแนวการปรับตัวของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2517 : 340) เป็นต้น

จะเห็นว่า บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล ทั้งนี้หมายความถึง คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาการ บทบาทและนิสัยประจำตัวที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่แสดงออกหรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

การสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษามุขภาพ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือที่สามารถวัดบุคลิกภาพทุกลักษณะของบรรณารักษ์ ผู้วิจัยจึงได้สำรวจคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ว่ามีลักษณะอะไรบ้าง เป็นคุณลักษณะที่ดีเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะเหล่านั้นให้มีความเที่ยงตรง ในการศึกษาบุคลิกภาพนั้น ผู้ศึกษาจะสามารถรวบรวมข้อมูล (Information) เกี่ยวกับพฤติกรรมและประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่ตนศึกษาได้จาก 3 แหล่งใหญ่ ๆ ก็คือ (Kleinmuntz. 1967 : 20-21)

1. การสังเกต (Observation) มีหลายวิธี เช่น การสังเกตโดยตรงจากสภาพตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทางสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลในการคัดเลือกบรรณารักษ์และห้องสมุดดีเด่น การสังเกตโดยตรงในท้องปฏิบัติการ ข้อมูลที่ได้โดยวิธีนี้ได้แก่ ปฏิบัติการต่อสิ่งเร้าตามแผนที่ได้จัดเตรียมไว้และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมเฉพาะภายใต้เงื่อนไขที่ควบคุม และการสังเกตโดยทางอ้อม ศึกษาได้จากกรรงานของผู้อื่น ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์หรือติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา เช่น จากครอบครัว เพื่อนบ้าน เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ (Interview) มีหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การสัมภาษณ์เพื่อวินิจฉัยทางการแพทย์เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับประวัติในอดีตของคนไข้ สภาพทางจิตใจของผู้ตอบ การสัมภาษณ์เน้น (stress interview) โดยทั่วไปใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครสำหรับโปรแกรมการฝึกทางจิตวิทยาคลินิก การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการหนึ่งที่ทางสมาคมของสมาคมแห่งประเทศไทยได้ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อคัดเลือกรางวัลแก่บรรณารักษ์และห้องสมุดดีเด่นด้วย

3. การทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological Tests) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ศึกษาพฤติกรรมที่แอบแฝง ของมนุษย์หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็นชุดของสิ่งเร้าหรือชุดของสถานการณ์ที่นำไปเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่แอบแฝง ซึ่งนักวิจัยต้องการจะศึกษาออกมา โดยในการเร้านี้อาจจะเร้าพฤติกรรมรวม ๆ หรือ พฤติกรรมด้านใดด้านหนึ่งของบุคคลก็ได้ (เชคส์ค็อก โฆวากินส์ 2520 : 34) การทดสอบทางจิตวิทยามีหลายวิธี เช่น ใช้แบบทดสอบรายงานตนเอง (Self-report inventory) ได้แก่ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพชนิดต่าง ๆ ซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับ นิสัยส่วนตัว ทัศนคติ ความเชื่อ และความถนัดต่าง ๆ (fantasies) และใช้กลวิธีฉายภาพทางจิต (Projective Technique) จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการตอบสนองในสถานการณ์ที่คลุมเครือหรือไม่มีโครงสร้าง การตอบสนองเหล่านี้ถือว่าจะสะท้อนสภาวะภายในของบุคคล

ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นวิธีที่มีความเป็นปรนัย เชื่อถือได้ ประหยัดเวลา งบประมาณ และมีความเหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้มากกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้กระจ่ายกันอยู่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศและผู้วิจัยก็มีขีดจำกัดเรื่องงบประมาณและเวลา ก่อนที่จะสร้างเครื่องมือในการศึกษามูลึกภาพในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแบบทดสอบชนิดเขียนตอบที่มีมาตรฐาน ซึ่งเป็นการให้ผู้รับการทดสอบรายงานตนเอง อาทิ เช่น

1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพมินเนโซตา (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory) สร้างขึ้นโดย ฮาธเวย์ และแมคกินลีย์ (Hathaway and Mckinley) เป็นเครื่องมือทดสอบบุคลิกภาพที่มีชื่อเสียงมาก วัตถุประสงค์ที่มักจะพบใน

พวกที่มีความผิดปกติทางจิต วัดได้ 10 สเกลคือ ครุ่นคิดอยู่แต่ว่าตัวเจ็บป่วย (Hypochondriasis) เศร้าโศกสิ้นหวัง (Depression) อาการแสดงออกทางกาย เช่น อัมพาตครึ่งตัวและตามืดแต่ไม่พบสาเหตุเจ็บป่วยทางกาย (Hysteria or Conversion) ไม่รับผิดชอบ ไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ (Psychopathic deviation) ความสนใจและรสนิยมของเพศชาย หญิง (Interest) ระวังคิดว่ามีคนอื่นปองร้าย คิดว่าตนยิ่งใหญ่ (Paranoid) ย้ำคิด ย้ำทำ (Psychasthenia) จิตเภท (Schizophrenia) พลุุ่งพล่าน (Hypomania) และเก็บตัว (Social introversion) (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2517 : 364)

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพของแคลิฟอร์เนีย (The California Personality Inventory) สร้างขึ้นโดย แฮร์ริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough) ใช้สำหรับวัดลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มคนปกติทั่วไป 18 ลักษณะ คือ ความบิอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status) การเข้าสังคม (Socialability) การวางตัวในสังคม (Social presence) การยอมรับตนเอง (Self - acceptance) ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of well - being) ความรับผิดชอบ (Responsibility) สังคมประภคิต (Socialization) การควบคุมตนเอง (Self - control) ความอดทน (Tolerance) การสร้างความประทับใจให้ผู้อื่น (Good impression) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Communality) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement via conformity) ความสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement via independent) ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual efficiency) การมีความคิดตามหลักจิตวิทยา (Psychological mindedness) ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) ความมีลักษณะหญิง (Femininity) (ศศิธร อารยเวชกิจ 2517 : 20; Klaimuntz.1967 : 237 - 238)

3. แบบสอบถามวัดองค์ประกอบบุคลิกภาพ 16 ด้าน (Sixteen Personality Factor Questionnaire) สร้างขึ้นโดย เรมอนด์ บี. แคทเทล (Raymond B. Cattell) ใช้สำหรับวัดองค์ประกอบบุคลิกภาพ 16 ด้านของผู้ใหญ่ ได้แก่ ด้าน A. ขอบอกสังคม-สำรวม ด้าน B สติปัญญา ด้าน C อารมณ์มั่นคง-อารมณ์อ่อนไหว ด้าน E เป็นอิสระ-ถ่อมตน ด้าน F ทำตามสบาย-ถือตัว ระวัง ด้าน G ซื่อตรงต่อหน้าที่ - ไม่ทำตามกฎ ด้าน H กล้าสังคม-ขี้อาย ด้าน I จิตใจอ่อนแอ-จิตใจกล้าแข็ง ด้าน L ระวัง-ไว้วางใจ ด้าน M เพื่อดึง-ทำตามความจริง ด้าน N มีเหตุผล-ตรงไปตรงมา ด้าน O หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง ด้าน Q₁ นักทดลอง-นักอนุรักษ์ ด้าน Q₂ อาศัยตนเอง-อาศัยกลุ่ม ด้าน Q₃ ควบคุมตนเองได้-ไม่มีวินัยในตนเอง และด้าน Q₄ เกร็งเครียด-ผ่อนคลาย (พรพิมล เพ็งศรีทอง 2515 : 48)

4. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards Personal Preference Schedule) สร้างขึ้นโดย แอลเลน แอล เอ็ดเวิร์ดส์ (Allen L. Edwards) ใช้วัดบุคลิกภาพความต้องการของคนทั่วไป 15 ลักษณะ ได้แก่ ความสำเร็จ (Achievement) การยอมรับนับถือ (Deference) ความเป็นระเบียบ (Order) การแสดงตัว (Exhibition) ความเป็นอิสระ (Autonomy) ความมีมิตรสัมพันธ์ (Affiliation) การเข้าใจผู้อื่น (Intracception) การให้ผู้อื่นเอื้ออาทร (Succorance) ความมีอำนาจ (Dominance) การรู้สึกลำบาก (Abasement) ความป็นน้ำใจ (Nurturance) การเปลี่ยนแปลง (Change) ความอดทน (Endurance) ความสนใจเพศตรงกันข้าม (Heterosexuals) การก้าวร้าว (Aggression) (บุญส่ง นิลแก้ว และวิไลวรรณ ยามาดี 2522 : ภาคผนวก, Edwards. 1959 : 5)

เนื่องจากแบบทดสอบบุคลิกภาพที่มีมาตรฐานและใช้กันอย่างแพร่หลายดังกล่าวมาแล้วนั้น ส่วนมากวัดลักษณะบุคลิกภาพในทางคลินิก หรือใช้ประโยชน์ในทางจิตวิทยาและสร้างขึ้นเพื่อศึกษาบุคลิกภาพของคนทั่วไป ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญของงานบรรณารักษ์โดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ

บรรณาธิการขึ้น หลังจากได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพประเภทต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยได้เลือกแบบทดสอบบุคลิกภาพ Edwards Personal Preference Schedule ของ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1959 : 5 - 24) เป็นแนวทางในการสร้าง เพราะได้ พิจารณาถึงคุณสมบัติของแบบทดสอบดังนี้คือ

ประการที่ 1 สร้างขึ้นเพื่อวัดตัวแปรทางบุคลิกภาพที่เป็นความต้องการของคนปกติ ทั่ว ๆ ไป

ประการที่ 2 มีการลดอิทธิพลของการตอบที่ให้เป็นไปตามสังคมปรารถนา (Social desirability)

ประการที่ 3 มีการให้คะแนนที่มีระบบ ระเบียบ ตรวจสอบได้แน่นอนและง่ายต่อการแปลความหมาย

ประการที่ 4 มีระบบการจัดวางรูปแบบคำถามที่ทำให้สามารถตรวจสอบความคงที่ ในการตอบของผู้ตอบ

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards Personal Preference Schedule : EPPS)

แบบทดสอบบุคลิกภาพ EPPS สร้างขึ้นโดยมุ่งให้เป็นเครื่องมือสำหรับทำการ วิจัย และเพื่อใช้ในงานกานณะแนว เป็นเครื่องมือที่จะวัดตัวแปรทางบุคลิกภาพที่เป็นอิสระ ที่จะสามารถใช้ได้สะดวกและรวดเร็ว ข้อความต่าง ๆ ใน EPPS และตัวแปรต่าง ๆ ที่ ข้อความเหล่านั้นมุ่งวัด มีจุดเริ่มต้นมาจากรายชื่อความต้องการที่เสนอโดย เอช. เอ. เมอร์เรย์ (H.A.Murray) และคณะ และได้กำหนดค่านของบุคลิกภาพใน EPPS สำหรับ วัดตัวแปรทางบุคลิกภาพไว้ 15 ค่านดังต่อไปนี้ (บุญส่ง นิลแก้ว และวิไลวรรณ ยามาดี 2522 : ภาคผนวก; Edwards. 1959 : 5)

1. ความสำเร็จ (Achievement)
2. การยอมรับนับถือ (Deference)

3. ความเป็นระเบียบ (Order)
4. การแสดงตัว (Exhibition)
5. ความเป็นอิสระ (Autonomy)
6. ความมีไมตรีสัมพันธ์ (Affiliation)
7. การเข้าใจผู้อื่น (Intraception)
8. การให้อภัย (Succorance)
9. ความมีอำนาจ (Dominance)
10. การรู้สึกลดต่ำ (Abasement)
11. ความมีน้ำใจ (Nurturance)
12. การเปลี่ยนแปลง (Change)
13. ความอดทน (Endurance)
14. ความสนใจเพศตรงข้าม (Heterosexuals)
15. การก้าวร้าว (Aggression)

แบบทดสอบ EPFS ประกอบด้วยข้อความที่ถือเป็นลักษณะของบุคลิกภาพต่าง ๆ 15 ด้าน รวมทั้งหมด 450 ข้อความ บุคลิกภาพแต่ละด้านจะมีข้อความที่ถือเป็นลักษณะประจำด้านละ 30 ข้อความ ซึ่งข้อความหนึ่ง ๆ ของแต่ละด้านจะนำไปเข้ากับอีกข้อความหนึ่งของด้านอื่น ๆ เมื่อจัดเป็นคู่ ๆ แล้วจึงได้จำนวนทั้งหมด 225 คู่ ข้อความแต่ละด้านที่นำมาจับคู่กันนั้นจะถือว่ามีน้ำหนักของความปรารถนาทางสังคม (Social desirability) โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกัน การที่แฮ็คเวิร์ตส์คิดสร้างแบบทดสอบ EPFS ที่มีลักษณะรูปแบบเฉพาะของตนเช่นนั้นก็เนื่องจากที่เห็นว่า แบบสำรวจบุคลิกภาพที่ใช้กันอยู่เดิมที่ประกอบไปด้วยข้อความต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะทางบุคลิกภาพและมีคำตอบในลักษณะที่ว่าถ้าตอบว่า "ใช่" ก็จะมีคำตอบมีคุณลักษณะนั้น ถ้าตอบ "ไม่ใช่" ก็ไม่มีคุณลักษณะนั้น ตัวอย่างเช่น "ข้าพเจ้ารักดีต่อเพื่อน" หรือ "ข้าพเจ้าชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบและสิ่งที่ต้องปฏิบัติต่าง ๆ " ลักษณะแบบสำรวจเช่นนี้จะให้การตอบที่ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

เพราะผู้ตอบมักจะตอบตามความปรารถนาของสังคม จากที่เคยให้กลุ่มตัวอย่างระดับ
วิทยาลัยตอบแบบสำรวจในลักษณะดังกล่าว พบว่ามีผู้ตอบว่า "ใช่" ในข้อความที่ว่า
"ข้าพเจ้ารักก็ต่อเพื่อน" มีถึงร้อยละ 98 ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ตอบว่า
"ใช่" ในข้อความ "ข้าพเจ้าชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบและสิ่งทีต้องปฏิบัติต่าง ๆ"
มีเพียงร้อยละ 6 ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถ้าไม่มีข้อมูลจากแหล่งอื่นมาเปรียบเทียบ
จะไม่มีทางทราบเลยว่า จำนวนที่ตอบว่ารักก็ต่อเพื่อนถึงร้อยละ 98 นั้น รักก็ต่อเพื่อนจริงๆ
เท่าใด บางคนอาจไม่รักก็ต่อเพื่อน แต่คงตอบว่า "ใช่" (รักก็ต่อเพื่อน,) เนื่องจากสิ่งนี้
เป็นที่ปรารถนาของสังคม ท่านเองเดียวกัน จำนวนร้อยละ 94 ของนักศึกษาที่ไม่ตอบว่า
"ชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบและสิ่งทีต้องปฏิบัติต่าง ๆ" นั้น ไม่ใช่ว่าเขาไม่มีสิ่งนี้อยู่ แท้จริง
อาจมีหลายคนชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบดังกล่าว แต่ที่ตอบตอบผิดจากข้อเท็จจริงเพราะ
ตอบตามสังคมปรารถนาอีกเช่นกัน

เหตุผลที่สำคัญในการสร้างข้อคำถามต่าง ๆ ของแบบทดสอบ EPPS แบบทดสอบ
EPPS พยายามสร้างขึ้นเพื่อลดอิทธิพลของความปรารถนาทางสังคมในการตอบข้อความ
ต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด โดยมีข้อตกลงว่า มีข้อความ 2 ข้อความแทนคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ
ต่าง ๆ กัน และเป็นข้อความที่มีระดับความปรารถนาของสังคมเท่า ๆ กัน เมื่อผู้ตอบเลือก
คำตอบก็จะเลือกที่ตรงกับลักษณะของตนมากกว่าซึ่งองค์ประกอบของความปรารถนาทางสังคม
จะมีอิทธิพลต่อการตอบน้อยกว่าแบบสำรวจประเภท "ใช่-ไม่ใช่"

แบบทดสอบ EPPS ยังแตกต่างไปจากแบบทดสอบอื่น ๆ ในหลายลักษณะ ใน
แบบทดสอบอื่น ๆ บางพวกจะวัดคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น ความมั่นคงทางอารมณ์ ความวิตก
กังวล การปรับตัว หรือลักษณะทางประสาทบางประเภทจะวัดอาการทางโรคจิต มุ่งวัดในทาง
คลินิก เช่น ฮิสทีเรีย โรคจิต เป็นต้น คะแนนสูงค่าของแบบทดสอบประเภทนี้จะสัมพันธ์กับ
การปรับตัวไม่ได้ หรือมีความหมายในทางคลินิก บางประเภทจะมุ่งใช้สำหรับงานวิจัยและ
การแนะแนวที่ต้องการรายงานคะแนนสู่กลุ่มตัวอย่าง โดยจะสำรวจปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา
เฉพาะทั้งหมดเหล่านั้นจะต่างไปจากตัวแปรใน EPPS

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ EPFS การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 ประเภทนี้เป็นกรหาความเชื่อมั่น ของตัวแปรตามค่าของบุคคลิกภาพทั้ง 15 ตัว การหา
 ความเชื่อมั่นจึงใช้ 2 วิธี คือ แบบแบ่งครึ่งแบบทดสอบ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้คือค่า
 สัมประสิทธิ์ของความคงเส้นคงวาในแบบทดสอบ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน
 ด้านแถวและด้านสลับของมิตละตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สร้างเกณฑ์ปกติระดับวิทยาลัย
 จำนวน 1509 คน แล้วใช้สูตรสเปียร์แมน-บราวน์ปรับให้เป็นความเชื่อมั่นจริง อีกวิธีหนึ่ง
 หาความเชื่อมั่นโดยวิธีสอบซ้ำ ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เรียกว่า สัมประสิทธิ์ของความคงที่ โดย
 หาจากผลการสอบกับนักศึกษามหาวิทยาลัยยอชิงตัน จำนวน 89 คน ที่สอบ EPFS 2
 ครั้งในช่วงห่างกัน 1 สัปดาห์ ค่าความเชื่อมั่นที่หา 2 วิธี ปรากฏผลดังนี้ (Edwards,
 1959 : 19)

ตาราง 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ EPFS ที่หาโดยวิธีแบ่งครึ่งข้อสอบและ
โดยวิธีสอบซ้ำ

ตัวแปร	ค่าความเชื่อมั่นที่หาโดย วิธีแบ่งครึ่ง	ค่าความเชื่อมั่นที่หาโดยวิธี สอบซ้ำ
1 ความสำเร็จ	.74	.74
2 การยอมรับนับถือ	.60	.78
3 ความมีระเบียบ	.74	.87
4 การแสดงตัว	.61	.74
5 ความเป็นอิสระ	.76	.83
6 ความมีไมตรีสัมพันธ์	.70	.77
7 การเข้าใจผู้อื่น	.79	.86
8 การให้อภัยผู้อื่น	.76	.78
9 ความมีอำนาจ	.81	.87
10. การรู้สำนึก	.84	.88
11 ความมีน้ำใจ	.78	.79
12 การเปลี่ยนแปลง	.79	.83
13 ความอดทน	.81	.86
14 ความสนใจเพศตรงข้าม	.87	.85
15 การก้าวร้าว	.84	.78

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางบุคลิกภาพในแบบทดสอบ EPFS ค่าสหสัมพันธ์
ภายในของตัวแปรในแบบทดสอบ EPFS ที่คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิทยาลัยที่ใช้สร้าง
เกณฑ์ปกติ จำนวนทั้งหมด 1509 คน ค่าสหสัมพันธ์แสดงไว้ในตาราง 2 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่า
สหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันโดยทั่วไปจะมีค่าค่าที่เดียว มีค่าสูงสุดในตารางเพียง 46 ระหว่าง

EDWARDS PERSONAL PREFERENCE SCHEDULE

Name McDougal Monte Don F Age 26 Date 11/10/58

Education Circle the last school grade you completed: (Grade School) 1 2 3 4 5 6 7 8 (High School) 9 10 11 12 (College) Fr Jr Sr

For each numbered item in the booklet select either statement A or B and circle A or B alongside the corresponding number on this sheet.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

DO NOT WRITE BELOW THIS LINE

	A	B	C
sch	7	6	13
def	8	8	16
ord	7	7	14
rad	7	7	14
rat	3	5	8
st	8	8	16
int	6	9	15
mic	9	7	16
dom	3	5	8
adm	6	9	15
dir	10	13	23
chg	17	8	20
cod	4	5	9
bot	9	5	14
par	6	3	9
con			14

ภาพประกอบ 1 นวัตกรรมคอมพิวเตอร์และการตรวจใ้คะแนนของแบบทดสอบ

EPPS

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ

1. การสำรวจลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ ได้ใช้วิธีที่เรียกว่าวิธีอาศัยข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น (Empirical Approach) (เชิดศักดิ์ โสวาสินธุ์ 2520 : 17) โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดในการค้นหาบุคลิกภาพและลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ของบรรณารักษ์ วิธีการนี้กิลฟอร์ด (Guilford, 1965 : 415) กล่าวว่า เป็นวิธีการที่จะช่วยค้นหาปัญหาหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลได้โดยให้บุคคลต่าง ๆ รายงานหรือเขียนบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบมาทั้งทางดีและไม่ดี ซึ่งฟลานาแกน (Flanagan, 1954 : 354 - 355) เรียกว่า "วิธีการพฤติกรรมวิกฤต" (The Critical Incident Technique) การสร้างเครื่องมือเพื่อค้นหาคุณลักษณะของบุคคลด้วยการใช้แบบสอบถามปลายเปิดดังกล่าวนี้ ได้แก่ การสร้างแบบสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของ มิ่งพนา ปิยะมาดา (มิ่งพนา ปิยะมาดา 2511 : 23 - 25) ซึ่งรวบรวมคุณลักษณะของครูด้วยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนเหตุการณ์ที่ตนได้ประสบพบเห็นมาจากการกระทำของครู อาจารย์ของตนที่ประทับใจทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ประเภทเหตุการณ์ คือ เป็นการเล่าถึงพฤติกรรมวิกฤต (Critical Incident) ที่ได้ประสบมาจากครู อาจารย์ในสมัยที่ยังเป็นนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามนี้เป็นข้าราชการครู นิสิต นักศึกษา หรือนักเรียนที่ผ่านการศึกษาน้อยที่สุดในสถาบันการศึกษาฝึกหัดครูหรือเทียบเท่า มีจำนวนทั้งสิ้น 782 คน และหลังจากได้วิเคราะห์แบบสอบถามแล้วปรากฏว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูในค่านที่ดีคือ

1. ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน
2. เมตตากรุณา
3. การสอนดี
4. ให้ความสำคัญปรึกษาแก่นักเรียน
5. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย
6. มีความยุติธรรม ซื่อตรง

7. ให้ความอุปการะนักเรียน

8. บุคลิกภาพดี

9. มีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน

จากคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูทั้ง 9 ประการนี้ มัดหนา ปิยะมาตา ได้กำหนดข้อความแทนคุณลักษณะต่าง ๆ โดยรวบรวมข้อความมาจากแบบสอบถามปลายเปิด แล้วเรียงข้อความที่แทนคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นคู่ ๆ แบบการจัดคู่ลำดับ (Permutation) รวมทั้งหมด 72 ข้อ โดยวางรูปของแบบสำรวจเช่นเดียวกับแบบสำรวจ เอ็ดเวิร์ดส์ เพอซันนอล พรีเฟอเรนซ์ สเกจคูล (Edwards Personal Preference Schedule) แบบสำรวจคุณลักษณะของครูของมัดหนา ปิยะมาตา นี้ มีค่าความเชื่อมั่นของคุณลักษณะต่าง ๆ .0661 ถึง .5970 (มัดหนา ปิยะมาตา 2511 : 35) และคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูไม่มีความสัมพันธ์กันถึง 32 คู่ ในจำนวนทั้งสิ้น 36 คู่ (มัดหนา ปิยะมาตา 2511 : 36)

นอกจากนี้ วิรัช วรรณรัตน์ (วิรัช วรรณรัตน์ 2518 : 24 - 42) ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการกับนักเรียนครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะครู 10 ลักษณะ การรวบรวมคุณลักษณะของครูนั้น ใช้แบบสอบถามปลายเปิด คือให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีและไม่ดี จากการกระทำของครูหรืออาจารย์ที่เคยได้ประสบมา ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดนี้เป็นข้าราชการครู นักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถาบันครู จำนวน 200 คน หลังจากได้วิเคราะห์คุณลักษณะของครูจากแบบสอบถาม และสังเคราะห์เข้ากับคุณลักษณะของครูจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า คุณลักษณะต่าง ๆ ของครูที่ดีที่เกี่ยวกับการสอนการเรียนมีอยู่ 10 ลักษณะคือ

1. มีการสอนดี
2. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย
3. มีความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจนักเรียน
4. มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต

5. มีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน
6. มีความรับผิดชอบในการสอนการเรียน
7. มีความขยันหมั่นเพียร มานะอดทน อดยาก รุกข์ยากเห็น
8. มีบุคลิกภาพดี
9. สนใจยกย่องชมเชยนักเรียน
10. ให้ความสำคัญนำปริญญานักเรียน

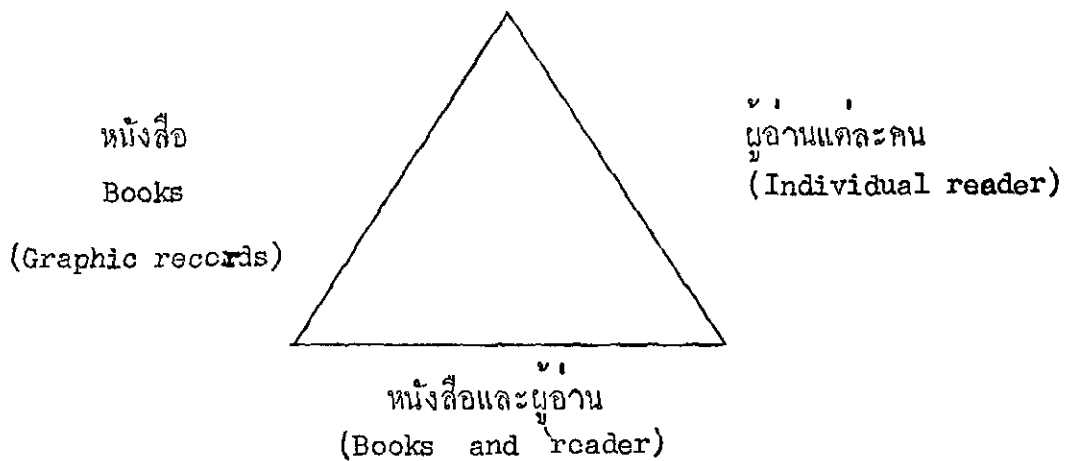
แบบสอบถามของวิรัช วรณรัตน์นี้ประกอบด้วยคำถามทั้งสิ้น 100 ข้อ และสร้างรูปแบบของแบบสอบถามโดยอาศัย เอ็ดเวิร์ดส์ เพอซันนอล พร็ีเฟอเรนซ์ สเกดคูล (The Edwards Personal Preference Schedule) เป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่น .705 - .921) จากผลการวิจัยทั้ง 2 ท่าน ผู้วิจัยได้เลือกสำรวจหาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยทั่วไปของบรรณารักษ์ โดยวิธีการเดียวกัน

2. ลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์โดยทั่วไปของบรรณารักษ์

ห้องสมุดเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นอาชีพบรรณารักษ์จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบซึ่งเป็นการพัฒนาปัญญาของคนในสังคม โดยอาศัยหนังสือและสื่อทัศนวัสดุเป็นเครื่องมือกิจการของห้องสมุดจะสนองความต้องการในด้านการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ใช้โดยลงอย่างจริงจัง และได้รับความนิยมนจากผู้ใช้ จะต้องอาศัยบรรณารักษ์เป็นคำจกรสำคัญกล่าวคือ ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความรู้ในวิชาพื้นฐานและเทคนิคเฉพาะของวิชาชีพ และที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยดี และได้รับความก้าวหน้าก็คือ บรรณารักษ์ควรจะต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่องานอาชีพ เป็นผู้ที่รักการศึกษาค้นคว้าและให้บริการแก่ผู้อื่น

เจสส์ เอช. เชมรา (Shera, 1976 : 64 - 66) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ในการที่จะนำเอาหนังสือที่ดีที่สุดทั้งหลายที่มีในโลกมายังผู้ใช้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ที่สุด โดยที่ความต้องการเหล่านั้นเป็นความต้องการที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสวัสดิภาพของสังคมโดยเปรียบเทียบ

ขอบเขตหน้าที่และงานบรรณารักษ์ว่ามีลักษณะ เป็นรูป 3 เหลี่ยมรูปหนึ่ง ด้านหนึ่งเป็นหนังสือ หรือบันทึกต่าง ๆ อีกด้านหนึ่งเป็นผู้อ่านหรือผู้ใช้บริการ ส่วนเส้นฐานเป็นเส้นรวมของหนังสือ และผู้อ่าน คังภาพ

ภาพประกอบ 2 แสดงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์

หน้าที่และงานของบรรณารักษ์จะ เน้นโดยตรงที่จะทำให้ผู้อ่านและหนังสือหรือ ความรู้ที่บันทึกไว้มาบรรจบกันอย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะงานของบรรณารักษ์มีหลายอย่าง แตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ งานบริหาร งานเทคนิคเฉพาะของห้องสมุด และงานบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด งานบริหารคือ งานที่เกี่ยวข้องกับการวางนโยบาย จัดงบประมาณ จัดบุคลากร อาคารสถานที่ และควบคุมการดำเนินงานทั้งหมดของห้องสมุด งานเทคนิคได้แก่ การวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือและการทำบัตรรายการ การจัดเรียงบัตร จัดชั้นหนังสือ เป็นต้น งานบริการแก่ผู้ใช้เองสมุด ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาและช่วยการค้นคว้า และ บริการพิเศษอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดใช้ประโยชน์จากหนังสือได้อย่างเต็มที่ เช่น การรวบรวมบรรณานุกรม การจัดทำรรชนีและสารสังเขปบทความในวารสาร การจัด นิทรรศการ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า งานของบรรณารักษ์จะเกี่ยวข้องกับหนังสือและการให้ บริการ ดังนั้น ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ควรเป็นผู้ที่รัก สนใจการอ่านหนังสือ ทราบถึงลักษณะ และธรรมชาติของสาขาวิชาการต่าง ๆ และมีคุณลักษณะของผู้ให้บริการที่ดี

ลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ศึกษาได้มีผู้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน เมื่อนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องของกันแล้ว สรุปได้ว่า ลักษณะบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ดีตามลำดับความสอดคล้องมีดังนี้คือ สอดคล้องกันมากเป็นอันดับที่ 1 คือ ก้นคว้าหาความรู้ใฝ่ตน อยู่เสมอ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อันดับที่ 2 คือ ปรีชาความกิริเริ่มสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย อุดมคติ อันดับที่ 3 คือ รักหนังสือ สม่ใจติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดหนังสือ รอบคอบ มีความจำดี ชอบช่วยเหลือบริการผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตย รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นได้ มีความละเอียด ประณีต อารมณ์ดียิ้มแย้มแจ่มใส มีความรู้ในวิชาชีพตนเองอย่างดี อันดับ ที่ 4 คือ ขยัน ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ฉลาด มีความเสียสละ เข้าใจและ สนใจผู้ใช้ของสมุด มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน นอกจากนี้ยังมีความเห็นแตกต่างกันไป พอประมวลได้ดังนี้ มีไหวพริบปฏิภาณดี ทำงานด้วยความมั่นใจ ไม่ย่อหยิ่ง ไม่ยกตนข่มท่าน มีสุขภาพดี ร่วมมือทำงานกับผู้อื่นได้ เป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดี ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น มี วิจารณ์งานในการอ่าน มีวิจารณ์งานในการคัดเลือกหนังสือ มีน้ำใจ มีความแม่นยำ ถูกต้อง ถอดคน มีเหตุผล มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่างสังเกต สุขุมเยือกเย็น เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ มีอารมณ์ขัน จารณณ์มั่นคง มีความตื่นตัว สุภาพอ่อนโยน เป็นนัก ทำงานที่ดี มีบุคลิกดึงดูดใจชวนให้บุคคลอื่นอยากติดต่อ มีจิตวิทยาดี แนะนำการอ่านได้ตรงกับปัญหาบุคคล สามารถอธิบายปัญหาความขัดข้องต่าง ๆ ให้แก่ผู้มาขอคำปรึกษาอย่างดี เข้าใจความต้องการของสังคม มีความสามารถในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำงานทุกอย่าง ไม่ว่าหนักหรือเบา เฝอใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตรงต่อเวลา สามารถสั่งงานได้และ ทำตามคำสั่งได้ รูแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง(นันทนา เผือกผ่อง 2514 : 10 - 12; ไพโรจน์ ชลารักษ์ 2516 : 28; วิทยวน อินทรถำแหง และนวลจันทร์ รัตนากร 2521 : 20, อุทัย พุคิยะโพธิ 2509 : 52, อัมพร บันศรี 2520 : 180-182; Powel. 1974 : 123 - 133; Tomlinson. 1964 : 63 - 64 ; Wallace. 1963 : 27 - 35, Myson. 1963 : 23 - 24)

การรวบรวมลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้ทราบถึงลักษณะ (traits) ที่ รวมกันเป็นแบบฉบับ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลในกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ เป็นวิธีการศึกษา

คุณลักษณะที่ต่าง ๆ ของบรรณารักษ์โดยอาศัยทฤษฎีหรืองานวิจัยที่มีผู้ศึกษาก่อนแล้ว
(Theoretical Approach or Rational Approach) (เช็คส์กี้ โทวาซินส์
2520 : 11)

3. การสร้างข้อความของแบบทดสอบ เมื่อได้กลุ่มของลักษณะบุคลิกภาพของ
บรรณารักษ์แล้ว ผู้วิจัยได้สร้างข้อความที่ถือเป็นลักษณะของบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้อง
กับนิยามปฏิบัติการของบุคลิกภาพแต่ละด้านซึ่งอธิบายคุณลักษณะของตัวแปรหรือพฤติกรรมที่จะวัด
มีอะไรบ้าง การกำหนดตัวอย่างพฤติกรรมที่จะนำมาเป็นข้อความเปรียบเทียบบกนั้น ผู้วิจัยได้
พยายามสร้างขึ้นโดยให้มีน้ำหนักของความปรารถนาทางสังคม (Social desirability)
ใกล้เคียงกันที่สุด ทั้งนี้เพื่อลดอิทธิพลของความปรารถนาทางสังคมในการตอบข้อความต่าง ๆ
ตามทฤษฎีการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1959 : 5)

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของบรรณารักษ์

การศึกษามูลนิธิภาพของบรรณารักษ์

ในปี ค.ศ. 1961 เปรอร์รี่ มอร์สัน (Morison. 1974 : 92) ศึกษา
เกี่ยวกับบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัยในอเมริกา โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า
บรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัย มีวัฒนธรรม (cultured) และมีสติปัญญาดี
(intelligent) แคชาคลักษณะที่เกี่ยวกับความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง (forceful
Leaderships) ผลการศึกษานี้ อธิบายบุคลิกภาพของกลุ่มบรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัย
ซึ่งต่อมา ค.ศ. 1967 แอนน์ แมคมาน (McMahon. 1974 : 107) ได้ศึกษาลักษณะ
ทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ในแทสเมเนีย (Tasmania) จำนวน 30 คน ที่ทำงานใน
ห้องสมุดประชาชนของสมาคมมหาวิทยาลัย และห้องสมุดเฉพาะ โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพ MMPI,
Allport - Vernon - Landzey Study of Values และ มาตราส่วนของ
ธอร์นตัน (Thornton) เพื่อวัดทัศนคติของบรรณารักษ์ที่มีต่ออาชีพของตน พบว่า

บรรณาธิการชายมีความรู้สึกไว (sensitive) ขอบคิด ยับยั้งเกินไป (over-controlled) และไม่มั่นคง (insecure) ส่วนบรรณาธิการหญิงมีความรู้สึกไว และบี้อุคมคติ ไม่ชอบ ออกสังคม และไม่มั่นคง กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง เน้นถึงค่านิยมทางสุนทรีย์ (aesthetic values) สูง แต่เน้นถึงค่านิยมทางเศรษฐกิจ (economic values) น้อย และมีทัศนคติที่ถือเอาวิธีพินอย ส่วนอันครูว์ เอช. กิบบิ้นส์ (Gibbons, 1977 : 4424 - A) ได้ทำการศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้รับการประเมินค่าสูง ในมหาวิทยาลัยโคลอราโด จำนวน 57 คน โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพ Cattell's 16 PF และ Fitts' TSCS พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับการประเมินค่าสูง มีบุคลิกภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติของแบบวัด Cattell's 16 PF สำหรับผู้ใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญใน 4 องค์ประกอบ คือ สติปัญญาสูงกว่า (more intelligent) ยืนยันความคิดเห็นของตนเองมากกว่า (more assertive) เป็นนักทดลองกว่า (more experimenting) และเป็นตัวของตัวเองมากกว่า (self-sufficient) เมื่อวัดโดย Cattell's 16 PF ส่วนบุคลิกภาพที่วัดโดย Fitts' TSCS พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาสื่อมวลชน ที่ได้รับการประเมินค่าสูง มีบุคลิกภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพผู้ใหญ่ ที่วัดโดยแบบวัด TSCS ในด้านการภูมิใจในตนเอง (self-esteem) พอใจในตนเอง (satisfied with self perceived) ความเข้าใจตนเอง (self-perception) พอใจเกี่ยวกับความรู้สึกทางศาสนา (religious feelings) ความรู้สึกเพียงพอ (sense of adequacy) รู้สึกว่าตนเองเป็นสมาชิกที่มีค่าตลอดคร่าวและต่อเพื่อนที่คุ้นเคย รู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับในสังคม มีทัศนคติต่อตนเองอย่างมั่นคง

การศึกษามุคลิกภาพของนักศึกษาวิชาบรรณาธิการศาสตร์

การศึกษามุคลิกภาพของนักศึกษาที่เรียนบรรณาธิการศาสตร์ เป็นวิชาชีพนั้น ในปี ค.ศ. 1957 ดักลาสส์ (Douglass, 1974 : 64) ได้ศึกษามุคลิกภาพของบรรณาธิการ จากกลุ่มนักศึกษาที่เขาเรียนในโรงเรียนบรรณาธิการ ที่ได้รับการรับรองจาก

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน 17 แห่ง จำนวน 525 คน โดยใช้แบบสอบถาม และแบบวัดบุคลิกภาพ จำนวน 5 ฉบับ พบว่า บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคคลที่มีระเบียบ (orderly) มีตรรกะในใจ (conscientious) มีความรับผิดชอบ (responsible) สนับสนุนการรักษาระเบียบแบบแผนเดิม (conservative) ไม่ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น (undominating) มีความสนใจในบุคคลอื่น (interested in people) และไม่มีความกังวลทางประสาท (neurotically anxious)

ในปี ค.ศ. 1969 แพทรีเซีย แอนน์ วิลลิ่ง (Reeling, 1974 : 167 - 168) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิงระดับปริญญาตรีที่ได้รับคัดเลือกมาเรียนวิชาชีพบรรณารักษ์ จำนวนทั้งหมด 650 คน โดยใช้ข้อสอบถามมาตรฐาน แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาที่ได้รับคัดเลือกจะมีคะแนนสูงในด้านความเป็นระเบียบ (order) และมีคะแนนต่ำในด้านความเป็นอิสระ (autonomy) ความสนใจเพศตรงข้าม (heterosexuality) และค่านิยมทางเศรษฐกิจและการเมือง (economic and political values) ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีระเบียบ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ

มอริสัน (Morrison, 1969 : 122) ได้วิจัยเรื่องอาชีพบรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัย จากการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จจากแบบสอบถาม พบว่า บรรณารักษ์ของสมาคมมหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นผู้ที่เต็มใจในการปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลง มีความเชื่ออย่างมากในวิชาชีพของตนและเต็มใจที่จะรับความรู้ทั้งหมดที่ผู้อื่นเสนอให้และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง จากการศึกษาของมอริสันนี้แสดงให้เห็นว่า บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นผู้ที่มีใจกว้าง ยอมรับในสิ่งใหม่ ตลอดจนทั้งความรู้ ความคิดของผู้อื่น

ส่วนผลการวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพอื่น ได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้คือ คอคจ (Yeager, 1954 : 577 citing Dodge, 1943 : 325 - 337) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของครู ที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จมีสัมพันธภาพทางสังคมสูง มีความเต็มใจในความรับผิดชอบสูง มีความกล้าและวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ น้อย มีความรู้สึกไวต่อความคิดเห็นของผู้อื่น และตัดสินใจในเรื่องที่มีผลต่อบุคคลอื่นช้า และพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความชอบในการสอนกับคะแนนบุคลิกภาพ แอกลีย์ (Hadley) เป็นผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จ จากผลการศึกษาของ แอกลีย์ (พรพิมล เฟ็งศรีทอง 2515 : 28 อ้างอิงมาจาก Cattell, 1957 : 39) โดยวัดด้วยแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ 16 ด้านของแคทเทล (Cattell's Sixteen Personality Factor Questionnaire) แสดงให้เห็นว่า ครูที่ประสบความสำเร็จจะค่อนข้างจะคะแนนสูงในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้าน Super Ego เข้มแข็ง (G^+) และไม่ควรมีพัฒนาความรู้เชิงทางใจของตนเองสูงกว่าปกติ (Q_3^+) ได้คะแนนต่ำในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้าน ความถนัดวาระมีกระวัง (F^-) ไม่มีเหลี่ยม (M^-) และมี Ego ไม่เข้มแข็ง (C^-) ส่วนโซโลแมน (Soloman, 1967 : 140) พบว่าบุคลิกภาพของนักเรียนครูซึ่งสัมพันธ์กับความสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน ได้แก่ ความคงที่ทางอารมณ์เมื่อประสบความสำเร็จ วุ่นวายของเด็กเป็นประจำ มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extrovert) มีความสามารถทางสังคม (Socialability) และมีความร่าเริงแจ่มใส (Cheerfulness) นอกจากนี้ได้มีการศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในไทย พรพิมล เฟ็งศรีทอง และวัลลี หลีสันติพงศ์ (พรพิมล เฟ็งศรีทอง 2515 : 223 - 227; วัลลี หลีสันติพงศ์ 2515 : 134 - 153) พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จมีบุคลิกภาพด้านสำรวจ (A⁻) และด้านอาศัยกลุ่ม (Q_2^-) มากกว่าครูที่ไม่ประสบความสำเร็จ จากผลการศึกษาเกี่ยวกับครูที่ประสบความสำเร็จทั้งในต่างประเทศและในประเทศจึงได้กล่าวมานี้ จะเห็นว่ามีความแตกต่างกัน เช่น จากการศึกษาของคอคจ พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จมีสัมพันธภาพทางสังคมสูงและการศึกษาของโซโลแมน พบว่า

นักเรียนครูที่ประสบความสำเร็จในการฝึกสอนมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและมีความสามารถทางสังคม ซึ่งต่างจาก พรพิมล เฟ็งกรีทอง และวัลดี หลีสันธิพงษ์ ซึ่งพบว่าครูที่ประสบความสำเร็จมีบุคลิกภาพค่อนข้างรวม ไม่ชอบออกสังคม เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างในค่านิยมธรรมเนียม และยังชี้ให้เห็นอีกว่า การใช้เครื่องมือของต่างประเทศในสังคมไทยนั้นไม่ค่อยเหมาะสมนัก ส่วนลักษณะบุคลิกภาพที่พบความคล้ายคลึงกันในต่างประเทศ ก็คือ ครูที่ประสบความสำเร็จมีความรู้ลึกทางใจสูง

ศศิธร อารยเวชกิจ (ศศิธร อารยเวชกิจ 2517 : 45 - 47) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพโดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพที่แปลมาจากแบบสำรวจบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนียร์ ไฮโคลจิกัล อินเวนทอรีของ แฮร์ริสัน จี. จัฟ (Harrison G. Gough) พบว่า แพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ มีบุคลิกภาพด้านความมีอำนาจเหนือผู้อื่นซึ่งหมายถึงมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการชักจูงผู้อื่น เป็นตัวของตัวเองและมีลักษณะเป็นผู้นำ และมีบุคลิกภาพในด้านการเข้าสังคม ซึ่งหมายถึงมีส่วนร่วมในสังคมชอบการแข่งขัน มีความคิดฉับไวและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าเภสัชกรและทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ ทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพมีบุคลิกภาพด้านความมีลักษณะหญิงสูงกว่า แพทย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ สำหรับลักษณะบุคลิกภาพของแพทย์ เภสัชกร และทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพที่ไม่ต่างกันมี 11 ด้าน ได้แก่ การวางตัวในสังคม ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง ความอดทน การสร้างความประทับใจให้ผู้อื่น ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง ประสิทธิภาพทางสมองและความยืดหยุ่นใจ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับกลุ่มบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตและนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ได้แก่ นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 และนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์ ระดับปริญญาโทชั้นปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 ในมหาวิทยาลัย 7 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างนิสิตและนักศึกษาในระดับชั้นดังกล่าว เพราะว่าเป็นผู้ที่ได้ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จนเกือบจะครบตามหลักสูตรแล้ว ประสบการณ์ และการฝึกฝนที่นิสิตและนักศึกษาเหล่านี้ได้รับอาจสะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพอันเป็นผลมาจากการศึกษาตามหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์เกินชั้กว่าระดับชั้นที่เพิ่งเข้าเรียนใหม่

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 156 คน จากจำนวนนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับชั้นดังกล่าวทั้งหมด 185 คน มีรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 3 และตาราง 4

ตาราง 3 จำนวนนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามระดับการศึกษาและมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	ระดับการศึกษา				รวม
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ขอนแก่น	7	16	-	-	23
จุฬาลงกรณ์	-	16	1	23	40
เชียงใหม่	-	22	-	-	22
ธรรมศาสตร์	-	6	-	-	6
รามคำแหง	1	40	-	-	41
ศรีนครินทรวิโรฒ	-	1	1	12	13
สงขลานครินทร์	1	10	-	-	11
รวม	9	110	2	35	156

ตาราง 4 จำนวนนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

นิสิตและนักศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์	ประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด		รวม
	เคยทำงาน	ไม่เคยทำงาน	
ระดับปริญญาตรี	18	101	119
ระดับปริญญาโท	23	14	37
รวม	41	115	156

1.2 กลุ่มตัวอย่างบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยบรรณารักษ์
ห้องสมุดที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในกิจกรรมการคัดเลือก
ห้องสมุดและบรรณารักษ์ดีเด่นตั้งแต่ พ.ศ. 2517 ถึง พ.ศ. 2522 ซึ่งเลือกไว้มีละ 3 -
7 คน รวมทั้งหม่อมบรรณารักษ์ที่คิดเป็น 29 คน ผู้วิจัยได้ส่งแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ
บรรณารักษ์ไปให้บรรณารักษ์ที่คิดเป็น 29 คน ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์และใช้ในการวิจัยได้
จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 79.3

เหตุผลที่ทำการศึกษานี้ เพราะเป็นกลุ่มที่ได้รับการยอมรับ
จากสมาคมวิชาชีพว่าเป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นห้องสมุด และได้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
ซึ่งจะเป็นแบบฉบับอันดีงามให้แก่บรรณารักษ์คนอื่น ๆ ได้ถือเป็นตัวอย่าง

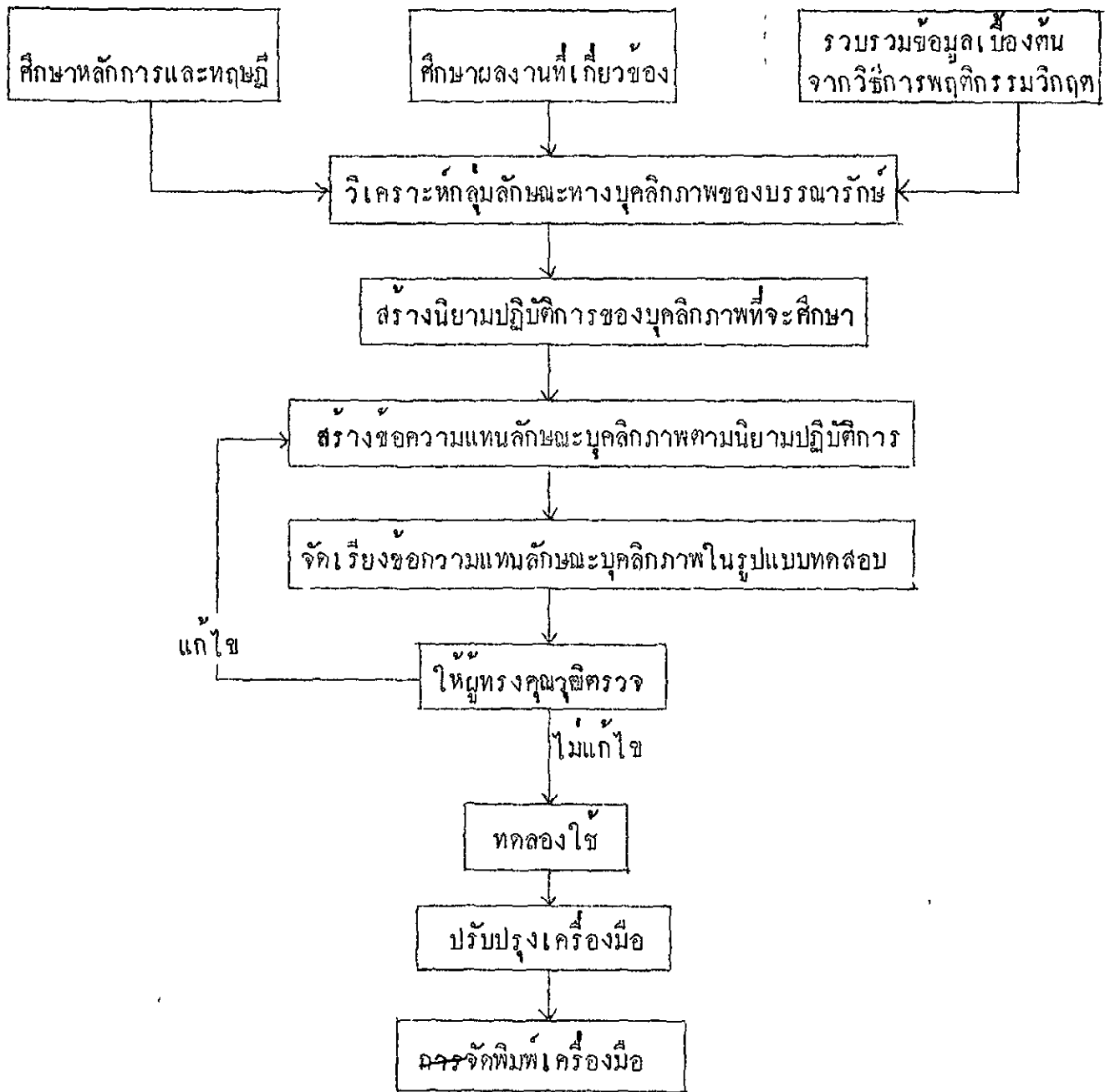
กลุ่มตัวอย่างทั้งนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ที่
ประสบความสำเร็จมีจำนวนทั้งสิ้น 179 คน ดังแสดงไว้ในตาราง 5 ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ

สถานภาพ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์	11	145	156
บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ	5	18	23
รวม	16	163	179

2. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางจาก แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ เอ็ดเวิร์ด (The Edwards Personal Preference Schedule : EPPS) (Edwards. 1959 : 5 - 24) และแบบสำรวจคุณลักษณะครูที่ดีของ มัตถนา ปิยะมาดา (มัตถนา ปิยะมาดา 2511 : 25) การสร้างเครื่องมือได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ

จากภาพประกอบ 3 แสดงถึงลำดับขั้นของการสร้างเครื่องมือในการวัดบุคลิกภาพ
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

2.1 ศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ บุคลิกภาพ เป็นคำรวมหรือคำที่มีความหมายกว้างขวาง (inclusive term) ซึ่งใช้อธิบายลักษณะทั้งหมดของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา โดยมีแนวโน้มที่จะเน้นลักษณะด้านความรู้สึกนึกคิดและด้านกำลังใจมากกว่าสติปัญญา และร่างกาย บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย (traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่แสดงออกหรือตอบสนอง (interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ ได้สรุปโครงสร้างของบุคลิกภาพจากทฤษฎีและคำนิยามของบุคลิกภาพ กล่าวว่า โดยทั่วไปบุคลิกภาพประกอบด้วย โครงสร้างใหญ่ ๆ ดังนี้ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2520 : 4)

2.1.1 สติปัญญาหรือความถนัด (Intelligence or Aptitude Ability) เป็นคุณสมบัติทางสมองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแยกเป็นความถนัดตามธรรมชาติและความสัมฤทธิ์ผล

2.1.2 อารมณ์ (Temperament) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของจิตใจที่โต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความรู้สึกก้าวร้าว เป็นต้น

2.1.3 แรงจูงใจ (Drive or Motive) คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจนี้ กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 8) ได้แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านความต้องการ (Need) ความสนใจ (Interest) และทัศนคติ (Attitude)

2.1.4 พฤติกรรมหรือการแสดงออก (Behavior) เป็นการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าบางอย่าง ไม่ว่าสิ่งเร้านั้นจะเกิดจากภายในหรือภายนอกร่างกายมาจูงใจ หรือก่อให้เกิดความเครียด อันเป็นผลให้มนุษย์เกิดภาวะที่เตรียมพร้อมเสมอที่จะแสดงพฤติกรรม

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักการของบุคลิกภาพจะเห็นว่า ถึงแม้โครงสร้างของบุคลิกภาพจะมีสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยก็ตาม ถ้าพิจารณาการวัดบุคลิกภาพจากแบบทดสอบบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับอารมณ์ แรงจูงใจ ความสนใจ เจตนา และลักษณะส่วนตัวอันสืบเนื่องมาจาก

สภาวะทางจิตใจ (บุญส่ง นิกแก้ว 2519 : 215) ทั้งนี้เพราะนักทฤษฎีและนักวัดทางบุคลิกภาพได้พยายามที่จะวัดแนวโน้ม หรือรูปแบบของพฤติกรรมมากกว่าที่จะมุ่งแยกแยะระดับสติปัญญาของบุคคล (เจ็ดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2520 : 5) ดังเช่น แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ เอ็ดเวิร์ดส์ (The Edwards Personal Preference Schedule : EPPS) ใช้สำหรับวัดตัวแปรทางบุคลิกภาพที่เป็นความต้องการ 15 ด้าน ซึ่งได้มาจากรายชื่อความต้องการทางจิตใจหรือความต้องการขั้นทุติยภูมิ (Psychogenic or Secondary Needs) ตามทฤษฎีของ เมอร์เรย์ ตัวแปรของบุคลิกภาพ 15 ด้าน ได้แก่ ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ ความมีระเบียบ การแสดงตัว ความเป็นอิสระ ความมีไมตรีสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น การให้ผู้อื่นเชื่ออาทร ความมีอำนาจ การรู้สำนึก ความมีน้ำใจ การเปลี่ยนแปลง ความอดทน ความสนใจทางเพศ และความก้าวร้าว (Madsen. 1968 : 155 - 157 ; Edwards. 1959 : 5) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวของแบบทดสอบ อี.พี.พี.เอส (EPPS) ในการศึกษาบุคลิกภาพ

2.2 ผลงานที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาและรวบรวมคุณลักษณะทางบุคลิกภาพเฉพาะคุณลักษณะส่วนตัวทั่วไปของบรรณารักษ์ที่ดี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ซึ่งแบ่งเป็นด้าน ๆ โดยมีได้ครอบคลุมถึงด้านความรู้และสติปัญญาได้ดังนี้คือ

- 2.2.1 รักการอ่านและคนควหาความรู้ใ้ตนเอง
- 2.2.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นกันเอง
- 2.2.3 มีความกตริเริ่ม สร้างสรรค์คอกิจการอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้

ทุกด้าน

- 2.2.4 ความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ ไม่หวั่นเกรงต่ออุปสรรค
- 2.2.5 ความเป็นผู้นำ สั่งงาน และปฏิบัติตามคำสั่งได้
- 2.2.6 ความละเอียดประณีตและเป็นระเบียบ
- 2.2.7 ชอบช่วยเหลือและบริการผู้อื่น มีน้ำใจ
- 2.2.8 มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุด

2.2.9 มีความใจกว้าง เป็นประชาธิปไตย ไม่ลำเอียง

2.2.10 มีความซื่อสัตย์

2.2.11 มีความอดทน มีเหตุผล และอารมณ์เย็น

2.2.12 มีความรักในอาชีพบรรณารักษ์

2.3 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นด้วยวิธีการพฤติกรรมวิกฤต (Critical Incidents) ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงตรงกับปัญหาเพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบที่ ฟลานาแกนยืนยันว่าทำให้ได้พฤติกรรมที่สำคัญซึ่งได้แสดงออกอย่างแท้จริงในการปฏิบัติงาน วิธีการนี้กระทำได้โดยการขอร้องให้บุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังเกต แล้วรายงานพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งที่สังเกตว่านำไปสู่ความล้มเหลวและประสบความสำเร็จ จากการรายงานนี้ทำให้ทราบลักษณะ (traits) ที่เกี่ยวข้องจริงและเป็นประโยชน์ (Guilford, 1954 : 415) ดังนั้น เพื่อค้นหาลักษณะทางบุคลิกภาพจากพฤติกรรมแท้จริงที่บรรณารักษ์แสดงออก ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิดใหญ่เกี่ยวกับหรือเคยทำงานร่วมกับบรรณารักษ์ จำนวน 164 คน เขียนบรรยายหรือเสนอบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ โดยเขียนเป็นข้อความที่แสดงพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประทับใจตามที่ตนได้พบเห็นมาทั้งด้านดี และไม่ดี (ดูภาคผนวก ก. หน้า 99)

กลุ่มตัวอย่างในการออกแบบสอบถามปลายเปิด มีจำนวนทั้งหมด 164 คน ได้เลือกสุ่มแบบง่ายจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและได้เคยพบเห็นพฤติกรรมของบรรณารักษ์โดยตรง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้ห้องสมุด 124 คน อาจารย์ที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ 10 คน คณะกรรมการคัดเลือกบรรณารักษ์และห้องสมุดดีเด่นของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 6 คน ศึกษาพิเศษฝ่ายห้องสมุด 1 คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 8 คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ 15 คน

2.4 การวิเคราะห์หมวดหมู่ลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ เมื่อรวบรวมข้อความที่แสดงลักษณะพฤติกรรมทางด้านบุคลิกภาพของบรรณารักษ์จากแบบสอบถามปลายเปิด และพิจารณาลักษณะของบรรณารักษ์ จากเอกสารที่ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ได้

ศึกษาและเขียนไว้ พบว่า มีความแตกต่างกันเฉพาะรายละเอียดปลีกย่อย ส่วนลักษณะใหญ่ ๆ นั้นมีความสอดคล้องต่อกัน หากการวิเคราะห์โดยพิจารณา ที่ความ แยกแยะ แล้วจัดกลุ่มของข้อความที่แสดงลักษณะเฉพาะในคำนี้เดียวกันไว้ด้วยกัน จัดเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ดี 11 คำนี้คือ

- 2.4.1 ความรับผิดชอบ
- 2.4.2 การมีมนุษยสัมพันธ์
- 2.4.3 ความละเอียด ประณีต มีระเบียบ
- 2.4.4 ความซื่อสัตย์
- 2.4.5 ความอดทน
- 2.4.6 ความมั่นใจในตนเอง
- 2.4.7 การกิริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.4.8 การมีน้ำใจ
- 2.4.9 การเป็นผู้นำ
- 2.4.10 ความล้มลุกคลุกคลาน
- 2.4.11 การมีใจกว้าง

ตัวอย่างการจัดกลุ่มข้อความ

ข้อความแสดงลักษณะทางบุคลิกภาพ	กลุ่มข้อความ
<p>รับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตน มีความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงาน ไม่เลือกงานหรือบ่ายเบี่ยงให้งานตกค้างหรือล่าช้า จัดห้องสมุดให้พร้อมที่จะบริการ อุทิศเวลาให้กับงานห้องสมุด ทำหน้าที่ได้เรียบร้อยไม่ว่าจะเป็นด้านบริการหรือเทคนิค</p>	<p>ความรับผิดชอบ</p>

ข้อความแสดงลักษณะทางบุคลิกภาพ	กลุ่มข้อความ
<p>มีอัธยาศัยไมตรีอันดีคือผู้ที่มาติดต่อทุกคน มีอารมณ์ดี อึดแน่นแจ่มใส ให้ความเป็นกันเองแก่ผู้มาติดต่อของสมาคม เพื่อนร่วมงานและลูกน้อง ไม่แสดงความเบียดเบียนที่จะพบกับคนมาก ๆ พுகจาสุภาพ น่าฟัง และมีความจริงใจ รักษาและสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลทุกฝ่าย</p>	<p>การมีมนุษยสัมพันธ์</p>
<p>มีความละเอียดถี่ถ้วน จัดห้องสมุดให้สดใส มีบรรยากาศที่ดี ทำงานด้วยความละเอียดประณีต และเรียบร้อย น่าชม มีการวางแผนงานที่ทำ และทำตามแผน รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีระเบียบ</p>	<p>ความละเอียดประณีต</p>
<p>พูดตรงกับข้อเท็จจริง ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของห้องสมุด รักษาสมบัติของส่วนรวม ไม่ขโมยหนังสือหรือวัสดุห้องสมุด ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ เช่น ทูจวิต คคโกง</p>	<p>ความซื่อสัตย์</p>
<p>ไม่ย่อท้อต่องานหนักและน่าเบื่อ ทำงานตลอดเวลาอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มีความอดทนต่อวาทะและการแสดงออกในคำนำไม้ดีของผู้ใช้ห้องสมุด เป็นคนสุขุม อารมณ์เย็น ทำงานทุกอย่างด้วยความจริงจังและอดทน ให้คำตอบแก่ผู้มาซักถามโดยไม่แสดงสีหน้าเบื่อระอา</p>	<p>ความอดทน</p>

ข้อความแสดงลักษณะทางบุคลิกภาพ	กลุ่มข้อความ
<p>สามารถทำงานต่าง ๆ ได้รอบตัว มีวิจาร์ณญาณดี กล้าคิดและทดลอง มั่นใจในการกระทำและความคิดของคนอยู่เสมอ มีความเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจได้รวดเร็วไม่ลังเล</p>	<p>ความมั่นใจในตนเอง</p>
<p>สนใจหาสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาปรับปรุงห้องสมุดอยู่เสมอ มีโครงการใหม่ ๆ ที่จะทำ รู้จักคัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ใครเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทำให้งานก้าวหน้าตลอดเวลา ชอบทำสิ่งต่าง ๆ ที่ดีแก่ห้องสมุด มีสิ่งใหม่ แปลก และเป็นความรู้อาเสนาณูอนตลอดเวลา</p>	<p>การคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p>
<p>ให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการห้องสมุดด้วยความเต็มใจ ยินดีให้บริการด้วยความรวดเร็วทันใจ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการค้นหาหนังสือทุกวิถีทาง เป็นผู้มีน้ำใจ เข้าใจ และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ไม่กล้าตอบคำถามของผู้ใช้ แสดงความเต็มอกเต็มใจที่จะช่วยเหลือ</p>	<p>การมีน้ำใจ</p>

ข้อความแสดงลักษณะทางบุคลิกภาพ	กลุ่มข้อความ
<p>มีสายตากว้างไกล กล่าวคือสนใจและรับผิดชอบ การทำงานของกลุ่ม มีจิตวิทยาในการที่ทำให้ผู้ใ้ บังคับบัญชาที่กำลังใจที่จะทำงานได้นานและขยัน ยิ่งขึ้น ไม่เอาตัวรอดแต่เพียงผู้เดียว สนใจ ควบคุมการทำงานของพนักงานอยู่เสมอ เพื่อให้ งานประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ</p>	<p>การเป็นผู้นำ</p>
<p>ทำงานอย่างจริงจัง และทำให้ดีที่สุด ปฏิบัติงานโดยเต็มเวลาและมีประสิทธิภาพ มุ่งมั่น ที่จะทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จและมีคุณภาพดีเยี่ยม คนควหาความรู้อยู่เสมอ</p>	<p>ความสัมฤทธิ์ผล</p>
<p>เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักยินยอม ในเรื่องที่ควรยินยอม เต็มใจที่จะเป็นผู้ให้และผู้รับ ในเชิงวิชาการและการทำงาน รับฟังความคิดเห็น และขอวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นได้</p>	<p>การมีใจกว้าง</p>

2.5 สร้างนิยามปฏิบัติการของบุคลิกภาพแต่ละลักษณะ โดยศึกษาลักษณะเฉพาะ
ของตัวแปรจากคำนิยาม คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของบรรณาธิการฝ่ายต่าง ๆ
จากเอกสารต่าง ๆ และข้อความเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมที่รวบรวมมาจากแบบสอบถาม
ปลายเปิด สร้างเป็นนิยามที่สามารถจัดได้ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแล้วทำการแก้ไข
ปรับปรุงให้มีความเหมาะสม นิยามปฏิบัติการของบุคลิกภาพทั้ง 11 ด้าน มีดังนี้

ความรับผิดชอบ บรรณารักษ์ที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะเช่น ๑ เอาใจใส่ในการดำเนินงานห้องสมุดหรืองานในหน้าที่ ๔ ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเรียบร้อยและตรงตามเวลา ๓ มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงห้องสมุดและบริการของห้องสมุดหรืองานในหน้าที่ ๕ ยอมรับความผิดหรือความชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่หลีกเลี่ยงหรือบ่ายเบี่ยงงานที่ต้องทำ ทางานห้องสมุดควยใจรัก จัดห้องสมุดที่นาสนใจ และพร้อมที่จะให้บริการเสมอ มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ สอนหรือชี้แนะวิธีค้นหาข้อมูลในห้องสมุด

การมีมนุษยสัมพันธ์ บรรณารักษ์ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีลักษณะเช่น ทำคนให้รำเริงและยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ พูดจาหักทายเป็นผู้ใช้ห้องสมุดอย่างเป็นกันเอง ยินดีที่จะเป็นมิตรกับผู้ใช้ห้องสมุด ช่างสังเกตและจดจำความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดแต่ละคน ให้ความสนิทสนมกับเพื่อนร่วมงาน ลูกน้องและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกคน พูดจาไพเราะน่าฟัง และมีความจริงใจ สร้างสัมพันธ์ไมตรีกับบุคคลในวงการต่าง ๆ ยินดีรับฟังปัญหา คำร้องทุกข์ของผู้ใช้บริการห้องสมุดควยอัชฌาศัย ไมตรีอันดีและเสมอต้นเสมอปลาย

ความละเอียดประณีต บรรณารักษ์ที่มีความละเอียดประณีตมีลักษณะเช่น ทำงานทุกอย่างด้วยความประณีต มีระบบในการทำงาน วางแผนงานก่อนทำ เก็บรักษาสิ่งของหรือวัสดุห้องสมุดให้เป็นระเบียบและสวยงาม ทำสิ่งใดจะคำนึงถึงสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง พิจารณาถึงรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ให้แจ่มชัดและรอบคอบ

ความซื่อสัตย์ บรรณารักษ์ที่มีความซื่อสัตย์มีลักษณะเช่น พูดตรงกับความจริงของตนโดยบริสุทธิ์ใจ พูดตรงกับข้อเท็จจริง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง กฎ ข้อบังคับ สัญญา ข้อตกลง จรรยาบรรณในวิชาชีพ ไม่ทุจริตทั้งด้านวัสดุ เงิน เวลา แรงงาน ไม่หาผลประโยชน์จากส่วนรวมเป็นของตน

ความอดทน บรรณารักษ์ที่มีความอดทนมีลักษณะเช่น พยายามทนต่องานหนัก มิได้แสดงอาการท้อแท้ เหนื่อยหน่ายเมื่อมีงานมากหรือได้รับงานเพิ่ม มีอารมณ์มั่นคงและสุขุม รู้จักข่มความโกรธเมื่อมีเหตุการณ์มากระทบกระทั่ง สามารถทำงานและคิดได้นานโดยไม่บ่น

ความมั่นใจในตนเอง บรรณารักษ์ที่มีความมั่นใจในตนเองมีลักษณะเช่น กล้าเสนอความคิดและทดลองแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ ๆ กล้าโต้แย้งหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของห้องสมุดหรือวิชาชีพบรรณารักษ์โดยส่วนรวม เชื่อว่าตนเองเป็นผู้นั้นที่มีความสามารถไม่แพ้ใคร กล้าประชาสัมพันธ์และเสนอผลงานให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป มีความรู้สึกมั่นคงในตนเอง

การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บรรณารักษ์ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีลักษณะเช่น คิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาคิดแปลงใช้ในห้องสมุด เช่น ออกแบบ หรือคิดหาวิธีการให้บริการที่รวดเร็วขึ้น จัดกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ และตกแต่งห้องสมุดใหม่ผู้อยากมาใช้ อยู่เสมอ คิดหาวิธีที่จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ คองการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีโครงการใหม่ ๆ ที่เริ่มทำอยู่เสมอ

การมีน้ำใจ บรรณารักษ์ที่มีน้ำใจมีลักษณะเช่น ปฏิบัติต่อผู้ใช้ห้องสมุดด้วยความเมตตากรุณาและเห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา และคนอื่น ๆ ยินดีช่วยงานบุคคลอื่นเมื่อได้รับไหว้วาน เขามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อได้รับการขอร้อง ชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว้า ยินดีจัดหาและชี้แนะแนวทางในการค้นหาข้อมูลในห้องสมุดให้แก่ผู้ใช้ด้วยความเต็มใจ ไม่ค้ายตอบคำถามของผู้ใช้ห้องสมุด แสดงความจริงใจที่จะช่วยเหลือ เชื่อเชิญให้ผู้ใช้กลับมาถามใหม่ถ้าได้คำตอบไม่ถูกใจ

การเป็นผู้นำ บรรณารักษ์ที่มีความเป็นผู้นำมีลักษณะเช่น สามารถวางนโยบายและกำหนดแผนงานของกลุ่ม ควบคุม ดูแลและเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเพื่อนร่วมงานและลูกน้อง รู้จักสอนแนะให้ผู้อื่นทำงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สนใจให้กำลังใจและพยายามขจัดปัดเป่าความยากลำบากหรือความทุกข์ร้อนของกลุ่ม มีความเต็มใจที่จะเป็นประธานของกลุ่มถ้าได้รับเลือก

ความสัมฤทธิ์ผล บรรณารักษ์ที่มีความสัมฤทธิ์ผลมีลักษณะเช่น มุ่งมั่นที่จะสร้างชื่อเสียงและความนิยมศรัทธาให้ เกิดแก่ห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษ์ ชอบทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าผู้อื่น พยายามทำงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ค้นหาหาความรู้ อยู่เสมอ สนใจในวิชาการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับในผลงานและความ

สามารถ เวลาทำอะไรก็มักจะทำให้ดีที่สุด

การมีใจกว้าง บรรณาธิการที่มีใจกว้างมีลักษณะเช่น ยินดีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ร่วมงาน ผู้ยูติ์บังคับบัญชา และผู้ใช้บริการห้องสมุด ยอมรับความรู้ ความคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ ที่มีเหตุผล ยอมรับในความสามารถของคนกลุ่มอื่น เชื่อนั่นในศักยภาพของมนุษย์ ยอมรับในหลักวิชาต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากวิชาชีพของตน มองเห็นความสำคัญของงานทุกชนิด ให้อภัยในความผิดพลาดโดยไม่โต้เจตนาของผู้อื่น

บุคลิกภาพในแต่ละด้านวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.6 สร้างข้อความแทนลักษณะบุคลิกภาพตามนิยามปฏิบัติการ สร้างข้อความที่จะใช้เป็นตัวเลือกโดยกำหนดข้อความหรือปรับปรุงข้อความจากแบบสอบถามปลายเปิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ของบุคลิกภาพแต่ละด้าน เพื่อเป็นข้อความคำถามที่จะใช้ในแบบทดสอบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง บุคลิกภาพค่านการมีมนุษยสัมพันธ์ เช่น

ข้อความที่ได้	ข้อความคำถามในแบบทดสอบ
<p>มีไมตรีสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใช้ ให้ความเป็นกันเอง แก่ผู้ใช้บริการ ไม่เลือกบุคคลที่ใช้บริการ ใบนหน้าเป็นมิตร</p>	<p>ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะเป็นมิตรกับผู้ใช้ห้องสมุดทุกคน</p>
<p>มีความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นเนืองนิตย์ ไม่ระบายอารมณ์และทำสีหน้าบูดบึ้ง ใบนหน้ายิ้มแย้ม ไม่ได้พูดอะไรก็ดูเหมือนเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง แจ่มใส ไม่ทำหน้าบึ้งตึง และคร่ำเคร่งกับงานจนเกินไป</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบทำคนให้ร่าเริงและยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ</p>

ข้อความที่ได้	ข้อความในแบบทดสอบ
<p>เป็นบุคคลที่น่าเข้าหา นำพุกช่วย ปรับตัว เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ มีความเข้าใจงานด้านบรรณารักษะอย่างแท้จริง เข้าใจผู้ร่วมงาน พுகจ่านับถือ วางตัวเหมาะสม เข้าถึงผู้ใช้บริการ ของห้องสมุด</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบพุกคนให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้</p>
<p>ช่างสังเกต ความจำดี รักการศึกษาค้นคว้า รุ้จักศึกษาค้นแหล่งสนับสนุนงานห้องสมุดได้ สนใจ และเอาใจใส่ผู้มาใช้บริการอย่างทั่วถึง</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบสังเกต จดจำ และหาความรู้จักกับผู้ใช้ห้องสมุดและบุคคลต่าง ๆ</p>
<p>ให้ความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน มีความเป็นกันเองกับทุกคน</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบให้ความสนิทสนมกับเพื่อนร่วมงาน ลูกน้อง และเจ้าหน้าที่ทุกคน</p>
<p>พุกจาเป็นหลักเป็นฐาน น่าเชื่อถือ พุกจาไพเราะ อ่อนหวาน มีเหตุผล มีความอ่อนโยน ใจเย็น แต่เฉียบขาดอยู่ในที่</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบพุกจาให้ไพเราะ น่าฟัง น่านับถือ</p>
<p>มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีคือเพื่อนฝูง งานจะคล่องตัว ได้รับความร่วมมือ มีสัมพันธ์ไมตรีกับผู้ใช้เป็นอย่างดี</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลต่าง ๆ ให้มั่นคง แน่นแฟ้น</p>

ข้อความที่ได้	ข้อความถามในแบบทดสอบ
<p>มีมนุษยสัมพันธ์อย่างดีกับผู้ร่วมงาน ตลอดจนบุคคลภายนอกในวงการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน พยายามติดต่อสอบถามบรรณาธิการด้วยกันเพื่อปรับปรุงห้องสมุดให้ดีขึ้น</p>	<p>ข้าพเจ้ารักษาและแสวงหามิตรระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมอาชีพและผู้ที่มีความสำคัญต่อห้องสมุด</p>
<p>ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้ห้องสมุด มองโลกในแง่ดี ผ่อนผันกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามกาลเทศะ หากเห็นว่าผู้ใช้มีความจำเป็น ตักเตือนผู้ปฏิบัติผิดระเบียบด้วยวาจาสุภาพ หรือพูดคุยอย่างเป็นกันเอง</p>	<p>ข้าพเจ้าชอบยึดหลักของการประนีประนอม และยอมผู้อื่นบ้างเป็นบางโอกาส</p>

2.7 การวางรูปแบบของข้อความถามในแบบทดสอบ การที่จะเรียงข้อความแทนบุคลิกภาพด้านใดก่อนหรือหลังนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มคำถามที่จะเรียงก่อนหรือหลังโดยวิธีจับฉลาก ปรากฏด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความละเอียดประณีต
2. การมีน้ำใจ
3. ความรับผิดชอบ
4. ความมั่นใจในตนเอง
5. การคิดริเริ่ม สร้างเสริม
6. การมีใจกว้าง
7. การมีมนุษยสัมพันธ์
8. ความอดทน

9. ความล้มเหลว
10. ความซื่อสัตย์
11. การเป็นผู้นำ

บุคลิกภาพแต่ละด้านประกอบด้วยข้อความแทนลักษณะบุคลิกภาพ 22 ข้อความ บุคลิกภาพทั้ง 11 ด้าน ประกอบด้วยข้อความรวมทั้งสิ้น 242 ข้อความ นำข้อความทั้ง 242 ข้อความมาจับคู่ แบบการจัดคู่ลำดับโดยให้ข้อความแทนบุคลิกภาพของทุก ๆ ด้าน ได้มีโอกาสจับคู่กัน ได้ทั้งหมด 121 คู่ หรือ 121 ข้อคำถาม ดังมีรายละเอียดใน ภาพประกอบ 4 โดยมีสัญลักษณ์แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ให้ 1 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านความละเอียด ประณีต
- ให้ 2 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านการมีน้ำใจ
- ให้ 3 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ
- ให้ 4 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านความมั่นใจในตนเอง
- ให้ 5 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ให้ 6 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านการมีใจกว้าง
- ให้ 7 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านการมีมนุษยสัมพันธ์
- ให้ 8 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านความอดทน
- ให้ 9 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านความล้มเหลว
- ให้ 10 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านความซื่อสัตย์
- ให้ 11 แทนข้อความที่แสดงบุคลิกภาพด้านการเป็นผู้นำ
- ก. แทนข้อความที่เรียงตามแถว (row)
- ข. แทนข้อความที่เรียงตามสัณฐาน (column)

1.	น.6	6.	น.1	11.	น.1	16.	น.1	21.	น.1	26.	น.1	31.	น.1	36.	น.1	41.	น.1	46.	น.1	51.	น.1
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
2.	น.2	7.	น.7	12.	น.2	17.	น.2	22.	น.2	27.	น.2	32.	น.2	37.	น.2	42.	น.2	47.	น.2	52.	น.2
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
3.	น.3	8.	น.3	13.	น.8	18.	น.3	23.	น.3	28.	น.3	33.	น.3	38.	น.3	43.	น.3	48.	น.3	53.	น.3
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
4.	น.4	9.	น.4	14.	น.4	19.	น.9	24.	น.4	29.	น.4	34.	น.4	39.	น.4	44.	น.4	49.	น.4	54.	น.4
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
5.	น.5	10.	น.5	15.	น.5	20.	น.5	25.	น.10	30.	น.5	35.	น.5	40.	น.5	45.	น.5	50.	น.5	55.	น.5
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
56.	น.6	61.	น.6	66.	น.6	71.	น.6	76.	น.6	81.	น.1	86.	น.6	91.	น.6	96.	น.6	101.	น.6	106.	น.6
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
57.	น.7	62.	น.7	67.	น.7	72.	น.7	77.	น.7	82.	น.7	87.	น.2	92.	น.7	97.	น.7	102.	น.7	107.	น.7
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
58.	น.8	63.	น.8	68.	น.8	73.	น.8	78.	น.8	83.	น.8	88.	น.8	93.	น.3	98.	น.8	103.	น.8	108.	น.8
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
59.	น.9	64.	น.9	69.	น.9	74.	น.9	79.	น.9	84.	น.9	89.	น.9	94.	น.9	99.	น.4	104.	น.9	109.	น.9
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
60.	น.10	65.	น.10	70.	น.10	75.	น.10	80.	น.10	85.	น.10	90.	น.10	95.	น.10	100.	น.10	105.	น.5	110.	น.10
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11
111.	น.11	112.	น.11	113.	น.11	114.	น.11	115.	น.11	116.	น.11	117.	น.11	118.	น.11	119.	น.11	120.	น.11	121.	น.6
	ข.1		ข.2		ข.3		ข.4		ข.5		ข.6		ข.7		ข.8		ข.9		ข.10		ข.11

ภาพประกอบ 4 แสดงการรู้จักเรียนรู้ของคู่สามีภรรยาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบุรุษว่ารัก
 จากภาพ 4 บุคลิกภาพภายนอกหนึ่ง ๆ จะแบ่งขอความที่สร้างขมขื่นพบคนเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน ส่วนหนึ่งจะไปตามแถวซึ่งเขียนแทนความ

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ สถานภาพ ประสมการณ และวุฒิ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความวัดบุคลิกภาพแบบบังคับให้เลือก (forced-choice items) ประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ ที่ถือเป็นลักษณะทางบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ 110 คู่ อีก 11 คู่ เป็นข้อความที่จับคู่เข้าเพื่อตรวจสอบความคงที่ในการตอบของผู้ตอบในแต่ละข้อประกอบด้วยข้อความ ก. และข้อความ ข. ผู้ตอบจะคงอ่านแต่ละคู่แล้วตอบโดยทำเครื่องหมายลงในข้อใดข้อหนึ่งที่คุณเลือก

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบรรณารักษ์

คำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ แบบทดสอบนี้มีจำนวนทั้งหมด 121 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความ 2 ข้อความ คือ ก. และ ข. ขอให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าทั้งข้อความ ก. และ ข. ข้อความใดเป็นลักษณะที่ตรงกับตัวของท่านมากกว่ากัน ตั้งตัวอย่างข้อ (๐)

ข้อ (๐) ก. ข้าพเจ้าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ จัดห้องสมุด
ข. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว่า

เมื่อท่านพิจารณาข้อความทั้ง ก. และ ข. ในข้อ (๐) แล้ว ถ้าท่านชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว่ามากกว่าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ จัดห้องสมุดก็ให้ท่านเลือกตอบข้อ ข. แต่ถ้าท่านชอบหาวิธีการใหม่ ๆ มากกว่าการช่วยเหลือผู้ที่คอยกว่า ก็ให้ท่านเลือกตอบข้อ ก.

ในกรณีนี้ทั้ง 2 ข้อความตรงกับลักษณะของท่าน ขอให้ท่านเลือกตอบตัวเลือกที่ท่านชอบท่ามากกว่าให้ได้เพียงตัวเลือกเดียว

ถ้าทั้งข้อความ ก. และ ข. ไม่ตรงกับลักษณะของท่าน ก็ขอให้ท่านเลือกข้อที่ไม่ตรงกับลักษณะของท่านน้อย

การตอบของท่านไม่มีถูกหรือผิด ท่านมีอิสระในการตอบให้เป็นไปตามความเป็นจริงในตัวตน คำตอบที่จริงใจและปราศจากอคติของท่านจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่คุ้มค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิชาการและวิชาชีพบรรณารักษ์ กรุณาตอบให้ครบทุกคู่ (121 คู่) จึงจะเป็นการตอบที่สมบูรณ์ และขอให้ใช้เวลาคิดต่อกันรวดเดียว ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30 นาที

ตัวอย่างการตอบ ให้ท่านกาเครื่องหมายกากบาท (+) ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านเลือกข้อนั้น ๆ เช่น ถ้าท่านเลือกข้อความ ก. จะเป็นดังนี้

~~ก.~~ ข้าพเจ้าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ จัดห้องสมุด

ข. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว่า

ตัวอย่างข้อคำถามในแบบทดสอบ

1. ก. ข้าพเจ้าชอบรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับผลงานของคนจากผู้อื่น
- ข. ข้าพเจ้าจะทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยไม่ปล่อยให้ผิดพลาดเนื่องมาจากความสะเพร่าหรือประมาท
2. ก. ข้าพเจ้าชอบให้ความร่วมมือกับครู อาจารย์ และกิจการของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
- ข. ข้าพเจ้าชอบคิดและทำงานอย่างมีระเบียบและเป็นไปตามลำดับขั้นตอน

การตรวจสอบความคงที่ในการตอบ

จุดมุ่งหมายการสร้างข้อความวัดความคงที่ในการตอบก็เพื่อที่จะทราบความจริงใจหรือความคงเส้นคงวา (Consistency) ของผู้ตอบ

วิธีการสร้าง ข้อคำถามให้ซ้ำกันด้านละ 1 คู่ รวม 11 คู่ (22 ข้อ) ข้อที่ซ้ำกันนั้นจะเรียงไว้ในแนวสทมภ์เดียวกันตามแผนผังการจัดเรียงข้อคำถาม โดยให้มีระยะห่างกันเพื่อที่จะไม่ให้ผู้ตอบจำว่าเป็นข้อเดียวกัน ข้อที่ถามซ้ำดังกล่าวได้แก่ข้อต่อไปนี้

1	7	13	19	25	81	87	93	99	105	121
56	62	68	74	80	26	32	38	44	50	106

ตัวอย่างข้อ 1 และข้อ 56 จะมีข้อความต่าง ๆ เหมือนกันดังนี้

ข้อ 1. ก. ข้าพเจ้าชอบรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับผลงานของตนจากคนอื่น

ข. ข้าพเจ้าจะทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยไม่ปล่อยให้ผิดพลาดเนื่องมาจากความสะเพร่าหรือประมาท

ข้อ 56. ก. ข้าพเจ้าชอบรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับผลงานของตนจากคนอื่น

ข. ข้าพเจ้าจะทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยไม่ปล่อยให้ผิดพลาดเนื่องมาจากความสะเพร่าหรือประมาท

ข้อ 1. จะเป็นข้อที่ไม่มีคะแนนจริง แต่เป็นข้อสำหรับตรวจสอบความคงที่ของผู้ตอบ ถ้าผู้ตอบเลือกข้อ 1 ด้วยตัวเลือกเหมือนกับข้อ 56 ก็แสดงว่าเป็นคำตอบที่มีความคงที่ คู่อื่น ๆ อีก 10 คู่ เช่น 7 กับ 62 13 กับ 68 19 กับ 74 เป็นต้น จะมีลักษณะเดียวกันนี้

การตรวจ ตรวจคำตอบของข้อคำถามที่ซ้ำกันทั้ง 11 คู่ ถ้าผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจหรือมีความคงเส้นคงวาในการตอบแล้ว ก็จะตอบคำถามเดียวกันเหมือนกัน เช่น ถ้าผู้ตอบเลือกข้อความ ก. ของข้อ 1 ก็จะเลือกข้อความ ก. ในข้อ 56 ด้วย เมื่อเลือกตรงกัน เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตอนล่างของกระดาษคำตอบ ถ้าไม่เลือกตรงกันก็เว้นว่างไว้ เมื่อตรวจครบทั้ง 11 คู่แล้ว นับจำนวนเครื่องหมาย ✓ ใน ได้เท่าไร ใส่เลขที่นับได้ไว้ทางมุมล่าง ขวามือของกระดาษคำตอบ ความคงที่ที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ คือค่าความคงที่ของการตอบตั้งแต่ 7 ขึ้นไป (เชอิดส์ไครอยล์ 64) ทั้งนี้ถือความเกณฑ์ของ เอ็ดเวิร์ดส์ซึ่งใช้เกณฑ์คะแนนความคงที่ 10 ใน 15 ครั้ง (Edwards. 1959 : 15)

2.8 การให้ทรงคุณวุฒิตรวจ เพื่อให้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง (Face Validity) ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิด้านการทดสอบ คำนวณจิตวิทยา และค่านับบรรณารักษศาสตร์ตรวจดู

ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้วัด แล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องจนเป็นที่เรียบร้อย

2.9 การทดลองใช้เครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และบรรณารักษะห้องสมุดต่าง ๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ได้รับความตอบที่สมบูรณ์ 48 ฉบับ นำคำตอบที่ได้มากรอกลงในกระดาษคำตอบที่ใช้สำหรับตรวจนับคะแนน แล้วตรวจและรวมคะแนนบุคคลิกภาพ

การตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบ เพื่อให้การตรวจนับคะแนนมีระบบระเบียบ และง่ายต่อการตรวจสอบ ผู้วิจัยได้กรอกคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่ได้ออกแบบสำหรับการตรวจนับคะแนนโดยเฉพาะ ดังตัวอย่าง

วิธีการนับคะแนน

1. นับคะแนนตามแถว (Row) นับจำนวนข้อที่มีผู้เลือกตอบข้อ ก. ในแถวของกระดาษคำตอบแต่ละแถว โดยไม่นับข้อที่มีเส้นเคี้ยวขีดฆ่า (เพราะเป็นข้อที่มีไว้เพื่อตรวจสอบความคงที่ในการตอบ) ได้เท่าไร ให้ใส่ตัวเลขของจำนวนที่นับได้ไว้ด้านขวามือในแถวนั้นใต้อักษร ๓ จนครบทุกแถว

๒. นับคะแนนตามสัณทก (Column) นับจำนวนข้อที่มีผู้เลือกตอบข้อ ข. ในสัณทก ของกระดาษคำตอบแต่ละสัณทก โดยไม่นับข้อที่มีเส้นเคี้ยวขีดฆ่าได้เท่าไร ให้ใส่ตัวเลขไว้ใต้อักษร ๔ จนครบทุกสัณทก

วิธีการรวมคะแนน

1. รวมเลขในแต่ละแถว ใต้อักษร ๓ และ ๔ ได้เท่าไรใส่คะแนนไว้ใต้อักษร ๖ ในแถวเดียวกัน ทำเช่นนี้ตามลำดับจนครบ 11 แถว ผลรวมที่ใต้ของแต่ละแถวคือคะแนนดิบของบุคลิกลภาพแต่ละด้าน

๒. รวมคะแนนบุคลิกลภาพทั้ง 11 ด้าน ซึ่งทุกคำตอบจะต้องได้ 110 คะแนน ถ้ากระดาษคำตอบใดรวมคะแนนทั้งหมดแล้วได้ไม่ครบหรือเกิน 110 คะแนน แสดงว่ามีความผิดพลาดเกิดขึ้น เช่น อาจนับคะแนนผิด ผู้ตอบตอบไม่ครบ กรอกคะแนนผิด ต้องตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรง (Validity) นอกจากการนำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ Face Validity แล้ว ผู้วิจัยยังได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกลภาพทั้ง 11 ด้าน ของแบบทดสอบที่นำไปทดลองใช้ เพราะต้องการตรวจสอบทางสถิติว่า มีการวัดซ้ำซ้อนกันหรือไม่ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างบุคลิกลภาพทั้ง 11 ด้านที่วัด ผลปรากฏดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของแบบทดสอบบุคลิกภาพบรรณารักษ์ 11 ด้าน จากการทดลอง และ
 ทัศนคติและบรรณารักษ์ จำนวน 48 คน

บุคลิกภาพ	ละเอียดประณีต	น้ำใจ	รับผิดชอบ	มั่นใจ	ริเริ่ม	ใจกว้าง	มนุษย	อกทน	สัมพันธ์	ซื่อสัตย์	ผู้นำ
ละเอียดประณีต	.0455	-.0267	.0634	-.0982	-.3814	-.1518	-.1696	-.0470	-.0703	-.0229	
น้ำใจ		.0508	-.2829	-.1027	-.0849	-.0356	-.0251	-.1829	-.2914	.0203	
รับผิดชอบ			-.2321	.0272	-.2549	-.0250	-.0060	-.1513	-.0813	-.2070	
มั่นใจ				.2325	-.1006	-.2933	-.1231	-.0378	-.1084	-.0019	
ริเริ่ม					-.0442	.0038	-.1196	-.2610	-.3581	-.1927	
ใจกว้าง						.1418	-.0034	-.0812	.1308	.0225	
มนุษยสัมพันธ์							-.0648	-.1578	.0414	-.2790	
อกทน								.0329	.0919	-.3796	
สัมพันธ์									.1519	-.0817	
ซื่อสัตย์											-.1631
ผู้นำ											

** สหสัมพันธ์ทางสถิติระดับ .01
 มนุษย์สำคัญทางสถิติระดับ .01

จากตาราง 6 จะเห็นว่าค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างบุคลิกภาพแต่ละคู่ มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เพียง 2 ค่า
 เท่านั้น โดยมีความสัมพันธ์ -.3814 ระหว่างความรู้แจ้งกว้าง และความละเอียดประณีต และมีความสัมพันธ์ -.3796 ระหว่าง
 ความมั่นใจ และความสัมพันธ์เป็นลบ แสดงให้เห็นว่าความรู้กับบุคลิกภาพทั้ง 2 นั้นเป็นการวัดในคนละสถานะ

อีก 53 ค่าไม่มีนัยสำคัญแสดงว่า การวัดในแต่ละด้านไม่ซ้ำซ้อนกัน สอดคล้องกับแบบทดสอบของ เอ็ดเวิร์ด ที่พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันมีนัยสำคัญ 20 ค่า จากทั้งหมด 105 ค่า ค่าสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญจะมีค่าต่ำเป็นส่วนใหญ่ (Edwards . 1959 : 20)

2.9.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนั้นได้หาที่ละด้าน ใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split - half) โดยใช้คะแนนตามแถว (row) และสัณภูมิ (column) ในแต่ละด้านเป็นเกณฑ์ในการแบ่งแล้วหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ระหว่างคะแนนตามแถว (row) กับคะแนนตามสัณภูมิ (column) และปรับขยายค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเต็มฉบับโดยใช้สูตรของ สเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown) (Ferguson. 1976 : 107 - 428) ผลปรากฏดังได้แสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบบุคลิกภาพในแต่ละด้านจากการทดลองใช้แบบทดสอบกับนิสิตและบรรณารักษ์ จำนวน 48 คน

บุคลิกภาพ	ค่าความเชื่อมั่น
ความละเอียดประณีต	.7933
การมีน้ำใจ	.6896
ความรับผิดชอบ	.8621
ความมั่นใจในตนเอง	.6273
การถึคติริเริ่มสร้างสรรค์	.6913
การมีใจกว้าง	.6586
การมีมนุษยสัมพันธ์	.8856

ตาราง 7 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	ค่าความเชื่อมั่น
ความอดทน	.7434
ความสัมฤทธิ์ผล	.5705
ความซื่อสัตย์	.6220
การเป็นผู้นำ	.6215

จากตาราง 7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบบุคลิกภาพในคำถามต่าง ๆ มีค่าความเชื่อมั่นจาก .57 ถึง .88 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง

2.10 การปรับปรุงเครื่องมือ

หลังจากได้ทดลองใช้แบบทดสอบแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับปรุงความเป็นปรนัยของข้อคำถามโดยนำข้อคำถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาหาค่าความถี่ในการตอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาว่าในแต่ละข้อมีตัวเลือกใดบ้างที่มีผู้เลือกตอบน้อยกว่าร้อยละ 20 ของผู้ตอบทั้งหมด หรือข้อใดที่มีผู้เลือกตอบมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าการจับคู่ระหว่างคู่นั้นไม่เหมาะสม หรือภาษาที่ใช้ไม่เหมาะสมจึงได้ปรับปรุงข้อความ หรือเปลี่ยนข้อความใหม่โดยปรับปรุงภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้ชัดเจน หรือสลับข้อที่มีแนวโน้มที่ผู้ตอบจะตอบให้เป็นไปตามสิ่งกมปรารถนาในแต่ละลักษณะ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการทดสอบตรวจดูความชัดเจนและเหมาะสมแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.11 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

เมื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบทดสอบแล้ว ได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่ พร้อมด้วยกระดาษคำตอบที่ใช้ในการตรวจนับคะแนน จำนวน 200 ชุด

3. วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการดังต่อไปนี้คือ

3.1 นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพไปให้นิสิตและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จตอบ และเก็บคืนควยตนเองส่วนหนึ่งสำหรับในกรุงเทพมหานคร

3.2 สำหรับการเก็บข้อมูลจากนิสิตและนักศึกษาส่วนหนึ่งในมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดีจาก อาจารย์หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลให้

3.3 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่เหลือ ผู้วิจัยได้ส่งไปให้นิสิตและนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จที่อยู่ทางไกลโดยทางไปรษณีย์และขอให้ส่งคืนผู้วิจัยวิธีเดียวกัน ในกรณีที่มิได้รับแบบทดสอบคืน หลังจากที่ได้ออกไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายขอความร่วมมือไปอีกครั้งหนึ่ง โดยชี้แจงถึงความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งส่งแบบทดสอบไปให้อีก ซึ่งส่วนมากก็ได้รับความร่วมมือดี

ในการศึกษาค้นขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้นำจดหมายรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือจากคณะที่ประจำคณะของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งก่อน เมื่อได้รับ อนุญาตทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 ถึงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2523

4. วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลมาแล้ว ทำการตรวจนับคะแนน รวมคะแนน คัดเลือกคำตอบที่ไม่สมบูรณ์ทิ้ง นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

4.1 ศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1.1 ทาคความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของลักษณะบุคลิกภาพ 11 ด้าน ใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation)

4.1.2 ทาคความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split-half Reliability)

4.2 ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จและนิสิตนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยใช้ t-test

4.3 ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาตรี โดยใช้ t-test

4.4 ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด และที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด โดยใช้ t-test

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

5.1.1 ความเที่ยงตรง ใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) หาค่าสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างคะแนนบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ จากสูตร (Ferguson. 1976 : 107)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ $r =$ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY =$ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ คูณกันแต่ละคู่

$\sum X =$ ผลรวมคะแนนบุคลิกภาพในลักษณะหนึ่ง

เมื่อ ΣY = ผลรวมคะแนนบุคลิกภาพในอีกลักษณะหนึ่ง
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบในแต่ละคำ
 ใช้สูตรของ สเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown) (Ferguson, 1976 : 428)

$$r_{xx} = \frac{2r_{hh}}{1 + r_{hh}}$$

เมื่อ r_{xx} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเต็มฉบับ

r_{hh} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับที่หาจากสูตร

(Ferguson, 1976 : 107, 428)

$$r_{hh} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{\{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2\} \{N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2\}}}$$

นั่นคือ การหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแถวกับคะแนนของสดมภ์

เมื่อ N = จำนวนผู้ตอบ

ΣXY = ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนของแถวกับคะแนน
 ของสดมภ์เป็นคู่ ๆ จนครบ N คน

ΣX = ผลรวมของคะแนนตามแถว

ΣY = ผลรวมของคะแนนตามสดมภ์

ΣX^2 = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนตามแถว

ΣY^2 = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนตามสดมภ์

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.2.1 สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2.1.1 ทาคาโนเลีย (Mcconn) ของคะแนนบุคลิกภาพแต่ละคำ

ของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยคำนวณ
 จากสูตร (Ferguson, 1976 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนน

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนบุคลิกภาพแต่ละด้านของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และบรรณารักษะที่ประสบความสำเร็จโดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 64)

$$s = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละคน

N = จำนวนคนในกลุ่ม

5.2.3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพแต่ละด้าน ใช้ t -test ดังสูตรต่อไปนี้ (Ferguson. 1976 : 164 - 166)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s^2}{N_1} + \frac{s^2}{N_2}}}$$

$$\text{เมื่อ } s^2 = \frac{N_1 \sum (X - \bar{X}_1)^2 + N_2 \sum (X - \bar{X}_2)^2}{N_1 + N_2 - 2}$$

t = ค่าที่ใช้พิจารณาใน t -distribution

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N_1, N_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอตารางและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอใช้สัญลักษณ์และคำย่อดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r_{xx}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
t	แทน	ค่าที่จะใช้พิจารณาใน t-distribution
p	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
ละเอียด	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านความละเอียดประณีต
น้ำใจ	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านการมีน้ำใจ
รับผิดชอบ	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านความรับผิดชอบ
มั่นใจ	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านความมั่นใจในตนเอง
ริเริ่ม	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
ใจกว้าง	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านการมีใจกว้าง
มนุษย	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์
อดทน	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านความอดทน
สัมฤทธิ์	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านความสัมฤทธิ์ผล
ซื่อสัตย์	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านความซื่อสัตย์
ผู้นำ	แทน	บุคลิกภาพของบรรณารักษ์ด้านการเป็นผู้นำ
นักศึกษابรรณารักษ์	แทน	นิสิตและนักศึกษาวิชาบบรรณารักษศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอความสำคัญดังนี้คือ

1. ผลการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ 15 ด้านของบรรณารักษ์ ได้แก่ ความละเอียดประณีต การมีน้ำใจและความรับผิดชอบ เป็นต้น บุคลิกภาพแต่ละด้านได้มาจากการวิเคราะห์ข้อความจากวิธีการพฤติกรรมวิกฤต และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามในแบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบบังคับให้เลือกโดยวางรูปแบบของข้อความตามแนวของเอ็ดเวิร์ดส์ เพื่อศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในการศึกษามาวิเคราะห์เครื่องมือปรากฏผลดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรง (Validity) หลังจากที่น่าแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงแบบ *Face Validity* แล้ว ได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ 55 ค่า รายละเอียดปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบรรณาธิการ 11 ตามจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 179 คน

บุคลิกภาพ ประจักษ์	บุคลิกภาพ ซ่อน	บุคลิกภาพ ประจักษ์	บุคลิกภาพ ซ่อน	บุคลิกภาพ ประจักษ์	บุคลิกภาพ ซ่อน	บุคลิกภาพ ประจักษ์	บุคลิกภาพ ซ่อน
ละเอียด	ใจกว้าง	มีมนุษยสัมพันธ์	มีไหวพริบ	มีไหวพริบ	มีไหวพริบ	มีไหวพริบ	มีไหวพริบ
0.2215**	0.0398	-0.1149	-0.1504	-0.2591	-0.2092	0.1323	0.1137
-0.0862	-0.2273*	-0.2293	0.1895	0.0496	-0.2228	-0.2469	0.1159
-0.2493*	0.1388	-0.1232	-0.3203	-0.0868	-0.0881	-0.1108	-0.0268
-0.1485	-0.1739*	0.0764	0.0645	0.0088	0.0080	-0.0599	
-0.1822	-0.0377	-0.1758	-0.0595	-0.4047	0.1672		
0.0042	-0.1301	-0.2856	0.1343	-0.1345			
-0.1622	-0.1531	-0.1809	-0.1010				
-0.0119	-0.0821	-0.2201*					
-0.2112	-0.1252						
							-0.1220

** มีนัยสำคัญระดับ 0.01

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นค่าสัมประสิทธิ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ 11 ตาม มีนัยสำคัญทางสถิติ 19 ใน 55 ค่า ใน 19 ค่ามีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบถึง 18 ค่า สหสัมพันธ์มีค่าเป็นลบ แสดงว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพต่างกัน และสหสัมพันธ์ทาง

55 คู มีค่าตั้งแต่ .0042 ถึง $-.4047$ ซึ่งเป็นค่าที่ต่ำเป็นส่วนใหญ่และสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเอ็คเวิร์ดส์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบนี้วัดลักษณะบุคลิกภาพตรงตามบุคลิกภาพในแต่ละลักษณะ

1.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ทั้ง 11 ด้าน หาโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) แล้วปรับขยายโดยใช้สูตรของสเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman - Brown) จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 100 คน ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ 11 ด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

แบบทดสอบ	ความเชื่อมั่น
ละเอียด	.8542
น้ำใจ	.6807
รับผิดชอบ	.8666
มั่นใจ	.6728
ริเริ่ม	.7282
ใจกว้าง	.6620
มนุษย	.8905
อดทน	.7725
สัมฤทธิ์	.6025
ซื่อสัตย์	.8716
ผู้นำ	.7450

จากตาราง 9 จะเห็นว่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ มีค่าตั้งแต่ .60 ถึง .89 ด้านที่มีความเชื่อมั่น .8 ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์

รับผิดชอบ และความละเอียดประณีต ความเชื่อมั่น .7 ได้แก่ ความอดทน การเป็นผู้นำ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ความเชื่อมั่น .6 ได้แก่ การมีน้ำใจ ความมั่นใจในตนเอง การมีใจกว้าง และความสัมฤทธิ์ผล

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

2.1 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

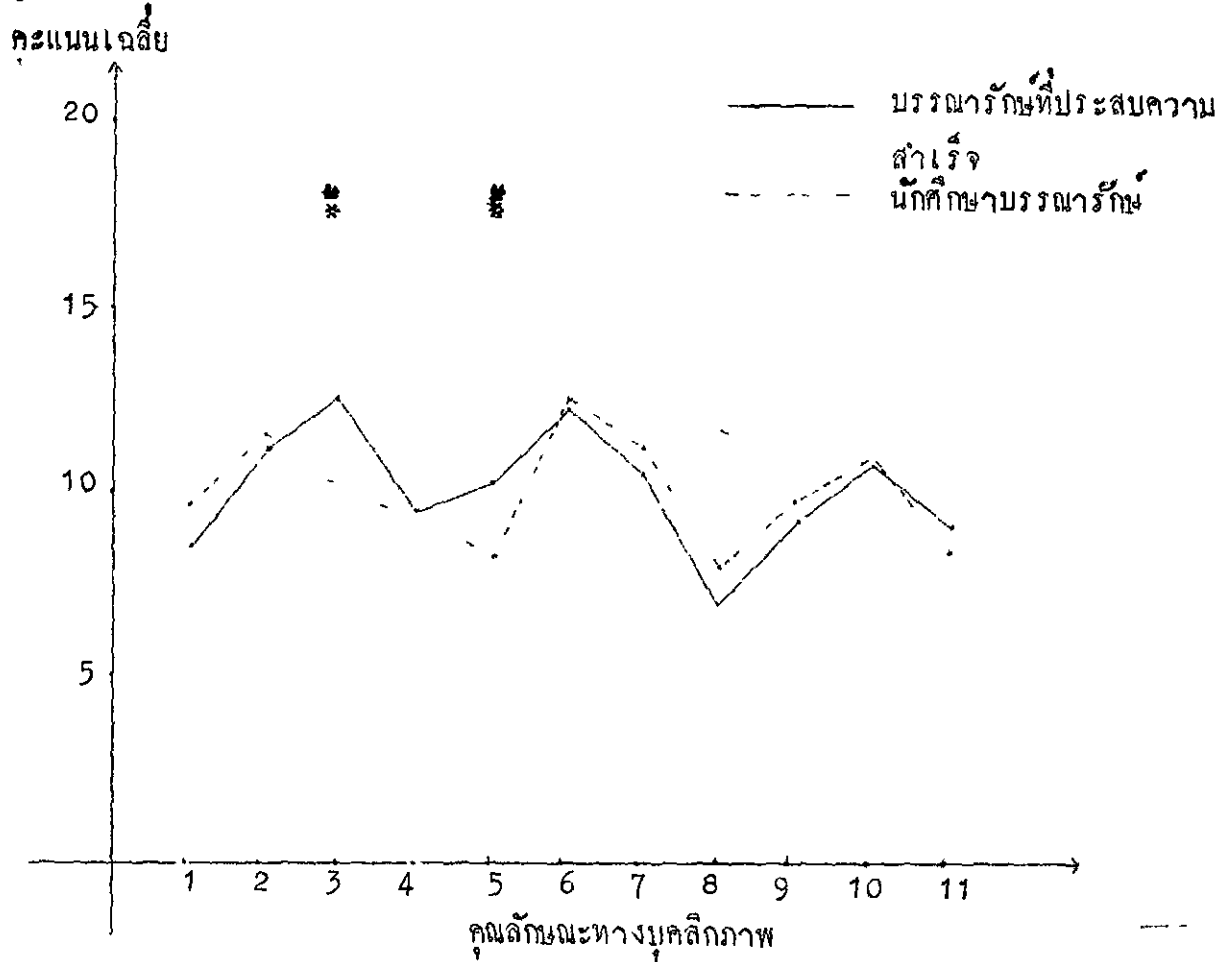
ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพระหว่างบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จกับนิสิตนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

บุคลิกภาพ	บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 23 คน		นักศึกษาบรรณารักษ์ จำนวน 156 คน		t	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
ละเอียด	8.391	3.272	9.718	3.054	-1.93	-
น้ำใจ	11.130	3.442	11.474	3.053	-0.50	-
รับผิดชอบ	12.391	2.251	10.135	2.429	4.20	.01
มั่นใจ	9.261	2.320	9.096	2.366	0.31	-
ริเริ่ม	10.217	3.477	8.218	3.293	2.70	.01
ใจกว้าง	12.348	2.604	12.609	2.694	-.44	-
มุนษย	10.478	2.410	11.256	2.988	-4.19	-
อดทน	6.956	2.513	8.173	2.854	-1.94	-
สัมฤทธิ์	9.217	3.450	9.853	3.172	-0.89	-
ซื่อสัตย์	10.913	3.103	11.000	3.069	-0.13	-
ผู้นำ	9.130	3.152	8.410	2.896	1.10	-

จากตาราง 10 บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จและนิสิตนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านความละเอียดประณีต การมีน้ำใจ ความมั่นใจในตนเอง การมี

ใจกว้าง การมีมนุษยสัมพันธ์ ความอดทน ความล้มเหลว ความซื่อสัตย์ และการเป็นผู้นำ
 ไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบและการคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้น บรรณารักษ์
 ที่ประสบความสำเร็จมีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของลักษณะบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ
 กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงเสนอเส้นภาพแสดงคะแนน
 เฉลี่ยดังนี้

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ภาพประกอบ 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ 11 ด้าน ของบรรณารักษ์ที่ประสบ
 ความสำเร็จกับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

2.2 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
ระดับปริญญาโท กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี

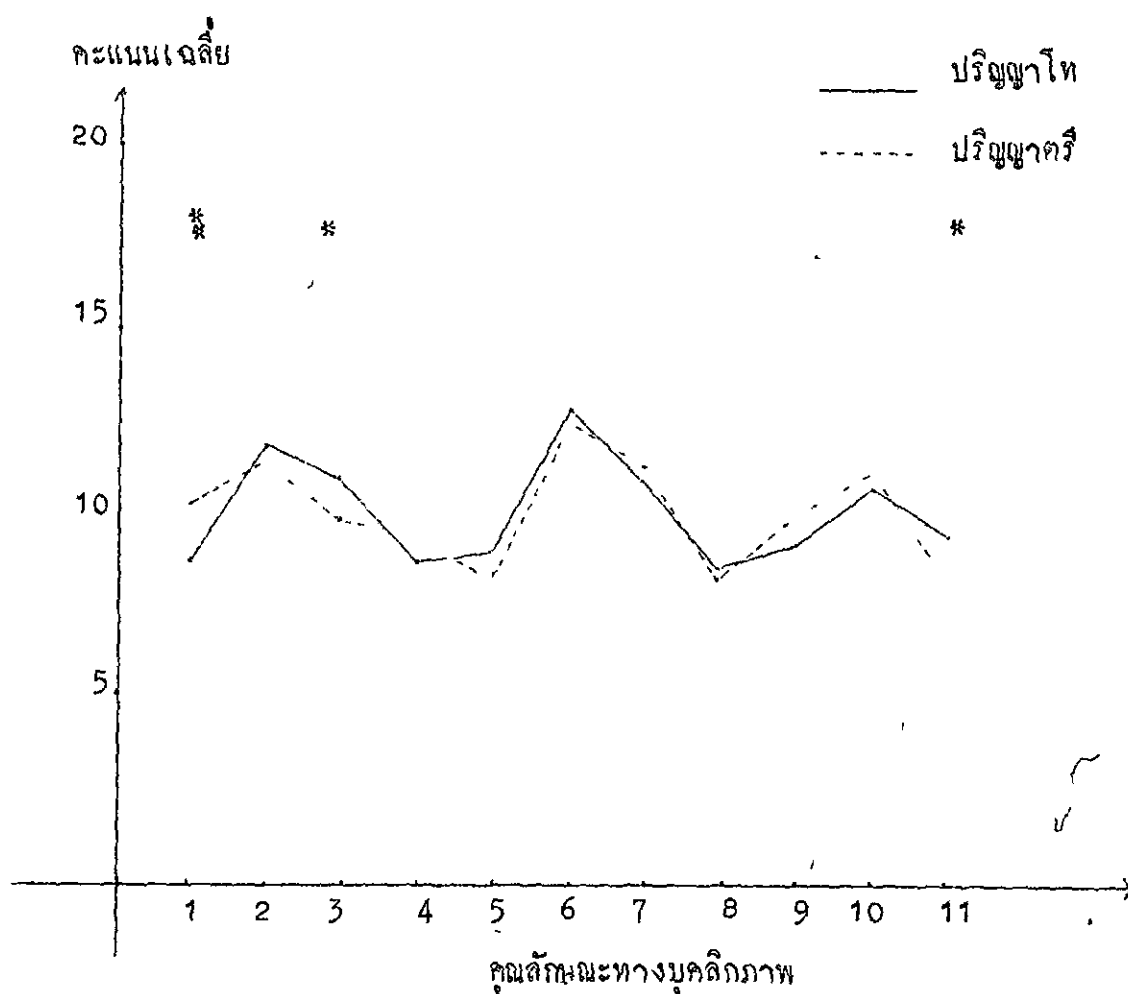
ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ระหว่างนิสิตและ
นักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท จำนวน 37 คน และนิสิตและนักศึกษาวิชา
บรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี จำนวน 119 คน

บุคลิกภาพ	ระดับปริญญาโท		ระดับปริญญาตรี		t	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1 ละเอียดยล	8.459	2.181	10.109	3.186	-2.94	.01
2 น้ำใจ	11.865	2.974	11.353	3.080	0.89	-
3 รับผิดชอบ	10.838	2.784	9.916	2.276	2.04	.05
4 มั่นใจ	8.595	2.266	9.252	2.384	-1.48	-
5 ริเริ่ม	8.946	2.728	7.992	3.428	1.55	-
6 ใจกว้าง	12.946	2.460	12.504	2.764	0.87	-
7 มนุษย	10.973	2.843	11.344	3.038	-0.66	-
8 ออกทน	8.432	2.500	8.092	2.960	0.63	-
9 สัมฤทธิ์	9.135	3.128	10.076	3.165	-1.58	-
10 ซื่อสัตย์	10.676	3.504	11.101	2.930	-0.73	-
11 ชูหน้า >	9.270	2.765	8.143	2.894	2.09	.05

จากตาราง 11. แสดงว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท
และระดับปริญญาตรีมีบุคลิกภาพด้านการมีน้ำใจ ความมั่นใจในตนเอง การคิดริเริ่มสร้างสรรค์
การมีใจกว้าง การมีมนุษยสัมพันธ์ ความออกทน ความสัมฤทธิ์ผล และความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

นิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรีมีบุคลิกภาพด้านความละเอียดประณีต สูงกว่านิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทมีบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ และการเป็นผู้นำสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท กับนิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยจึง เสนอ แผนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพทั้ง 11 ด้านดังนี้

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาพประกอบ 7 แสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ 11 ด้านของนิสิตและนักศึกษาวชิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทกับระดับปริญญาตรี

2.3 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่มีประสบการณ์ กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ห้องสมุด

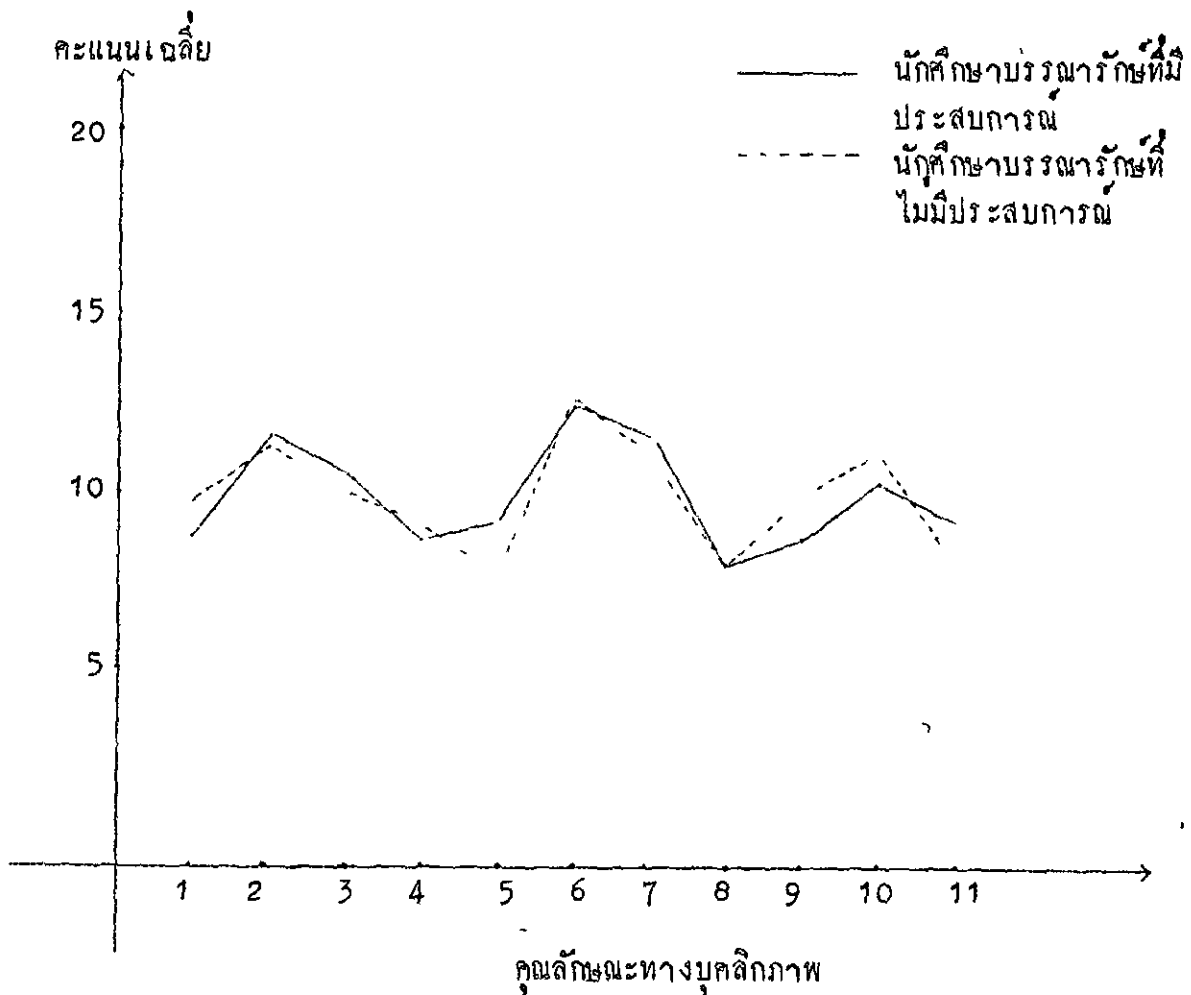
ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

บุคลิกภาพ	มีประสบการณ์		ไม่มีประสบการณ์		t	p
	\bar{X}	s	\bar{X}	s		
ละเอียด	8.937	2.213	9.919	3.212	-1.63	-
น้ำใจ	11.687	3.063	11.419	3.061	0.44	-
รับผิดชอบ	10.531	2.840	10.032	2.313	1.04	-
มั่นใจ	8.750	2.214	9.185	2.404	-0.93	-
ริเริ่ม	9.219	3.045	7.958	3.316	1.95	-
ใจกว้าง	12.500	2.929	12.637	2.642	-0.26	-
มนุษย	11.719	2.954	11.137	2.997	0.98	-
อดทน	8.187	2.811	8.169	2.876	0.03	-
สัมฤทธิ์	8.937	3.172	10.089	3.142	-1.84	-
ซื่อสัตย์	10.312	3.856	11.177	2.823	-1.43	-
ผู้นำ	9.156	2.641	8.218	2.937	1.64	-

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด และนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดมีบุคลิกภาพทั้ง 11 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุดมีแนวโน้ม

ที่จะมีบุคลิกภาพค่าความศรัทธา เริ่มสร้างสรรคสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
ที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชา
บรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์และนิสิตและนักศึกษาบรรณารักษศาสตร์ที่ไม่มีประสบการณ์อย่าง
ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้เสนอแผนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพทั้ง 11 ด้านดังนี้

ภาพประกอบ 8 แสดงคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ 11 ด้านของนิสิตและนักศึกษา
วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด และที่ไม่มีประสบการณ์

2.4 ลักษณะบุคลิกภาพ 11 ด้าน และลำดับการแสดงออกของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จและนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและลำดับที่ของคะแนนบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จและนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

บุคลิกภาพ	บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ		นักศึกษابรรณารักษ์	
	ค่าเฉลี่ย	ลำดับที่	ค่าเฉลี่ย	ลำดับที่
รับผิดชอบ	12.391	1	10.135	5
ใจกว้าง	12.348	2	12.609	1
น้ำใจ	11.130	3	11.474	2
ซื่อสัตย์	10.913	4	11.000	4
มนุษย	10.478	5	11.256	3
ริเริ่ม	10.217	6	8.218	10
มั่นใจ	9.261	7	9.096	8
สัมฤทธิ์	9.217	8	9.853	6
ผู้นำ	9.130	9	8.410	9
ละเอียด	8.391	10	9.718	7
อดทน	6.956	11	8.173	11

จากตาราง 13 บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จแสดงบุคลิกภาพเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ อันดับแรก ความรับผิดชอบ อันดับที่ 2 การมีใจกว้าง อันดับที่ 3 การมีน้ำใจ อันดับที่ 4 ความซื่อสัตย์ อันดับต่อ ๆ ไป ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมั่นใจในตนเอง ความสัมฤทธิ์ผล การเป็นผู้นำ ความละเอียดประณีต และความอดทน

ส่วนนักศึกษาบรรณารักษ์แสดงบุคลิกภาพเรียงตามลำดับดังนี้ การมีใจกว้าง การมีน้ำใจ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสัมฤทธิ์ผล ความละเอียดประณีต ความมั่นใจในตนเอง การเป็นผู้นำ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และลำดับที่แสดงออกน้อยที่สุด คือความอดทน

2.5 ลักษณะบุคลิกภาพ 11 ด้านและลำดับการแสดงออกของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและลำดับที่ของคะแนนบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

บุคลิกภาพ	ระดับปริญญาตรี		ระดับปริญญาโท		มีประสบการณ์		ไม่มีประสบการณ์	
	ค่าเฉลี่ย	ลำดับที่	ค่าเฉลี่ย	ลำดับที่	ค่าเฉลี่ย	ลำดับที่	ค่าเฉลี่ย	ลำดับที่
รับผิดชอบ	9.916	7	10.838	4	10.531	4	10.032	6
ใจกว้าง	12.504	1	12.946	1	12.500	1	12.637	1
น้ำใจ	11.353	2	11.865	2	11.687	3	11.417	2
ซื่อสัตย์	11.101	4	10.676	5	10.312	5	11.177	3
มนุษยสัมพันธ์	11.344	3	10.973	3	11.719	2	11.137	4
ริเริ่ม	7.992	11	8.946	8	9.219	6	7.958	11
มั่นใจ	9.252	8	8.595	9	8.750	10	9.185	8
สัมฤทธิ์ผล	10.076	6	9.135	7	8.937	8	10.089	5
ผู้นำ	8.143	9	9.270	6	9.156	7	9.218	9
ละเอียด	10.109	5	8.459	10	8.937	8	9.919	7
อดทน	8.092	10	8.432	11	8.187	11	8.169	10

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กลุ่มต่างๆ มีลักษณะบุคลิกภาพดังนี้

นิสิตและนักศึกษาวิชาบริหารระดับปริญญาตรี มีบุคลิกภาพแสดงออกเรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยได้ดังต่อไปนี้

1. การมีใจกว้าง
2. การมีน้ำใจ
3. การมีมนุษยสัมพันธ์
4. ความซื่อสัตย์
5. ความละเอียดประณีต
6. ความสัมฤทธิ์ผล
7. ความรับผิดชอบ
8. ความมั่นใจในตนเอง
9. การเป็นผู้นำ
10. ความอดทน
11. การริเริ่มสร้างสรรค์

นิสิตและนักศึกษาวิชาบริหารศึกษาศาสตร์ระดับปริญญาโทมีบุคลิกภาพแสดงออกเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้คือ

1. การมีใจกว้าง
2. การมีน้ำใจ
3. การมีมนุษยสัมพันธ์
4. ความรับผิดชอบ
5. ความซื่อสัตย์
6. การเป็นผู้นำ
7. ความสัมฤทธิ์ผล
8. การคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. ความมั่นใจในตนเอง
10. ความละเอียดประณีต
11. ความอดทน

นิสิตและนักศึกษาวชิราวุฒยารักษาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ มีบุคลิกภาพแสดงออกเรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยดังนี้คือ

1. การมีใจกว้าง
2. **การมีมนุษยสัมพันธ์**
3. การมีน้ำใจ
4. ความรับผิดชอบ
5. ความซื่อสัตย์
6. การคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. การเป็นผู้นำ
8. ความสัมฤทธิ์ผล
9. ความละเอียดประณีต
10. ความมั่นใจในตนเอง
11. ความอดทน

นิสิตและนักศึกษาวชิราวุฒยารักษาศาสตร์ที่ไม่มีประสบการณ์มีบุคลิกภาพแสดงออกเรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยดังนี้คือ

1. การมีใจกว้าง
2. การมีน้ำใจ
3. ความซื่อสัตย์
4. การมีมนุษยสัมพันธ์
5. ความสัมฤทธิ์ผล
6. ความรับผิดชอบ
7. ความละเอียดประณีต
8. ความมั่นใจในตนเอง
9. การเป็นผู้นำ

10. ความอดทน

11. การคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่า นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกกลุ่มมีบุคลิกภาพด้านการมีใจกว้างแสดงออกมากเป็นอันดับที่ 1 ส่วนอันดับท้ายสุดที่แสดงออกน้อยได้แก่ บุคลิกภาพด้านความอดทน และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของบรรณารักษ์
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ
3. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์

วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ กับนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เป็นบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จจากบรรณารักษ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จำนวน 23 คน นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 156 คน เป็น นิสิตและนักศึกษาระดับปีที่ 4 ในระดับปริญญาตรี และชั้นปีที่ 2 ในระดับปริญญาโท จาก มหาวิทยาลัย 7 แห่ง ที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาเอก คือ

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

2.1 ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จและนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยใช้ t-test

2.2 ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท และนิสิตนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี โดยใช้ t-test

2.3 ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด โดยใช้ t-test

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้เครื่องมือสำหรับวัดบุคลิกภาพ ที่ใช้สำหรับเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ - นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นหาโดยวิธีแบ่งครึ่งที่ละก้าน ค่าความเชื่อมั่นที่ได้มีค่าระหว่าง .60 - .89

2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ พบว่า มีบุคลิกภาพ 9 ด้าน ได้แก่ ความละเอียดประณีต การมีน้ำใจ ความมั่นใจในตนเอง การมีใจกว้าง การมีมนุษยสัมพันธ์ ความอดทน ความสัมพันธ์ผล ความซื่อสัตย์ และการเป็นผู้นำ ไม่แตกต่างกัน

บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จมีบุคลิกภาพด้าน ความรับผิดชอบ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับปริญญาโทและระดับปริญญาตรี พบว่า บุคลิกภาพ 8 ด้าน ได้แก่ การมีน้ำใจ ความมั่นใจในตนเอง การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีใจกว้าง การมี

มนุษยสัมพันธ์ ความอดทน ความสัมพันธ์ และความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน
 นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี มีบุคลิกภาพด้าน
 ความละเอียดประณีตสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทมีบุคลิกภาพด้าน
 ความรับผิดชอบ และการเป็นผู้นำสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับ
 ปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 11 ด้าน ระหว่างนิสิตและนักศึกษาวิชา
 บรรณารักษศาสตร์ที่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด นิสิตและนักศึกษาวิชา
 บรรณารักษศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด พบว่า มีบุคลิกภาพทั้ง
 11 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เพียงแต่นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์
 ในการทำงานห้องสมุดมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงกว่านิสิตและ
 นักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานห้องสมุด

5. ลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ
 บรรณารักษที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ทุกกลุ่มมีลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงออกมากน้อยใน
 ลำดับที่คล้ายคลึงกัน เป็นส่วนมาก เช่น บุคลิกภาพด้านที่แสดงออกมากระหว่างอันดับที่ 1
 ถึง 5 คือ การมีใจกว้าง การมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์

บุคลิกภาพการมีใจกว้างนั้น นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ทุก
 กลุ่มแสดงออกมาเป็นอันดับ 1 บรรณารักษที่ประสบความสำเร็จแสดงออกมากเป็นอันดับ 2
 นับว่าเป็นบุคลิกภาพที่เด่นชัดมาก

บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบต่อ บรรณารักษที่ประสบความสำเร็จแสดงออก
 มากเป็นอันดับ 1 นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท นิสิตและนักศึกษา
 วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่มีประสบการณ์ทำงานในห้องสมุดแสดงออกมาก เป็นอันดับ 4 ซึ่ง
 เค้นชัดว่ากลุ่มอื่น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรี
กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จในครั้งนี้ ได้พบข้อที่น่าสนใจหลายประการ คือ

1. บรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จมีบุคลิกภาพในด้านความรับผิดชอบ และ
การคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มนิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรี จึงเป็นที่น่า
สังเกตว่า ความรับผิดชอบนั้นเป็นลักษณะทางบุคลิกภาพอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการ
ทำงานให้สำเร็จ เพราะถ้าบุคคลมีความรับผิดชอบสูง ย่อมมีความขยันหมั่นเพียรและเอา
ใจใส่ในงานนั้นสำเร็จ ไม่ว่าจะยากลำบาก ชอบหรือไม่ชอบ แต่จะตระหนักถึงหน้าที่
และความมุ่งมั่นที่จะทำงานนั้นให้ลุล่วงและบังเกิดผลคืออย่างเต็มสติปัญญาและกำลัง อันเป็น
คุณลักษณะของนักทำงานที่ดี ซึ่งเป็นคุณสมบัติของบรรณารักษ์ (รัฐจวน อินทรกำแหง
2520 : 17) ที่ดีประการหนึ่งซึ่งจะขาดเสียมิได้ ทั้งนี้เพราะเป้าหมายที่สำคัญของวิชาชีพ
บรรณารักษ์ก็คือ การให้บริการและการรับผิดชอบต่องานของตน (จิรวรรณ ภักดีบุตร
2522 : 4)

ส่วนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นก็เช่นเดียวกัน ในสภาพสังคมปัจจุบันซึ่ง
เต็มไปด้วยปัญหาและการชิงดีชิงเด่น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการทำงาน การคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์ นับเป็นลักษณะที่ดีที่จะส่งเสริมให้ผลงานของบุคคลมีความก้าวหน้าและ
ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น คนที่ขาดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนหรือทำงานต่าง ๆ
ไปเรื่อย ๆ เคยทำมาอย่างไรก็น่าเช่นเดิมต่อไปโดยไม่ได้อะไรปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไป
ตามสมัยเพื่อให้งานนั้นมีความก้าวหน้าหรือน่าสนใจอยู่เสมอ ผลงานที่ทำย่อมไม่ก้าวหน้า
และประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ในด้านการค้าเนื้องานห้องสมุดและการจัดให้บริการแก่ผู้อ่าน ความรับ
ผิดชอบต่องานและการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของบรรณารักษ์เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะช่วยให้
ห้องสมุดบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ ถ้าบรรณารักษ์มีทั้งความรับผิดชอบต่อการทำงาน
ในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปโดยมิได้ค้างค่าง มีการริเริ่ม เปลี่ยนแปลง รู้จักจักระบบ
บริหารงาน บริหารบุคคลให้ดี พยายามเสนอบริการที่แปลกใหม่และเป็นความรู้แก่ผู้อ่าน

คิดและพัฒนางานในความรับผิดชอบของตนให้ดียิ่งขึ้นเสมอ จัดและตกแต่งอาคารห้องสมุด ทั้งภายในและภายนอกให้สวยงาม น่าสนใจและมีบรรยากาศที่ดี มีการจัดกิจกรรม จัด นิทรรศการ จัดประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อถึงผู้รู้และผู้ที่ยังไม่เคยมาใช้บริการ จากห้องสมุด โดยตระหนักว่า ยังมีวิธีการและสิ่งที่ดีกว่า ไตร่ตรองหาสิ่งที่ดีกว่า แล้วทดลอง เปลี่ยนแปลงปรับปรุง เพื่อไปสู่สิ่งที่ดีกว่านั้น ผลงานที่ออกมาย่อมมีความดี เคนและเรียบร้อย น่าชม ซึ่งเป็นการงานที่จะเรียกธงและเชิญชวนให้ผู้ใช้เห็นความสำคัญของห้องสมุด รู้จักใช้ บริการของห้องสมุดเพื่อพัฒนาชีวิต และการงานของคนมากขึ้น ซึ่งอาจมีผลต่อวิชาชีพบรรณารักษ์ โดยส่วนรวม

2. นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโท มีบุคลิกภาพด้านความ รับผิดชอบและการเป็นผู้นำสูงกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี แต่มี บุคลิกภาพด้านความละเอียดประณีตกว่านิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับ ปริญญาตรี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ประการแรก ชอบเขตของหลักสูตรในระดับปริญญาโท ส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้เรียนได้กว้างขวางกว่าในระดับปริญญาตรี โดยมุ่งที่จะฝึกอบรมให้ ผู้ศึกษาไปทำงานห้องสมุดได้ทุกประเภท นอกจากนี้ยังได้จัดเตรียมผู้ศึกษาให้สามารถเป็นผู้นำ ในอาชีพ และสำหรับทำการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับต่าง ๆ อีกด้วย (บุญศรี ไพรรัตน์ 2522 : 55 - 58 ; สุทธิลักษณ์ อัมพันธ์ 2520 : 3 - 4) ประการ ที่สอง ในการเรียนระดับปริญญาโทนั้นต้องอาศัยการพึ่งตนเองและรับผิดชอบสูง เพราะปริมาณ งานที่นิสิตได้รับมอบหมายให้ศึกษามีจำนวนมากและยากลำบากกว่าในระดับปริญญาตรี แต่ การสอนแนะและความช่วยเหลือจากอาจารย์มีน้อย นิสิตจะต้องวางแผนใช้วิจารณญาณและ รับผิดชอบต่อภารกิจที่งานต่าง ๆ สำเร็จด้วยตนเอง และต้องนำหรือกระตุ้นคนอื่น ๆ เมื่อ ทำงานกลุ่ม ซึ่งเป็นความสามารถในระดับผู้บริหาร ดังนั้นนิสิตระดับปริญญาโทจึงแสดงบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบและการเป็นผู้นำสูงกว่านิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีขอบเขตความ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายน้อยกว่าในระดับปริญญาโท และปฏิบัติหน้าที่ละเอียดปลีกย่อย ซึ่งเป็นหน้าที่ในระดับปฏิบัติการโดยตรง จึงแสดงบุคลิกภาพด้านความละเอียดประณีตสูงกว่า นิสิตปริญญาโทเพียงด้านเดียว และประการสุดท้าย ลักษณะของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ บรรณารักษะนั้นเป็นแบบบังคับให้เลือก คะแนนแต่ละด้านที่ได้จึงเป็นคะแนนในรูปความสัมพันธ์

แคะตัวแปรของบุคลิกภาพ แต่ไม่ได้วัดปริมาณของคุณลักษณะล้วน (absolute quantity) จึงไม่สามารถชี้ถึงความมีมากน้อยของคุณลักษณะนั้น ๆ ได้ การมีลักษณะบุคลิกภาพค่าความอดทนต่ำกว่าคนอื่น แต่ถาเทียบกับกลุ่มคนทั่วไปก็อาจมีลักษณะความอดทนสูงกว่าก็เป็นได้ ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะอีก 10 ค่า ก็ยิ่งจะสูงขึ้นอีก และในทำนองเดียวกันอาจเท่ากับกลุ่มคนบางกลุ่มหรือน้อยกว่าก็ได้ ทั้งนี้ น่าจะมีการวิจัยต่อไป เพื่อหาหลักฐานจากข้อมูลที่ได้นี้ต่อไป

ขอเสนอแนะ

1. เนื่องจากความรับผิดชอบ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีในนิสิตและนักศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์น้อยกว่าบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ สถาบันที่สอนวิชา บรรณารักษศาสตร์จึงควรหาทางปลูกฝังคุณลักษณะทั้ง 2 นี้ ให้กับนิสิตและนักศึกษาของตน ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงการปรับปรุงหลักสูตร และเทคนิคการสอน ในค่านหลักสูตร อาจจัดให้มีวิชา ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมบุคลิกภาพ เช่น วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ หรือจัดเป็นกิจกรรมประกอบ หลักสูตร เช่น เปิดการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ โดยเชิญวิทยากรที่มีคุณวุฒิในค่านนี้มาร่วมด้วย ส่วนค่านเทคนิคในการสอนนั้น อาจารย์ผู้สอนควรใช้ วิธีสอนที่จะช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เช่น การสอนแบบสืบสวน-สอบสวน (Inquiry Teaching) เป็นต้น ทั้งนี้จากผลการวิจัยของ บำรุง บุญยงค์ สมใจ อองสุวรรณ และ อรทัย เสงษ์รัฐสักโก พบว่า การสอนแบบสืบสวน-สอบสวน ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ (บำรุง บุญยงค์ 2515 : 92 - 93.; สมใจ อองสุวรรณ 2515 : 95 ; อรทัย เสงษ์รัฐสักโก 2514 : 62-63) นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้นิสิต และนักศึกษาได้เรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง ให้ได้จัดกิจกรรมหรือจัดนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความสามารถความสนใจของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การให้นิสิตนักศึกษาได้ทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะจะช่วยฝึกให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบและเกิดทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีอีกด้วย นอกจากนี้การสอนโดยส่งเสริมให้นิสิตและนักศึกษารู้จักใช้กรรมวิธี คัดลึนใจตามแบบวิธีการแห่งปัญญา หรือวิธีการวิทยาศาสตร์ทุกครั้งที่จะปฏิบัติภารกิจใด ๆ จะช่วยให้การรับผิดชอบเป็นไปได้อย่างราบรื่น และไคผล (สาโรช บัวศรี 2505 : 10)

2. การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อศึกษา วิชาบรรณารักษศาสตร์ หรือเพื่อไปทำงานเป็นบรรณารักษ์ ควรจะได้พิจารณาถึงคุณสมบัติทางบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ประกอบด้วย

3. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยถึงรูปแบบของหลักสูตร และวิธีการสอนให้ลึกซึ้ง และนักศึกษาระบบบรรณารักษศาสตร์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ยิ่งขึ้น

4. ควรจะได้มีการศึกษาถึงบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จให้กว้างขวางขึ้น เช่น ศึกษาจากบรรณารักษ์ของสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ตลอดจนศึกษาถึงตัวแปรเพิ่มขึ้น เช่น เพศ อายุราชการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเภทของห้องสมุด และตำแหน่งของบรรณารักษ์

5. น่าจะได้มีการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพท่านอื่น ๆ ของบรรณารักษ์เพิ่มขึ้น เช่น แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพบรรณารักษ์ในประเทศไทย หรือวิเคราะห์องค์ประกอบของบุคลิกภาพท่านต่าง ๆ ของบรรณารักษ์ เพื่อจะได้ศึกษาบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ได้กว้างขวางมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- "การคัดเลือกบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีและโรงเรียนจังหวัดที่มีผลงานดีค้ำห้องสมุด"
วารสารห้องสมุด 20 : 19 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2519
- "การประกวดห้องสมุดประจำปีและการสัมภาษณ์ได้รับรางวัล" วารสารห้องสมุด
20 : 83 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2519
- "โครงการคัดเลือกบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีประจำปี" วารสารห้องสมุด 19 : 15 -
16 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2518
- จิรวรรณ ภักดีบุตร "บทบาทของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยกับการปรับปรุง
สถานภาพของบรรณารักษ์ วิชาชีพ และวิทยฐานะ" ใน เอกสารการประชุมใหญ่
สามัญ ประจำปี 2522 หน้า 4 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2522
- ชุติมา สัจจามันท์ "นิสิตเก่าและสถานภาพในการทำงาน" ใน บรรณารักษ์ 20
หน้า 16 - 35 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2518
- เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 130 หน้า
อัครสำเนา
- เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย คู่มือเรียนจิตวิทยาทั่วไป มิตรนราการพิมพ์ 2517,
486 หน้า
- เกโซ สนวนานนท์ จิตวิทยาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 3 โอเคียนสโตร์ 2514, 264 หน้า
_____ "บุคลิกภาพกับความสำเร็จในการทำงาน" วิทยาสาร 51 : 22 - 23
ตุลาคม 2508
- คูป ชุมสาย จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2508,
446 หน้า
- นนทนา เผือกถอง บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514,
241 หน้า

นวนิตย์ อินทรามะ การบริหารงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2517, 162 หน้า อีคส์เอนา

_____ . "ท่านเป็นบรรณารักษ์ที่ดีแล้วหรือยัง" วารสารห้องสมุด 19 : 57 - 66
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2518

นวลศิริ เปาโรหิตย์ "บุคลิกภาพ" ใน จิตวิทยาทั่วไป หน้า 180 - 182 ภาควิชา
จิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520

บำรุง บุญยงค์ การศึกษายลการสอบแบบสืบสวน-สอบสวน (Combined Inquiry)
ที่มีต่อความคืบหน้าสืบสวน-สอบสวน ความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุม
จากภายนอก-ภายใน (External - Internal Control) ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 104 หน้า อีคส์เอนา

บุญศรี ไทรัตน์ "การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ"
บรรณศาสตร์ 2 : 39 - 66 ตุลาคม 2522

บุญส่ง นิลแก้ว การวัดผลทางจิตวิทยา แพร่พิทยา 2519, 245 หน้า

บุญส่ง นิลแก้ว และ วิไลวรรณ ยามาดี การดัดแปลงและสร้างเกณฑ์ปรกติแบบทดสอบ
EPSS วิเคราะห์บุคลิกภาพของนักศึกษาไทยระดับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2522, 90 หน้า

ประภาวดี พวงา ทรงสวรรค์ นิลกำแหง และ มาลินี สุขปรีดี การสำรวจฐานะ
การทำงานห้องสมุดของนิสิตเก่า แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2498 - 2513 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 46 หน้า

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 อักษรบัณฑิต 2520, 35 หน้า

พรพิมล เฟิงศรีทอง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 237 หน้า
อีคส์เอนา

ไพโรจน์ ชลารักษ์ ภาพพจน์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยครูในทัศนะของบุคลากร
และนักศึกษาในวิทยาลัยครู ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2519, 80 หน้า อีคส์เอนา

- มัทนา ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 133 หน้า อัครสาเนา
 รามคำแหง, มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ จิตวิทยาทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 2520, 249 หน้า
- รัฐจวน อินทรคำแหง แบบเรียนการใจของสมุคจากหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2516 วัฒนาพานิช 2520, 244 หน้า
- รัฐจวน อินทรคำแหง และนวดจันทร์ รัตนกร หลงสมุคโรงเรียน มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง 2521, 153 หน้า
- วรรณิ ศิริสุนทร ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2522, 175 หน้า อัครสาเนา
- วัลลวิ หลี่สันติพงศ์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 162 หน้า อัครสาเนา
- วิรัช วรรณรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครูประจำการ
กับนักเรียนครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 106 หน้า อัครสาเนา
- ✓ ศศิธร อารยเวชกิจ บุคลิกภาพของแพทย์เภสัชกรและทันตแพทย์ที่ประสบความสำเร็จ
ในงานอาชีพ วิทยานิพนธ์ กม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 66 หน้า อัครสาเนา
- สุภาพณี แสงวณิช "บุคลิกภาพ" ศูนย์ศึกษา 4 : 37 - 45 เมษายน 2506
- สมใจ อองสุวรรณ การศึกษามสการสอนแบบสืบสวน-สอบสวน (Active Inquiry)
ในวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีอคควานกิดแบบสืบสวน-สอบสวน ความคิดสร้างสรรค์ และ
ความเกรงใจ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515,
 130 หน้า อัครสาเนา
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์ และสำเรึง บุญเรืองรัตน์ การวัดความถนัด พิมพ์ครั้งที่ 2
 ไทยวัฒนาพานิช 2518, 106 หน้า
- สวงา พรพิชญ์กุล เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาทั่วไป ภาควิชาจิตวิทยา
 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 189 หน้า
 อัครสาเนา

สารโฆ บัณฑิต "การรับผิดชอบในการตัดสินใจ" ศูนย์ศึกษา 9 : 5 - 10

เมษายน 2505

สุทธิลักษณ์ อำนวยวงศ์ "การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ใน บรรณารักษ์ 2509 หน้า 1-3 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509

_____ "20 ปี ของแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ใน บรรณารักษ์ 20 หน้า 1 - 15 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518

ของสมุคแห่งประเทศไทย, สมาคม "ใบกรรณกะแนตักสินการกักเลือกของสมุคโรงเรียนสมาคมของสมุคแห่งประเทศไทย" สมาคมของสมุคแห่งประเทศไทย ม.ป.ป. 4 หน้า อัดสำเนา

อรทัย เทรษฐสีกโก การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดแบบสอบสวน (Inquiry) กับความคิดแบบอื่น ๆ (Cognitive Styles) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 73 หน้า อัดสำเนา

อัมพร ปันศรี การจัดและบริหารงานของสมุค มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 230 หน้า

อุทัย หุติยะโพธิ์ "คำกราบบังคมทูลถวายรายงานแด่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรี สิรินทรวิรุฒมา กุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี" วารสารของสมุค 23 : 2 - 6 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2522

_____ "บุคลิกลักษณะของบรรณารักษ์" ใน บรรณารักษ์ 2509 หน้า 51 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509

Alport, Gordon W. Personality : A Psychology Interpretation. New York, Henry Holt and Company, 1937. 588 p.

Baughman, E. Earl. Personality : The Psychological Study of the Individual. New Jersey, Englewood Cliffs, 1972. 659 p.

Bernard, Harold W. Personality / Applying Theory. Boston, Holbrook Press, Inc., 1974. 478 p.

- Cattell, Raymond B. Personality A Systematic Theoretical and Factual Study. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1950. 689 p.
- Danial, Robert S. Contemporary Reading in General Psychology. 2nd. ed., Boston, Houghton Mifflin Company, 1965. 417 p.
- Douglass, Robert Rayman. "The Personality of the Librarian" in Library Science Dissertations 1925 - 1972. p. 64, ed. by Gail A Schlachter Dennis Thomison. Colorado, Library Unlimited, Inc., 1974.
- Edwards, Allen L. Manual, Edwards Personal Preference Schedule. New York, the Psychological Corporation, 1959. 27 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th. ed. Tokyo, McGraw-Hill Kogakusha, Ltd., 1976. 529 p.
- Flanagan, J.C. "The Critical Incident Technique," The Psychological Bulletin. 51 : 354 - 355, July, 1954.
- Gates, Jean Key. Introduction to Librarianship. 2nd. ed. New York, McGraw-Hill Book Company, 1976, 288 p.
- Gibbons, Andrew H. "Personality Traits of Superior Library Media Graduates Using Cattell's 16 PF and Fitts' TSCS," in Dissertation Abstracts International. V 38, p. 4424 - A, ed. by Patricia Colling. University Microfilms International, 1977.
- Guilford, J.P. Personality. New York, McGraw-Hill, 1957. 561 p.
- _____. Psychometric Methods. 2nd. ed. New York, McGraw-Hill Book Company, 1954. 597 p.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. 3rd. ed. New York, Harcourt, Brace & World, Inc. 1962. 678 p.
- Kleinmuntz, Benjamin. Personality Measurement : An Introduction. Illinois, The Dorsey Press, Homewood, 1967. 463 p.
- McMahon, Anne. The Personality of the Librarian; Prevalent Social Values and Attitudes towards the Profession. A delaide, Libraries Board of South Australia, 1967. 127 p.
- Madsen, Kal berg. Theories of Motivation. 4th. ed. The Kent State University Press, and Munksgoard, 1968. 361 p.
- Mischel, Walter, Introduction to Personality. New York, Halt, Rinehart and Winston, Inc. 1971, 544 p.

- Morrison, Perry. "The Career of the Academic Librarian," in Library Science Dissertations 1926 - 1972 p. 92 - 93 ed. by Gail A Schlachter Dennis Thomison. Colorado, Libraries Unlimited, Inc., 1974.
- _____. Career of the Academic Librarian: a Study of the Social Origins, Educational Attainments Vocation Experience and Personality Characteristics of a Group of American Academic Librarians. ALA, 1969. 165 p.
- New, Peter G. Educational for Librarianship. London, Clive Bingley, 1978. 174 p.
- Powell, L.C. "The Elements of a Good Librarian," in Of, by and for Libraries p. 123 - 133, Hamden, Conn., The Shoe String Press, 1974.
- Reeling, Patricia Ann. "Undergraduate Female Students as Potential Recruits to the Library Profession" in Library Science Dissertations 1925 - 1972 p. 167 - 168 ed. by Gail A. Schlachter Dennis Thomison. Colorado, Libraries Unlimited, Inc., 1974.
- Shera, Josse H. Introduction to Library Science. Colorado, Libraries Unlimited, Inc., 1976. 208 p.
- _____. Sociological Foundations of Librarianship. Bombay, Asia Publishing House, 1970. 195 p.
- Soloman, Edith. "Personality Factor and Attitude of Mature Training College Students," The British Journal of Educational Psychology. 37 : 140 - 142, February, 1967.
- Sundberg, Norman D. Assessment of Persons. Englewood Cliffs, New Jersey 1977. 353 p.
- Tomlinson, Norman. Librarianship. 2nd. ed. London, Robert Hale Limited 1964. 95 p.
- Wallace, S.J. So You Want to Be a Librarian. New York, Harper & Row, 1963. 190 p.
- Yeager, William A. Administration and the Teacher. New York, Harper and Brother Publish, 1954. 577 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
ตัวอย่างแบบสอบถามปลายเปิด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

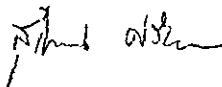
7 ธันวาคม พ.ศ. 2522

เรียน

เนื่องด้วย ข้าพเจ้าเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพบาง
ประการของบรรณารักษ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของการทำปริญญาโทพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการ เขียนบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ท่านประทับใจตาม
ที่เคยประสบมา โดยคุณค่าชี้แจงตามแบบที่แนบมาพร้อมนี้

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จและมีประโยชน์ได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากท่าน
ข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสรืทอง ศรีสะอาด)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การบรรยายหรือเสนอบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ประทับใจ

โปรดระดึกถึงบุคลิกภาพของบรรณารักษ์ที่ได้เคยพบทั้งในคานที และไม่คานทีว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรบ้าง โดยยกพฤติกรรมหรือระบุบุคลิกภาพที่ประทับใจ เขียนบรรยายเป็นข้อความที่แสดงพฤติกรรม หรือบุคลิกภาพ ดังตัวอย่าง (คานที)

ข้าพเจ้าได้รู้จักกับบรรณารักษ์ท่านหนึ่ง ท่านได้ดำเนินงานห้องสมุดโดยได้ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมของห้องสมุดให้เป็นที่น่าสนใจ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้อยู่เสมอ

พฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่ท่านประทับใจ

ก. คานที

ข. คานไม่คาน

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพรณารักษ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

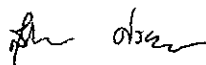
9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

เรียน นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

เนื่องด้วย ข้าพเจ้ากำลังทำปฏิญานินท์เรื่อง "การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปฏิญญาการศึกษามหัศจรรย์ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คำตอบที่จริงใจของท่านมีค่ายิ่งในทางวิชาการและวิชาชีพบรรณารักษ์

ข้าพเจ้าขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุรיתอง ศรีสะอาด)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

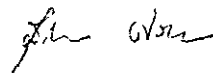
9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

เรียน นิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่าน

เนื่องด้วย ข้าพเจ้ากำลังทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตและนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์กับบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปฏิญญาการศึกษามหาบัณฑิต จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คำตอบที่จริงใจของท่านมีค่าอย่างยิ่งในทางวิชาการและวิชาชีพบรรณารักษ์ เมื่อท่านตอบเสร็จแล้วกรุณาพิมพ์แบบสอบถามตามที่ข้าพเจ้าได้จำหน่ายและติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้วส่งถึงข้าพเจ้าโดยเร็วจะเป็นพระคุณอย่างสูงยิ่ง

ข้าพเจ้าขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุรיתอง ศรีสะอาด)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

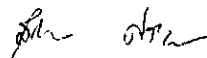
11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

เรียน บรรณารักษ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่นทุกท่าน

ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีในผลงานของท่าน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่วิชาชีพบรรณารักษ์ และแก่ผู้ใช้ห้องสมุดของท่านในเวลาที่ผ่านมาและในอนาคต ผลดังกล่าว ทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจทำปริญญานิพนธ์เพื่อศึกษาศิลปะภาพของบรรณารักษ์ที่ประสบความสำเร็จ และใคร่ขอความกรุณาจากท่านซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ผู้หนึ่งในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ ผลการศึกษาครั้งนี้จะมีประโยชน์และสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำตอบจากท่าน เมื่อท่านตอบเสร็จแล้วกรุณาพับแบบสอบถามตามที่ข้าพเจ้าได้เจ้าหน้าที่และติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้วส่งถึงข้าพเจ้าโดยเร็วจะเป็นพระคุณอย่างสูงยิ่ง

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสุริทอง ศรีสะอาด)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

หมายเหตุ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ดร.สุนทร แก้วฉาย ประธาน

อาจารย์สุนันท์ ศลโกศล กรรมการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

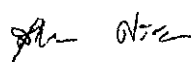
27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

เรียน

ตามที่ข้าพเจ้าได้ส่งแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพบรรณารักษ์มายังท่าน โดยส่งมาเมื่อวันที่ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 นั้น ขณะนี้ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน เนื่องจากท่านอยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญต่องานวิจัยมาก และคำตอบของท่านมีคุณค่าต่อทางวิชาการและวิชาชีพบรรณารักษ์ ข้าพเจ้าจึงได้ส่งแบบสอบถามแนบมาพร้อมนี้ใหม่อีกครั้งหนึ่ง และขอเรียนชี้แจงว่า ในการวิจัยครั้งนี้จะรายงานผลออกมาในรูปของกลุ่ม ไม่ได้กล่าวในรูปของรายบุคคลใด ๆ ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดส่งแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วคืนตามที่ได้จำหน่ายไว้แล้ว

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสุรียทอง ศรีสะอาด)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพบรรณารักษ์

รายละเอียดส่วนตัว

โปรดกรอกรายละเอียดส่วนตัวของท่านให้ครบ

1. เพศ ชาย หญิง
2. สถานภาพ กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี
 กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท
 เป็นบรรณารักษ์ที่ได้รับรางวัลดีเด่น
3. ประสบการณ์ เคยทำงานห้องสมุดในตำแหน่ง.....
 เป็นเวลา....ปี
 ไม่เคยทำงานในห้องสมุดเลย
4. วุฒิ.....

คำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ

แบบทดสอบนี้มีจำนวนทั้งหมด 121 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความ 2 ข้อความ คือ ก และ ข ขอให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าทั้งข้อความ ก และ ข ข้อความใดเป็นลักษณะที่ตรงกับตัวของท่านมากกว่ากัน ดังตัวอย่างข้อ (๑)

- ข้อ (๑) ก. ข้าพเจ้าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ จัดห้องสมุด
 ข. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว้า

เมื่อท่านพิจารณาข้อความทั้ง ก และ ข ในข้อ (๑) แล้ว ถ้าท่านชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว้ามากกว่าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ จัดห้องสมุดก็ให้ท่านเลือกตอบข้อ ข แต่ถ้าท่านชอบหาวิธีการใหม่ ๆ มากกว่าการช่วยเหลือผู้ที่คอยกว้า ก็ให้ท่านเลือกตอบข้อ ก

ในกรณีที่ตั้ง 2 ข้อความตรงกับลักษณะของท่าน ขอให้ท่านเลือกตอบตัวเลือกที่ท่านชอบท่านมากกว่าให้ได้เพียงตัวเลือกเดียว

ถ้าทั้งข้อความ ก และ ข ไม่ตรงกับลักษณะของท่าน ก็ขอให้ท่านเลือกข้อที่ไม่ตรงกับลักษณะของท่านน้อย

การตอบของท่านไม่มีถูกหรือผิด ท่านมีอิสระในการตอบให้เป็นไปตามความเป็นจริงในตัวของท่าน คำตอบที่จริงใจและปราศจากอคติของท่านจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่คุ้มค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิชาการและวิชาชีพบรรณารักษ์ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ (121 ข้อ) จึงจะเป็นการตอบที่สมบูรณ์ และขอให้ใช้เวลาติดต่อกันรวดเดียว ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30 นาที

ตัวอย่างการตอบ ให้ท่านกาเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านเลือกข้อนั้น ๆ เช่น ถ้าท่านเลือกข้อความ ก จะเป็นดังนี้

- >ก. ข้าพเจ้าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ จัดห้องสมุด
- ข. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว้า

1. ก. ข้าพเจ้าชอบรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับผลงานของตนจากคนอื่น
- ข. ข้าพเจ้าจะทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยไม่ปล่อยให้ผิดพลาดเนื่องมาจากความสะเพร่าหรือประมาท
2. ก. ข้าพเจ้าชอบให้ความร่วมมือกับครูอาจารย์และกิจการของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
- ข. ข้าพเจ้าชอบคิดและทำงานอย่างมีระเบียบและ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ก. ข้าพเจ้าชอบเอาใจใส่ในการดำเนินงานต้องสมัคหรืองานในหน้าที่โดยมิละทิ้ง
- ข. ข้าพเจ้าชอบพิจารณาถึงรายละเอียดปลีกย่อยและข้อดี ข้อเสียในการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ
4. ก. ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ข้าพเจ้าชอบตัดสินใจด้วยตนเอง
- ข. บัณฑิต หรือข้อเขียนเกี่ยวกับงาน เพื่อส่งพิมพ์ของข้าพเจ้าควรมีความประณีต เรียบร้อย
5. ก. ข้าพเจ้ามีโครงการใหม่ ๆ ที่จะทำอยู่เสมอ
- ข. ข้าพเจ้าชอบวางแผนก่อนจะเริ่มการทำงานในแต่ละครั้ง
6. ก. ข้าพเจ้าชอบความมีระเบียบวินัยในการทำงาน
- ข. ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติตนด้วยความเมตตาและเห็นอกเห็นใจ
7. ก. ข้าพเจ้าชอบทำตนให้ร่าเริงและยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ
- ข. ข้าพเจ้าชอบถามผู้ที่มาซักถามหรือขอความช่วยเหลือว่า ได้คำตอบที่ต้องการหรือยัง
8. ก. ข้าพเจ้าชอบใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในการปรับปรุงงานห้องสมุดอย่างเต็มที่
- ข. ข้าพเจ้าชอบที่จะเข้ามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ในกิจกรรมที่รับการชอรอง

9. ก. ทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ
สิ่งใด ข้าพเจ้านั้นแน่ใจว่าจะทำ
ได้สำเร็จเสมอ
ข. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจขึ้น ถ้า
ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเป็นฝ่ายให้
10. ก. ข้าพเจ้าชอบหาวิธีการใหม่ ๆ
จัดห้องสมุดใหม่ที่น่าสนใจ
ข. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้ที่คอยกว่า
11. ก. ข้าพเจ้าชอบให้มีการสำรวจ
หนังสือและวัสดุห้องสมุดเป็น
ประจำทุกภาคเรียน
ข. ข้าพเจ้ามักจะปฏิบัติหน้าที่ของตน
ด้วยใจจดจ่อ ไม่ละเลยให้งานนั้น
ล้าช้า
12. ก. ข้าพเจ้าชอบช่วยงานผู้อื่น เมื่อ
ได้รับการไหว้วานเสมอ
ข. ข้าพเจ้ามักจะนอนไม่หลับ ถ้างาน
ยังค้าง
13. ก. ข้าพเจ้าชอบมุ่งมั่นทำงานกระทั่ง
งานนั้นสำเร็จ
ข. ข้าพเจ้าชอบจัดห้องสมุดใหม่มีความ
พร้อมที่จะบริการ เสมอ
14. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานต่าง ๆ
ของข้าพเจ้าให้เสร็จสิ้นด้วย
ตนเอง
ข. ข้าพเจ้าชอบเป็นคนทำงาน
เอาจริงเอาจัง
15. ก. ข้าพเจ้าชอบคิดระบบการทำงาน
ใหม่ ๆ ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น
ข. ข้าพเจ้าชอบสอนและแนะนำ
วิธีการใช้ห้องสมุดแก่ผู้ใช้ห้องสมุด
16. ก. ข้าพเจ้าชอบให้ผลงานของ
ข้าพเจ้ามีความเรียบร้อยและ
น่าชม
ข. เมื่อข้าพเจ้าตั้งใจจะกระทำการใด
ข้าพเจ้าก็ทำสิ่งนั้นอย่างไม่ลังเล
หรือเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ
17. ก. เมื่อทราบว่าผู้ใช้ห้องสมุดหาเรื่อง
ที่ต้องการไม่พบ ข้าพเจ้าจะช่วย
หาให้จนพบ
ข. ข้าพเจ้าเชื่อว่าตนเอง เป็นผู้หนึ่ง
ที่มีความสามารถในงานห้องสมุด
หรือวิชาบรรณารักษศาสตร์

18. ก. ชาวเจ้าชอมที่จะส่งเสริมให้ครู
และนักเรียนได้ใช้ห้องสมุดให้
เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
ข. ชาวเจ้าชอมความคิดที่ว่า อนาคต
และชีวิตของคน สามารถที่จะ
กำหนดเองได้ ถ้าบุคคลนั้นมี
ความแน่ใจ
19. ก. ชาวเจ้าชอมหวังามาก ๆ ให้
สำเร็จ
ข. ในสภาพการณ์อย่างเดียวกัน
ชาวเจ้าชอมต่าง ๆ ได้เท่ากับ
คนอื่น
20. ก. ชาวเจ้าชอมทดลองทฤษฎีหรือ
แนวคิดใหม่ ๆ
ข. ความคิดที่ชาวเจ้าชอมแสดงออกมา
ส่วนใหญ่ชาวเจ้าชอมแน่ใจว่าได้ค้นกรอง
มาอย่างดี
21. ก. ชาวเจ้าชอมจัดสิ่งของและบริเวณ
ที่ทำงานให้มีระเบียบและสวยงาม
ข. ชาวเจ้าชอมศึกษาทางพัฒนา
การทำงานหรือการศึกษาเล่าเรียน
ให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ
22. ก. ชาวเจ้าชอมเชิญให้ผู้ใช้
ห้องสมุดกลับมาถามอีก ถ้าได้
คำตอบไม่ถูกใจหรือมีปัญหาใน
การใช้ห้องสมุด
ข. ชาวเจ้าชอมคิดเปลี่ยนสิ่งที่มีอยู่
แล้วให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น
23. ก. ชาวเจ้าชอมยอมรับนิศโดยไม
เคยคิดหลบหลีกเมื่องานที่ได้รับ
มอบหมายผิดพลาดหรือล้มเหลว
ข. ชาวเจ้าชอมคิดค้นวิธีการให้
บริการที่รวดเร็วและเหมาะสม
24. ก. ชาวเจ้าชอมรู้สึกมีพลังในการทำงาน
โดยไม่ต้องรอคอยกำลังใจจาก
ผู้อื่น
ข. ชาวเจ้าชอมใช้วิธีการประชาสัมพันธ์
ห้องสมุดที่แปลกใหม่ เพื่อเป็นการ
ดึงดูดความสนใจผู้ใช้
25. ก. ชาวเจ้าชอมทำอะไรตรงไป ๆ
ตรงมาหรือตามที่ได้แสดงเจตนารมณ์
ไว้
ข. ชาวเจ้าชอมจัดนันทนาการ และ
กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด
ให้แปลก ๆ ใหม่ ๆ

26. ก. ก่อนที่จะตัดสินใจในการทำสิ่งใด
ข้าพเจ้าชอบพิจารณาถึงสถานะ
แวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียด
และรอบคอบ
- ข. เมื่อมีผู้วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตัว
ข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าไม่เคยนึก
โกรธ
27. ก. ข้าพเจ้าจะไม่ดูค้ายต่อคำถาม
คำขอร้องของผู้อื่น
- ข. ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นที่
ขัดกับความรู้สึกนึกคิดของข้าพเจ้า
ใจจริง
28. ก. ข้าพเจ้าจะทำงานที่รับผิดชอบจน
คิดเพื่อให้งานนั้นเสร็จ
- ข. ข้าพเจ้าชอบคิดว่า คนที่ีและ
เก่งกว่าข้าพเจ้ายังมีอีกมาก
29. ก. ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็น
ใหม่ ๆ ในกลุ่มคน
- ข. ข้าพเจ้าชอบนึกถึงอกเขาอกเรา
และพิจารณาความนึกคิดของผู้อื่น
เท่ากับของตน
30. ก. ข้าพเจ้าชอบให้มีสิ่งแปลกใหม่
มาบริการในหอสมุด
- ข. ข้าพเจ้าไม่เคยรู้สึกถูกดูถูกผู้อื่น
แม้ว่าเขาจะอยู่ในสภาพเช่นไร
31. ก. เวลาข้าพเจ้าคนหาคำตอบจาก
หนังสือต่าง ๆ ข้าพเจ้าชอบค้น
ดูให้ละเอียดถี่ถ้วน
- ข. ข้าพเจ้าชอบพบและศึกษากับผู้ใช้
หอสมุด
32. ก. ข้าพเจ้าไม่ดูค้ายต่อคำขอร้อง
ของผู้ใช้หอสมุด
- ข. ข้าพเจ้าชอบพูดจาหักทลายกับผู้ใช้
หอสมุดอย่างเป็นกันเอง
33. ก. ข้าพเจ้าไม่ชอบการหลีกเลี่ยงงาน
ที่ได้รับมอบหมาย
- ข. ข้าพเจ้าชอบแสดงอภัยภัยไมตรี
อันดีต่อผู้ใช้บริการหอสมุด
34. ก. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองปรับตัวเข้า
กับคนอื่นและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี
- ข. ข้าพเจ้าชอบยึดหลักของการประนี-
ประนอมและยอมผู้อื่นบ้าง เป็นบาง
โอกาส

35. ก. ข้าพเจ้าชอบคิดหาวิธีและเรื่องที่จะจัดกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
 ข. ข้าพเจ้าชอบปรับปรุงตัวให้เข้ากับบุคคลหลายประเภทหลายระดับ
36. ก. เวลาข้าพเจ้าไถ่กระทำอะไรไป ข้าพเจ้าชอบเก็บสถิติหรือทำบัญชีไว้
 ข. ข้าพเจ้ารู้สึกว้า ข้าพเจ้าทำงานติดต่อกันไต่เนาน ๆ
37. ก. ข้าพเจ้าชอบที่จะให้ผู้อื่นระบายปัญหา เพื่อความสบายใจของเขา
 ข. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ไต่เริ่มคนไว้ ไต่ไปจนกว่างานนั้นจะเสร็จ
38. ก. ข้าพเจ้าชอบเปิดบริการห้องสมุดตรงตามเวลาเสมอ
 ข. ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดถึงความยากลำบาก กลุ่มอกกลุ่มใจของคนที่เพื่อนฟัง
39. ก. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการกระทำของตัวเองอยู่เสมอ
 ข. ข้าพเจ้าระงับความใจร้อนไว้ไต่เมื่อต้องรอคอยอะไรนาน ๆ
40. ก. ข้าพเจ้าชอบศึกษา คุงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมอาชีพ
 ข. ข้าพเจ้าชอบเอาใจจจจจในงานที่ไต่ทำแม้ว่าจะมีสิ่งล่อใจอื่น ๆ ก็ตาม
41. ก. ข้าพเจ้าชอบทำรายการของงานเรื่องเดียวกัน ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของบุคคลที่จะจจจจคิดค่อเรียงไว้ เป็นหมวดหมู่
 ข. ข้าพเจ้าต้องการให้ผลงานที่ไต่ทำมีความคี่เคน
42. ก. ข้าพเจ้าชอบให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับผู้อื่น
 ข. ข้าพเจ้ามักทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จโดยถูกคองและรวดเร็ว
43. ก. ข้าพเจ้าจะไม่ละเลยคองงานที่ไต่คองทำ
 ข. ข้าพเจ้าอยากทำงานที่ไต่คนอื่นคิคว่ายากให้สำเร็จ
44. ก. เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจกระทำสิ่งไต่ลงไปแล้ว จะไม่รู้สึกเสียดใจในผลกระทำของคอง
 ข. ข้าพเจ้าอยากเป็นคนที่ไต่มีชื่อเสียงและไต่ได้รับการยอมรับในความสามารถในวงวิชาชีพ

45. ก. ข้าพเจ้าชอบเสาะแสวงหาวิถี
การใหม่ ๆ เพื่อนำมาทดลองใช้
ในห้องสมุด
ข. ข้าพเจ้ามีความทะเยอทะยานที่
จะได้รับความก้าวหน้าในชีวิตและ
การงาน
46. ก. ข้าพเจ้าชอบแต่งกายให้สะอาด
เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ
ข. ข้าพเจ้าจะไม่ทำสิ่งต่าง ๆ ให้
ผู้อื่นเข้าใจผิด เพื่อรับผลประโยชน์
จากการที่เขาเข้าใจผิดเหล่านั้น ๆ
47. ก. ข้าพเจ้าชอบแนะนำ และเป็นธุระ
ให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุดเพิ่มเติม นอกเหนือ
จากที่ซื้อ
ข. ข้าพเจ้าชอบพูดตรงกับข้อเท็จจริง
48. ก. ข้าพเจ้าจะไม่ละเลยข้อการงาน
ของตน
ข. ข้าพเจ้าจะมุ่งมั่นในการประกอบ
อาชีพด้วยความสุจริต
49. ก. ถ้าหากเป็นความคิดเห็นที่ถูกต้อง
ข้าพเจ้าจะยืนยันในความคิดนั้นเสมอ
ข. ข้าพเจ้าไม่ชอบการหาผลประโยชน์
ในทางมิชอบ
50. ก. ข้าพเจ้าชอบการเปลี่ยนแปลง
ต่าง ๆ ที่จะทำให้ดีขึ้น
ข. ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติตามระเบียบ
ข้อตกลง หรือสัญญาที่ได้ให้ไว้
51. ก. เวลาข้าพเจ้าทำอะไร ข้าพเจ้า
ต้องการความละเอียดและสวยงาม
ข. ข้าพเจ้าชอบวางนโยบายและวางแผน
งานของกลุ่ม
52. ก. ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วย
ความสุภาพ อ่อนโยน
ข. ข้าพเจ้าชอบเกลี้ยกล่อมให้เพื่อน
ร่วมงานหรือลูกน้องฟังคำอุปสรรค
53. ก. ข้าพเจ้าชอบที่จะไม่ให้ผู้อื่นมาใช้บริการ
ห้องสมุดได้รับความผิดหวัง
ข. ข้าพเจ้าชอบสอนแนะให้ผู้อื่นทำงาน
ต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ
54. ก. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเอง เป็นคนที่
พูดจากับคนอื่นได้รู้เรื่องและสนุก
ข. ข้าพเจ้าชอบให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน
55. ก. ข้าพเจ้าชอบทำอะไรให้แปลก ๆ
ใหม่ ๆ ต่างจากคนอื่น
ข. ข้าพเจ้าชอบกระตุ้นให้ผู้ร่วมงาน
อยากทำงานในแผนก

56. ก. ชาวเจ้าชอบรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์
เกี่ยวกับผลงานของตนจากคนอื่น
ข. ชาวเจ้าจะทำงานด้วยความละเอียด
รอบคอบโดยไม่ปล่อยให้ผิดพลาด
เนื่องมาจากความสะเพร่าหรือ
ประมาท
57. ก. ชาวเจ้ามีความยินดีที่จะเป็นมิตรกับ
ผู้ใต้ของสมุคทุกคน
ข. ชาวเจ้าชอบความมีระเบียบวินัยใน
การทำงาน
58. ก. ชาวเจ้าชอบคิดว่า เกิดมาเป็นมนุษย์
ต้องต่อสู้อยู่ตลอดเวลา
ข. ชาวเจ้าชอบปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
ให้เป็นระเบียบและตรงต่อเวลา
59. ก. ชาวเจ้ายินดีอุทิศเวลาและเสียสละ
ความสุขสบายเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ
ข. ชาวเจ้าชอบเก็บสิ่งต่าง ๆ อย่าง
เป็นระเบียบเสมอ
60. ก. ชาวเจ้าชอบทำตนเป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์
ข. ชาวเจ้าชอบจับคนที่กรายละเอียดของ
งานและเวลาที่ทำให้แจ่มชัด
61. ก. ชาวเจ้าชอบคัดสินการกระทำ
ของผู้อื่นด้วยการคิดว่า เพราะ
เหตุใดเขาจึงทำเช่นนั้น
ข. ชาวเจ้าชอบให้ความช่วยเหลือ
ผู้ที่ประสบความทุกข์ยากเมื่อมี
ความสามารถที่จะช่วยได้
62. ก. ชาวเจ้าชอบทำคนให้รำแริงและ
ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ
ข. ชาวเจ้าชอบถาม ผู้ที่มาซักถาม
หรือขอความช่วยเหลือว่า ได้
คำตอบที่ต้องการหรือยัง
63. ก. ชาวเจ้าจะทำใจเย็น เมื่อผู้ใช้
ของสมุคบางคนมาระบายอารมณ์
หรือแสดงพฤติกรรมไม่ดีบางอย่าง
กับชาวเจ้า
ข. ชาวเจ้ายินดีแนะนำแหล่งต่าง ๆ
ที่จะได้คำตอบแก่ผู้ใช้ของสมุค
แม้ว่าจะไม่ใช่บรรณารักษ์แผนก
ตอบคำถาม
64. ก. ชาวเจ้าอยากมีผลงานด้านของสมุค
และวิชาชีพที่เด่น ๆ
ข. ชาวเจ้าแบ่งปันขนมหรือสิ่งของ
ต่าง ๆ ให้แก่เพื่อน ๆ

65. ก. เมื่อข้าพเจ้าเล่าอะไรให้คนอื่นฟัง
ข้าพเจ้าชอบเล่าแต่ความจริง
ข. ข้าพเจ้าชอบช่วยผู้อื่นเมื่อได้รับ
การไหว้วาน
66. ก. ข้าพเจ้ายินดีที่จะให้อภัยแก่ผู้ที่ทำให้
ข้าพเจ้าเดือดร้อน ถ้ารู้ว่าเขา
ไม่ได้ตั้งใจ
ข. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ที่
ทำอย่างถูกต้องและครบถ้วน
67. ก. ข้าพเจ้าชอบการทำความดีให้
คนอื่น ๆ ได้
ข. ข้าพเจ้าชอบจัดบริการและอำนวยความสะดวก
ความสะดวกแก่ผู้ใช้ของสมุก
68. ก. ข้าพเจ้าชอบมุ่งมั่นทำงานกระทั่ง
งานนั้นเสร็จ
ข. ข้าพเจ้าชอบจัดของสมุกใหม่มีความ
พร้อมที่จะบริการเสมอ
69. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่สำคัญให้สำเร็จ
ข. ข้าพเจ้าเป็นคนทำงานอย่างจริงจัง
70. ก. ข้าพเจ้าชอบพูดตรงตามความเชื่อ
ของตนโดยบริสุทธิ์ใจ
ข. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเป็นอย่างยิ่ง
เมื่อทำงานของตนไม่สำเร็จ
71. ก. ข้าพเจ้าชอบให้เกียรติและยอมรับ
นับถือบุคคลอื่น
ข. เวลาทำอะไร ข้าพเจ้าไม่เคย
กลัวว่าจะทำสิ่งโง่ ๆ ออกไป
72. ก. ข้าพเจ้าชอบสังเกต จดจำ และ
ทำความเข้าใจกับผู้ใช้ของสมุกและ
บุคคลต่าง ๆ
ข. ข้าพเจ้ารู้สึกเองดีว่ามีความสามารถ
เพียงใด จะร่วมมือกับผู้อื่นได้แค่ไหน
73. ก. ข้าพเจ้าชอบทำอะไรด้วยความอดทน
และพากเพียรพยายาม
ข. เมื่อข้าพเจ้าทราบความจริงอันหนึ่ง
ข้าพเจ้าจะยืนยันในความจริงอันนั้น
74. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานยาก ๆ ให้
สำเร็จ
ข. ในสภาพการณ์อย่างเดียวกัน ข้าพเจ้า
ทำสิ่งต่าง ๆ ได้เท่ากับคนอื่น
75. ก. เมื่อข้าพเจ้าทำอะไรผิดพลาด
ข้าพเจ้ายอมรับความผิดพลาดนั้นโดย
ไม่ชี้த்தอกใคร
ข. เวลาที่ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ
ข้าพเจ้าไม่เคยรู้สึกหมกหมองใจ

76. ก. ข้าพเจ้าต้องการรับฟังความคิดเห็น
ของบุคคลอื่นเสมอ
ข. ข้าพเจ้าชอบตกแต่งห้องสมุดให้ทันสมัยอยู่เสมอ
77. ก. ข้าพเจ้าชอบให้ความสนิทสนมกับ
เพื่อนร่วมงาน ลูกน้อง และเจ้าหน้าที่
ห้องสมุดทุกคน
ข. ข้าพเจ้าชอบจัดหนังสือและวัสดุต่าง-
วัสดุต่าง ๆ ให้ผู้ใช้ห้องสมุดเข้าถึง
ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
78. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานอย่างหนึ่งให้เสร็จ
ก่อนที่จะไปทำอีกอย่างหนึ่ง
ข. ข้าพเจ้าชอบคิดโครงการต่าง ๆ
เกี่ยวกับห้องสมุดเสมอ
79. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ตนกำลังทำอยู่ให้
ดีที่สุด
ข. ข้าพเจ้าชอบสร้างระบบใหม่ ๆ เพื่อ
ใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ของห้องสมุด
80. ก. ข้าพเจ้าชอบทำอะไรตรงไปตรงมา
หรือตามที่ใดแสดงเจตนาหมดใจ
ข. ข้าพเจ้าชอบจัดนิทรรศการและกิจกรรม
ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้แปลก ๆ
ใหม่ ๆ
81. ก. ก่อนที่จะตัดสินใจในการทำสิ่งใด
ข้าพเจ้าชอบพิจารณาถึงสภาวะ
แวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียด
ครอบคลุม
ข. เมื่อมีผู้วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับ
ตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่เคยมีโกรธ
82. ก. ข้าพเจ้าชอบพูดจาให้ไพเราะน่าฟัง
น่านับถือ
ข. ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมในบุคคลที่มีความ
สามารถและคุณธรรมสูง
83. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานทันทีที่ได้รับ
และทำจนกว่าจะเสร็จ
ข. ถ้ามีผู้เสนอการจัดรูปแบบห้องสมุด
เสียใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และมี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ข้าพเจ้ายินดี
สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนั้น
84. ก. ข้าพเจ้าชอบให้ห้องสมุดของข้าพเจ้า
เป็นห้องสมุดที่มีชื่อเสียง
ข. ข้าพเจ้าชอบเปิดโอกาสให้ผู้อื่นพูด
หรือกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เขาต้องการ
85. ก. ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติตามระเบียบ
คำสั่งและจรรยาบรรณในวิชาชีพ .
ข. ข้าพเจ้ายอมรับวิธีการออกเสียง
แบบประชาธิปไตย

86. ก. ข้าพเจ้ายากรู้อยากเห็นและ
สนใจในเรื่องต่าง ๆ กว้างขวาง
อยู่เสมอ
ข. ข้าพเจ้าชอบให้ผู้อื่นมาติดขอความ
ช่วยเหลือใคร่ความพึงพอใจ
87. ก. ข้าพเจ้าไม่ดูค้ายศค่าชอรองของ
ผู้ใช้ห้องสมุด
ข. ข้าพเจ้าชอบพูดจาหักทลายกับผู้
ใช้ห้องสมุดอย่างเป็นกันเอง
88. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานทุกอย่าง อย่าง
จริงจัง
ข. ข้าพเจ้าชอบใช้วิธีการนุ่มนวลใน
การ ตักเตือนผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืน
ระเบียบห้องสมุดที่ไม่ร้ายแรง
89. ก. ข้าพเจ้าอยากเป็นบรรณารักษ์ที่มี
ชื่อเสียง
ข. ข้าพเจ้าชอบพบ ทักทายและแสดง
ความยินดีกับบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ
90. ก. เวลาเจ้าของร้านทอนเงินเกินให้
ข้าพเจ้าด้วยความเผื่อรอ ข้าพเจ้า
จะคืนเงินโดยบอกให้เขาทราบ
ข. ข้าพเจ้าไม่ชอบทหาหน้าบึ้งตึงหรือ
คร่ำเคร่งกับงานจนเกินไป
91. ก. เมื่อมีผู้วิจารณ์ผลงานของข้าพเจ้า
ข้าพเจ้ายินดีรับฟัง และคิดพิจารณา
เสมอ
ข. ข้าพเจ้าชอบทำอารมณ์ให้มั่นคง
และสุขุมเมื่อมีเหตุการณ์มา
กระทบกระทั่ง
92. ก. ข้าพเจ้าชอบรักษาความสัมพันธ์ที่มี
ต่อคนอื่นให้มั่นคง แน่นแฟ้น
ข. ข้าพเจ้าไม่ชอบการโวยวายเมื่อ
ผู้อื่นทำให้ไม่พอใจ
93. ก. ข้าพเจ้าชอบเปิดบริการห้องสมุด
ตรงตามเวลาเสมอ
ข. ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดถึงความยาก
ลำบาก กลุ่มอกกลุ่มใจของคนให้
เพื่อนฟัง
94. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ตนกำลัง
ทำอยู่ให้ดีที่สุด
ข. ข้าพเจ้าชอบทำงานตลอดเวลาที่
สามารถทำได้เพื่อให้งานทั้งหลาย
เบาบางลง
95. ก. เวลาเล่าเรื่องให้คนอื่นฟัง ข้าพเจ้า
ชอบเล่าเรื่องจริงเสมอ
ข. ข้าพเจ้าชอบคิด และแก้ปัญหาต่อไป
จนกว่าจะแก้ได้

96. ก. ข้าพเจ้าชอบให้เกียรติและยอมรับ
ในความสามารถของผู้อื่น
ข. ข้าพเจ้าอยากได้รับความสำเร็จ
ในงานที่ทำ
97. ก. ข้าพเจ้าชอบสร้างความสัมพันธ์อันดี
กับบุคคลทุกฝ่าย
ข. ข้าพเจ้าชอบคิดว่าเกิดมาทั้งทีต้อง
ทำความดีให้ปรากฏจนได้
98. ก. ข้าพเจ้าชอบทำงานต่าง ๆ ด้วย
ความใจเย็นและอดทน
ข. เมื่อทำสิ่งใด ข้าพเจ้าชอบทำให้ดี
ที่สุด
99. ก. เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจกระทำสิ่งใด
ลงไปแล้วจะไม่รู้สึกเสียใจในผล
การกระทำของคน
ข. ข้าพเจ้าอยากเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและ
ได้รับการยอมรับในความสามารถ
ในวงวิชาชีพ
100. ก. ข้าพเจ้าชอบรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้
ไว้เสมอ
ข. ข้าพเจ้าต้องการเป็นผู้ที่ได้รับการ
ยอมรับในความสามารถและทักษะ
ทางวิชาชีพ
101. ก. ข้าพเจ้าชอบที่จะเป็นที่พึ่งของ
ผู้อื่น
ข. ถ้าพบว่ามีสิ่งของของคนอื่นติดมือ
ข้าพเจ้ามา ข้าพเจ้าจะรีบส่งคืน
เจ้าของ
102. ก. ข้าพเจ้าชอบรักษาและแสวงหา
มิตรระหว่างผู้ร่วมงาน และผู้รวม
อาชีพ
ข. ข้าพเจ้าชอบรักษาสัมพันธภาพของส่วนรวม
เท่ากับส่วนตัว
103. ก. ข้าพเจ้าต้องการทำงานโดยไม่หยุด
จนกว่างานจะเสร็จ
ข. ข้าพเจ้าชอบการรับสารภาพเมื่อ
ได้กระทำผิดจริง
104. ก. ข้าพเจ้าอยากได้รับความสำเร็จ
ในงานที่ทำ
ข. ข้าพเจ้าชอบกระทำการต่าง ๆ
ด้วยความซื่อสัตย์
105. ก. ข้าพเจ้าชอบการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
ที่จะทำให้ดีขึ้น
ข. ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติตามระเบียบ
ข้อตกลงหรือสัญญาที่ได้ให้ไว้

106. ก. ข้าพเจ้าชอบการให้เกียรติแก่บุคคลอื่นแม้ว่าจะอยู่ในสถานภาพเช่นไรก็ตาม
 ข. ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นและคัดค้านใจการกระทำของกลุ่ม
107. ก. ข้าพเจ้าชอบแสดงอหยาตย์ไมตรีอันดีต่อผู้โชหองสมุคและคนอื่น ๆ
 ข. ข้าพเจ้าชอบปลุกมิ่งให้ทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อหองสมุคและวิชาชีพบรรณารักษ์
108. ก. ข้าพเจ้าไม่ชอบบนเมือมีงานมาก
 ข. ข้าพเจ้าชอบให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน
109. ก. ข้าพเจ้าตองการใหม่ลงานที่ท้ามีความคี่เกิน
 ข. ข้าพเจ้าชอบชี้แนะเพื่อให้งานบรรลุไปไค้
110. ก. เมือไค้มีใครไ่ว ข้าพเจ้าจะมาตามนัดเสมอ
 ข. ข้าพเจ้ายินดีที่จะเป็นผู้นับผิดชอบในผลที่ไค้เกิดขึ้นทั้งค่านคี่และไค้คี่จากการกระทำของกลุ่มที่ข้าพเจ้ารวมอยู่ด้วย
111. ก. ข้าพเจ้าชอบหาทางกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทำงานให้คี่ขึ้นเรื่อย ๆ
 ข. ข้าพเจ้าชอบการจัดไค้ะทำงานให้เป็นระเบียบและอำนวยการความสะดวก
112. ก. ข้าพเจ้าชอบหาทางส่งเสริมให้การทำงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 ข. ข้าพเจ้าชอบให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเห็นอกเห็นใจ
113. ก. ข้าพเจ้าชอบจัดให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันและให้เกิคปฏิสัมพันธ์ขึ้นภายในกลุ่ม
 ข. ข้าพเจ้าชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่เกี่วข้องกับวิชาชีพของคณอยู่เสมอ
114. ก. ข้าพเจ้าชอบเอาใจใส่ในความเป็นอยู่คองมวลสมาชิกเพื่อขวัญและกำลังใจ
 ข. ข้าพเจ้าชอบให้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในการปรับปรุงงานหองสมุคอย่างเต็มคี่

115. ก. ข้าพเจ้าชอบกำหนดจุดมุ่งหมาย
และพยายามรักษาทิศทางจุดมุ่งหมาย
กลุ่มไว้
ข. ข้าพเจ้าชอบหาวิธีและเรื่องที่จะจัด
กิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
116. ก. ข้าพเจ้าชอบวางแผนงานของกลุ่ม
ข. ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้ร่วมงานหรือเพื่อนร่วมอาชีพเสมอ
117. ก. ข้าพเจ้าชอบได้รับการขอร้องให้เป็น
ผู้ไกล่เกลี่ยหรือยุติการทะเลาะวิวาท
ของผู้อื่น
ข. ข้าพเจ้าชอบทำคนให้หัวเราะและ
ยิ้มแย้มแจ่มใส
118. ก. ข้าพเจ้าชอบปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่าง
ที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา
ข. ข้าพเจ้าชอบทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความ
อดทนและพยายาม
119. ก. เมื่ออยู่ในโครงการใด ๆ ข้าพเจ้า
เต็มใจจะเป็นประธานของกลุ่มถ้า
ได้รับเลือก
ข. ข้าพเจ้าใช้ความมานะพยายามใน
การทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่า
คนอื่น
120. ก. ข้าพเจ้าชอบประสานงานของกลุ่ม
ให้ดำเนินไปด้วยดี
ข. เมื่อข้าพเจ้าตั้งใจว่าจะทำสิ่งใด
ข้าพเจ้าก็ทำตามที่ได้ตั้งใจไว้
121. ก. ข้าพเจ้าชอบการให้เกียรติแก่
บุคคลอื่นแม้ว่าเขาจะอยู่ในสถานภาพ
เช่นไรก็ตาม
ข. ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็น
และตัดสินใจการกระทำของกลุ่ม

๗

๗ ๑

ภาคผนวก ค.

โครงการคัดเลือกบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีประจำปี

โครงการคัดเลือกบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีประจำปี

คุยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้พิจารณาเห็นว่า วิธีการอย่างหนึ่งที่จะส่งเสริมงานห้องสมุด และให้บรรณารักษ์มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติและปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นนั้น ควรจะได้มีการคัดเลือก ยกย่อง และประกาศผลงานของบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีให้เป็นที่ประจักษ์เป็นประจำแต่ละปี สมาคมจึงจัดตั้งโครงการคัดเลือกบรรณารักษ์ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ที่มีผลงานดีประจำปีขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เป็นต้นไปโดยเริ่มจากห้องสมุดโรงเรียนก่อน ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 ได้เพิ่มการประกวดห้องสมุดประชาชนขึ้นอีกประเภทหนึ่ง และในปี พ.ศ. 2519 ได้เริ่มการประกวดห้องสมุดเฉพาะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อคัดเลือกบรรณารักษ์ห้องสมุดทุกประเภท ที่มีผลงานดีประจำปี
2. เพื่อให้งานของบรรณารักษ์ห้องสมุดที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวอย่างแก่บรรณารักษ์ห้องสมุดแห่งอื่น
3. เพื่อส่งเสริมให้กำลังใจแก่บรรณารักษ์ในการปรับปรุงงานของตนให้ดี มีประสิทธิภาพต่อผู้ใช้ วิชาชีพ สถาบันและสังคม
4. เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้บริหารสนับสนุนงานห้องสมุดยิ่งขึ้น

การดำเนินงาน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้ตั้งอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาคัดเลือกเสนอชื่อบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีประจำปีไม่เกิน 10 คน นำเสนอคณะกรรมการบริหารของสมาคม เพื่อคัดเลือกไว้ 3 คน และถือว่าการคัดเลือกของคณะกรรมการบริหารของสมาคมเป็นเด็ดขาด

ผลการตัดสิน

เมื่อคณะกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้ตัดสินเลือกบรรณารักษ์ที่มีผลงานดีประจำปีได้แล้ว จะประกาศชื่อบรรณารักษ์และห้องสมุดในวันประชุมสามัญประจำปีของแต่ละปี และมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่บรรณารักษ์และห้องสมุดนั้น

หลักเกณฑ์การคัดเลือก

1. พิจารณาจากข้อมูลในแบบสอบถามสภาพและดำเนินงานห้องสมุด
โรงเรียน พ.ศ. 2517 ข้อมูลที่นำมาพิจารณาคือ
 - 1.1 การจัดสถานที่และครุภัณฑ์ที่ถูกต้องหลักเกณฑ์ ให้ประโยชน์ในด้าน
ใช้สอย
 - 1.2 ให้บริการประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น บริการให้
ยืม บริการช่วยการค้นคว้า และอื่น ๆ
 - 1.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ
2. จากการไปสังเกตและสัมภาษณ์

แบบสอบถามสภาพและการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

ตอนที่ 1

- 1.1 ประเภทของโรงเรียน.....ประถม.....มัธยม.....
- 1.2 โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
- 1.3 อาจารย์ใหญ่.....วุฒิ.....โทรศัพท์.....
- 1.4 ประเภทของโรงเรียน.....หญิง.....ชาย.....สหศึกษา.....
- 1.5 จำนวนห้องเรียน.....ห้อง ประถมต้น.....ห้อง ประถมปลาย.....ห้อง
มัธยมต้น.....ห้อง มัธยมปลาย.....ห้อง แขนกวิทย์.....ห้อง
แผนกศิลป์.....ห้อง แผนกทั่วไป.....ห้อง
- 1.6 จำนวนครู..... คน
- 1.7 จำนวนนักเรียน ประถมต้น..... คน ประถมปลาย..... คน
มัธยมต้น.....คน
- 1.8 เวลาเข้าเรียน..... เวลาพัก..... เวลาเลิกเรียน.....
เวลาเปิดห้องสมุดออกบริการ.....

ตอนที่ 2 สถานที่

- 2.1 ที่ตั้งห้องสมุด
 - 2.1.1 เปิดอาคารโดยเฉพาะ
 - 2.1.2 เป็นห้องสมุดโดยเฉพาะ
 - 2.1.3 เป็นห้องร่วมกับห้องอื่น
 - 2.1.4 เป็นมุมหนึ่งของห้องเรียน
 - 2.1.5 นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว.....
- 2.2 ห้องสมุดมีขนาดกว้างเมตร ยาว..... เมตร
หรือเนื้อที่ขนาด..... 1 ห้องเรียน.....2 ห้องเรียน.....มากกว่านั้น
เจ้าหน้าที่ประจำ..... คน

- 2.3 บรรณารักษ์มีที่ทำงานเป็นสัดส่วนหรือไม่.....มี ไม่มี
ถ้ามี มีเนื้อที่ประมาณ.....ตารางเมตร
- 2.4 แสงสว่างภายในห้องสมุดมีพอหรือไม่.....พอ ไม่เพียงพอ
..... พอใช้
- 2.5 การถ่ายเทอากาศภายในห้องสมุดเป็นอย่างไร..... ดี..... ไม่ดี
..... พอใช้
- 2.6 สถานที่ตั้งของห้องสมุดสะดวกแก่การไปมาของผู้ใช้หรือไม่
2.6.1 สำหรับครู.....สะดวก.....ไม่สะดวก.....ปานกลาง
2.6.2 สำหรับนักเรียน.....สะดวก.....ไม่สะดวก
.....ปานกลาง
- 2.7 ภายในห้องสมุดอบอุ่นหรือไม่..... ร้อน..... ไม่ร้อน.....ร้อนเป็น
บางเวลา
- 2.8 ห้องสมุดมีเสียงรบกวนจากภายนอกมากน้อยเพียงไร
..... มากที่สุด..... มาก.....ปานกลาง.....น้อย
..... น้อยมาก รายละเอียดอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว
.....

ตอนที่ 3 ครุภัณฑ์

- 3.1 มีโต๊ะ..... ตัว เป็นโต๊ะกลม..... ตัว เหลี่ยม..... ตัว
โต๊ะนั่งได้ 1 คน..... ชุด นั่งได้ 4 คน..... ชุด นั่งได้ 6 คน
..... ชุด นั่งได้เกิน 6 คน..... ชุด ชนิดอื่น ๆ นอกจาก
ที่กล่าวมาแล้ว.....
- 3.2 ชั้นที่เก็บหนังสือ
..... เป็นชั้นเปิด ผู้ใช้เลือกหยิบหนังสือโดยมีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่
ควบคุมทางเขาออก
..... ชั้นหรือตู้ปิดใ้สูญญแจ บรรณารักษ์เป็นผู้หยิบให้เมื่อเวลาที่มีผู้ใช้ต้องการ

- 3.3 ชั้นนิตยสารมี.....ช่วง ช่วงละ..... ชั้น ขนาดยาวช่วงละ
..... เมตร
- 3.4 มีแผนป้ายจัดนิทรรศการหรือไม่..... มี ไม่มี
- 3.5 มีคู่มือสารหรือไม่.....มีไม่มี
- 3.6 มีคู่มือรายการหรือไม่..... มี..... ไม่มี
ถ้ามี มีขนาด..... ลินซ์ก จำนวน.....คู่
- 3.7 มีที่วางหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน.....ที่ วางหนังสือพิมพ์ได้..... ฉบับ
- 3.8 โต๊ะรับส่งหนังสือ เป็นแกนเตอร์
..... ใช้โต๊ะอ่านหนังสือ ใช้โต๊ะบรรณารักษ์
..... ใช้โต๊ะนักเรียน ไม่มีโต๊ะบริการดังกล่าว
- 3.9 โต๊ะทำงานของบรรณารักษ์ ใช้โต๊ะครุไม่มีลีนซ์ก
..... ใช้โต๊ะทำงานที่มีลีนซ์กขนาดเล็ก
..... ใช้โต๊ะทำงานที่มีลีนซ์กขนาดกลาง
..... ใช้โต๊ะทำงานที่มีขนาดใหญ่
..... ใช้โต๊ะนักเรียน
..... อื่น ๆ
- 3.10 ตู้เก็บโสตทัศนวัสดุ มี ไม่มี
- 3.11 ตู้เก็บแผนที่..... มี ไม่มี
- 3.12 รถสำหรับเข็นหนังสือ มี ไม่มี
- 3.13 เครื่องพิมพ์ดีด มี ไม่มี

หมายเหตุ ถ้ามีสิ่งนอกจากที่กล่าวให้ระบุไว้ด้วย

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 วัสดุสิ่งพิมพ์

- 4.1 จำนวนหนังสือในห้องสมุด เล่ม จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน
 คน หนังสือภาษาไทย..... เล่ม
 หนังสือภาษาอังกฤษ เล่ม
- 4.2 วารสารที่รับประจำปี.....เล่ม (ไม่นับวารสารที่ได้เปล่า)
- 4.3 หนังสือพิมพ์รายวันที่บอกรับ.....ฉบับ
- 4.4 สภาพหนังสือในห้องสมุด
 ใหม่มาก เก่ามาก
 ใหม่มาก เก่าเป็นส่วนมาก
 พอ ๆ กันทั้งเก่าและใหม่ ชำรุดมาก
 วิธีเก็บนิตยสาร..... เย็บเล่ม..... ไม่เย็บเล่ม
 หนังสือพิมพ์รายวันเก่า ๆ ขายไปรวบรวมไว้เฉย ๆ

ตอนที่ 5 บุคคลากร

- 5.1 บรรณารักษ์ (นาย, นาง, นางสาว)..... อายุ.....ปี
 วุฒิทางการศึกษา..... วุฒิบรรณารักษศาสตร์.....
 เคยได้รับการอบรมทางบรรณารักษศาสตร์บ้างหรือไม่.....เคย.....ไม่เคย
 (ถ้าเคย) อบรมวิชาชุด อ.ศ.ร..... พ.ศ.....
 อบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
 (1) การเลือกซื้อหนังสือ พ.ศ.....
 (2) การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ พ.ศ.....
 (3) การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน พ.ศ.....
 (4) การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด พ.ศ.....
 อบรมจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ.....
 (ถ้าหลายครั้งไประบุด้วย)
 รายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ (ถ้ามี).....

เป็นบรรณารักษ์มาแล้วเป็นเวลา..... ปี
 ท่านมีความต้องการที่จะศึกษาคือทางบรรณารักษศาสตร์หรือไม่อย่างไร

 ถ้ามีบรรณารักษ์เกินกว่า 1 คน โปรดระบุรายละเอียดไว้ด้วย.....

บรรณารักษ์ต้องสอนหนังสือ สัปดาห์ละ..... ชั่วโมง
 บรรณารักษ์ต้องเป็นครูประจำชั้นหรือไม่..... เป็น..... ไม่เป็น
 บรรณารักษ์ต้องทำงานอย่างอื่นอีก.....
 รวมชั่วโมงทำงานในห้องสมุดสัปดาห์ละ ชั่วโมง

- 5.2 ผู้ช่วยบรรณารักษ์ชื่อ (นาย, นาง, นางสาว)
 อายุ..... ปี วุฒิทางการศึกษา.....
 วุฒิบรรณารักษศาสตร์.....
 เคยได้รับการอบรมทางบรรณารักษศาสตร์หรือไม่..... เคย..... ไม่เคย
 (ถ้าเคย) อบรมวิชาชุด อ.ศ.ร..... พ.ศ.....
 อบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
 (1) การเลือกซื้อหนังสือ พ.ศ.....
 (2) การจัดหมู่หนังสือและการทำบัตรรายการ พ.ศ.....
 (3) การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน พ.ศ.....
 (4) การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด พ.ศ.....
 อบรมจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ.
 (ถ้าหลายครั้ง โปรดระบุด้วย)
 รายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ (ถ้ามี).....

 เป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์มาแล้วเป็นเวลา..... ปี

ท่านมีความต้องการที่จะศึกษาต่อทางบรรณารักษศาสตร์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ผู้ช่วยบรรณารักษช่วยทำงานบรรณารักษส์ปาด้าละ..... ชั่วโมง

ผู้ช่วยบรรณารักษต้องสอนสัปดาห์ละ..... ชั่วโมง

ผู้ช่วยบรรณารักษต้องเป็นครูประจำชั้นหรือไม่..... เป็น..... ไม่เป็น

ผู้ช่วยบรรณารักษต้องทำงานอย่างอื่นอีกคือ.....

.....

5.3 มีนักเรียนช่วยงานห้องสมุด..... คน

จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนช่วยงานห้องสมุดทำารวมทั้งหมดประมาณสัปดาห์ละ..... ชั่วโมง

5.4 มีคนงานดูแลความสะอาดและช่วยงานตามบรรณารักษส์..... คน

5.5 มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจดูผู้ที่ออกจากห้องสมุดหรือไม่..... มี..... ไม่มี

5.6 มีเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดหรือไม่..... มี..... ไม่มี

ถ้ามี มีจำนวน..... คน วุฒิ.....

ตอนที่ 6 เกี่ยวกับการให้บริการ

6.1 มีการจัดหมวดหมู่หนังสือหรือไม่..... จัด..... ไม่จัด

6.2 มีการทำบัตรรายการหรือไม่..... มี..... ไม่มี

ถ้ามีบัตรรายการไว้เขียนหรือพิมพ์..... เขียน..... พิมพ์

ถ้าพิมพ์ใครเป็นผู้พิมพ์.....

6.3 มีบริการให้ยืมหนังสือไปอ่านที่บ้านหรือไม่..... มี..... ไม่มี

ถ้ามีให้ยืมครั้งละ..... เล่ม ต่อระยะ..... วัน

วารสารให้ยืมไปบ้านหรือไม่..... ไม่ได้..... ให้ยืมเฉพาะเล่มเก่าๆ

6.4 มีบริการหนังสือจองหรือไม่..... มี..... ไม่มี

6.5 ห้องสมุดเปิด..... วัน เวลา.....

- 6.6 มีบริการคนคว่ำเป็นรายบุคคลสำหรับครูหรือไม่..... มี..... ไม่มี
 มีบริการคนคว่ำเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนหรือไม่..... มี..... ไม่มี
 มีบริการคนคว่ำเป็นห้องเรียนหรือไม่..... มี..... ไม่มี
- 6.7 ห้องสมุดของท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูเลือกหยิบหนังสือเองตามใจชอบหรือไม่..... ใ้..... ใ้เป็นบางเวลา..... ต้องบอกบรรณารักษ์หยิบใ้ทุกครั้ง
- 6.8 ห้องสมุดของท่านเปิดบริการแก่บุคคลภายนอกอื่น ๆ นอกจากครู นักเรียน ภารโรง หรือไม่ เปิด..... ไม่เปิด
 ถ้าเปิด เปิดใ้ใครบ้าง.....
- 6.9 มีการจัดนิทรรศการขบวนพยุหยาเขตต์หรือไม่..... มี..... ไม่มี
 ถ้ามีจัดเมื่อ..... จัดเดือนละ..... ครั้ง
- 6.10 มีการจัดขบวนพยุหยาเขตต์เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดสำหรับนักเรียนหรือไม่..... มี..... ไม่มี
 ถ้ามี จัดเมื่อ..... ระยะเวลา.....
- 6.11 มีชั่วโมงการใช้ห้องสมุดหรือไม่..... มี..... ไม่มี
 ถ้ามี มีการจัดนิทรรศการอะไรบ้าง.....
 ผู้จัดกิจกรรมเท่านั้น.....
- 6.12 หนังสือในห้องสมุดลงทะเบียนอย่างไร
 ลงทะเบียนรวม..... ลงทะเบียนหมู่ ทำทั้งสองชนิด
 ไม่ได้ลงทะเบียน เพราะ.....
- 6.13 ท่านได้จัดกิจกรรมเพื่อเชิญชวนใ้ครูและนักเรียนสนใจใ้การใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษาหรือไม่ จัด ไม่จัด
 ถ้าจัดมีกิจกรรมอะไรบ้าง.....

 กิจกรรมที่ท่านคิดว่าได้รับความนิยมมากที่สุด.....
 กิจกรรมใดที่ท่านคิดว่าได้รับความนิยมน้อยที่สุด.....

การจกัถัจกรรททุกคร้งัไ้รบัควรวร่วมมือจากครุเพ่งโย
 คั้มาก คั้ปานกลาง น้อย
 นอยมาก

ไ้รบัควรวร่วมมือจากนั้เรยนเพ่งโย
 คั้มากคั้ปานกลาง..... น้อย
 นอยมาก

6.14 จันวนนั้เรยนที่ไ้เข้าไ้ของสมุค มีวันละประมาณ..... คน เวลาที่ไ้เข้ามาก
 ที่สุค..... มั้เป็นนั้เรยนชั้น..... เพศ.....
 นั้เรยนชายมั้สนใจหนังสือหวมค..... วารสารประเภท.....
 ชื่อ.....
 นั้เรยนหญิงมั้สนใจหนังสือหวมค.....วารสารประเภท.....
 ชื่อ.....

6.15 จันวนครุที่ไ้เข้าไ้ของสมุคมีประมาณวันละ..... คน เวลาที่ครุเข้าไ้
 มากที่สุค..... หนังสือที่ครุสนใจมากที่สุคคือ.....
 วารสารประเภท.....ชื่อ.....

6.16 หนังสือพื้ที่ครุสนใจมากที่สุคคือ.....
 หนังสือพื้ที่นั้เรยนสนใจมากที่สุคคือ.....

6.17 มีครุนำนั้เรยนเข้ามากคนควั้ในของสมุคบางหรือไม้.....มี.....ไม้มี
 ถั้มี เข้ามาศั้กษาคนควั้สั้ปะคั้ห้ละ.....คร้งั

6.18 ท่านคั้ควั้ท่านมีเวลาคั้เน่งงานของสมุคเพ่งพอหรือไม้.....พอ
พอควร..... ไม้เพ่งพอ

6.19 ท่านไ้รบัควั้แนะนำหรือควั้เรยั้กร้งัจากผู้ไ้ของสมุคเก่ยวกับการไ้บรัการ
 ของสมุคคั้ยงไร.....

6.20 ท่านคิดว่าปัญหาที่ทำให้ท่านดำเนินงานห้องสมุดไม่ได้เต็มที่สมความมุ่งหมายมี
อะไรบ้าง.....

.....

6.21 ท่านต้องการให้ศึกษานิเทศก์ฝ่ายวิชาการห้องสมุดช่วยเหลืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

6.22 อื่น ๆ

.....

.....

.....

ใบกรอกคะแนนตัดสินการคัดเลือกห้องสมุดโรงเรียน
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ชื่อห้องสมุด.....

ตั้งอยู่ที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....เขต.....

ข้อที่	หลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาให้คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวมคะแนน	หมายเหตุ
1	ความสะอาดเรียบร้อยภายในห้องสมุดดีมาก เพียงไร	5			
2	การตกแต่งห้องสมุดน่าดู น่าเชิญชวนเข้าไป ใช้เพียงไร	5			
3	การจัดเนื้อที่ภายในห้องสมุด อ่านด้วยความ สะดวกแก่ผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงานเพียงไร	7			
4	การจัดวางครุภัณฑ์ห้องสมุดถูกต้องตามหลัก วิชาหรือไม่	5			
5	การวางหนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาคและอื่น ๆ เหมาะสม เพียงไร	5			
6	การแบ่งงานของเจ้าหน้าที่และผู้ร่วมงานได้ สัดส่วนถูกต้องเพียงไร	5			
7	มีการจัดนักเรียนช่วยงานเพียงไร	5			
8	มีการจัดทำสถิติดังต่อไปนี้เพียงไร				
	- จำนวนผู้ใช้ห้องสมุดแต่ละวัน	5			
	- จำนวนหนังสือที่มีผู้ยืมออกโดยแยกแต่ละ หมวดในแต่ละวัน	5			

ข้อที่	หลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาให้คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวมคะแนน	หมายเหตุ
	- จำนวนหนังสือที่ขอมแล้ว	5			
	- จำนวนหนังสือและวารสารที่เยี่ยมแล้ว	5			
	- จำนวนกิจกรรมและบริการพิเศษ	5			
	- จำนวนการให้บริการตอบคำถามและการช่วยการค้นคว้า	5			
9	มีการจัดทำรายงานประจำปีรายงานต่อผู้บริหารเพียงไร	7			
10	มีการจัดประชาสัมพันธ์งานห้องสมุดเพียงไร	10			
11	มีการจัดทำบัญชีการเงินหรือไม่	5			
12	มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ห้องสมุดเป็นปัจจุบันเพียงไร	5			
13	มีการจัดทำสมุดเยี่ยมหรือไม่	3			
14	มีการจัดทำสมุดคำถาม-คำตอบเกี่ยวกับวิชาการหรือไม่	5			
15	มีการจัดทำสมุดความต้องการ ข้อเสนอแนะของผู้ใช้ห้องสมุดหรือไม่	5			
16	มีการทำโครงการในการปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อของบประมาณในแต่ละปีหรือไม่	5			
17	การเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดเหมาะสมกับนโยบายทางการศึกษาและตรงตามความต้องการของผู้ใช้เพียงไร	10			
18	มีคู่มือในการเลือกหนังสือเพียงไร	3			

ที่	หลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาให้คะแนน	รวมคะแนน	หมายเหตุ
	หนังสือทุกเล่มทำตามขบวนการ เตรียมหนังสือให้ยึดครบตามประเภทของหนังสือเพียงไร ของเขียนบัตร (บางประเภทไม่ต้อง)		
	เขียนสัน	20	
	หนังสือได้รับการระวังรักษาอยู่เสมอเพียงไร	5	
1	หนังสือได้รับการซ่อมแซมอยู่เสมอเพียงไร	5	
	มีการจัดหมู่หนังสือครบถ้วนเพียงไร (ถูกต้อง, ครบถ้วน)	13	
3	มีการทำบัตรรายการเพียงไร (รายการถูกต้องครบถ้วน)	12	
	วิธีการจัดหนังสือในชั้น (เรียงตามเลขหมู่) และจัดชั้นหนังสือถูกต้องตามหลักวิชาการเพียงไร (ตามประเภทของหนังสือ)	6	
5	มีการสำรวจหนังสือ (โดยมีหลักฐานปรากฏ) สม่าเสมอเพียงไร	5	
6	การเลือกวารสารเหมาะสมกับผู้ใ้	5	
	มีการลงทะเบียนวารสารเป็นระบบที่ใ้ได้เพียงไร	5	
	วิธีการจัดวารสารเหมาะสมเพียงไร	3	
	วิธีการให้บริการเกี่ยวกับวารสารรัคคุมและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใ้เพียงไร	7	
	วิธีการเก็บรักษาวารสารถูกต้องตามหลักวิชาการเพียงไร	5	

หลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาให้คะแนน

รวมคะแนน หมายเหตุ

1	มีटरชนีวารสารหรือบัตรรายการของวารสาร เพียงไร	5
2	การเลือกหนังสือพิมพ์เหมาะสมเพียงไร	10
3	มีทะเบียนหนังสือพิมพ์เพียงไร	5
4	วิธีการให้บริการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รุดกุมและ อำนวยความสะดวกผู้ใช้เพียงไร	5
5	วิธีการเก็บรักษาถูกต้องตามหลักวิชาการ เพียงไร	3
36	มีการจัดเกี่ยวกับจุดสารเพียงไร	3
37	มีการจัดและให้บริการสำหรับจุดสารเพียงไร	3
38	มีการจัดท่ากฤตภาคเพียงไร	5
39	มีวิธีการเก็บรักษาถูกต้องตามหลักวิชาการ เพียงไร	3
40	วิธีการให้บริการเกี่ยวกับกฤตภาครุดกุมและ อำนวยความสะดวกผู้ใช้เพียงไร	5
41	มีโสตทัศนอุปกรณ์หรือไม่	3
42	วิธีการจัดเก็บรักษาถูกต้องตามหลักวิชาการ เพียงไร	3
43	วิธีการให้บริการเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์รุดกุม และอำนวยความสะดวกผู้ใช้เพียงไร	5
44	ระเบียบการใช้ห้องสมุดรุดกุมและอำนวยความสะดวก แก่การใช้ห้องสมุดเพียงไร	10
45	มีบริการหนังสือจองเพียงไร	3
46	มีบริการแนะนำการอ่านเพียงไร	10

ลำดับ	หลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาให้คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวมคะแนน	หมายเหตุ
	มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เพียงไร	10			
8	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่อไปนี้ สม่ำเสมอและถูกต้องเพียงไร	3			
	- ฉายภาพยนตร์	3			
	- จัดนิทรรศการ	5			
	- เชิญวิทยากรมาแสดงปาฐกถา	3			
	- วิทยุกระจายเสียง	3			
	- พุคเรื่องหนังสือ	5			
	- การประกวดการอ่าน	5			
	- การวิจารณ์หนังสือ	3			
	- การจัดอภิปราย	3			
	- การเสวนาทาน	5			
	- การประกวดหาปัญหา	5			
	- จัดทำหนังสือหรือวารสารของห้องสมุด	3			
	- บรรณานิตยสาร	5			
	- บรรณานุกรม	5			
	- ชมรมห้องสมุด	5			
49	มีการจัดห้อง (มุม) พิเศษต่าง ๆ (สำหรับเด็ก, คนควา, ฯลฯ) เพียงไร	5			
50	มีบริการพิเศษเพียงไร	5			
	- แจกเอกสารแก่ผู้ใช้เป็นครั้งคราว	5			
	- อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าว	5			

หลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาให้คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวมคะแนน	หมายเหตุ
เมื่อจะมีกิจกรรม ผู้ใช้ใครทราบและมีส่วนร่วมเพียงไร	10			
คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดบรรณารักษ์				
- ความมีมนุษยสัมพันธ์, ยิ้มแย้มแจ่มใส ความเป็นกันเอง	5			
- ความว่องไว กระฉับกระเฉง	5			
- ความคิดริเริ่มต่อกิจกรรมอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ทุกคน	5			
- ความมั่นใจในตนเอง	5			
- ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	5			
- การแต่งตัว	5			
รวม	400			

(ลงชื่อ)

วัน เดือน

ผู้ให้คะแนน

ปี

หลักเกณฑ์การคัดเลือกห้องสมุดตัวอย่างองค์การของรัฐประจำปี 2522

1. คำจำกัดความ

องค์การของรัฐ หมายถึง องค์การที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติโดยเฉพาะ หรือจัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามอำนาจพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์การของรัฐ พ.ศ. 2496 หรือเป็นองค์การที่ดำเนินการด้านสาธารณูปโภค ทั้งนี้ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจที่มีลักษณะเป็น บริษัท จำกัด โรงงาน และรัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการของธนาคาร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงการศึกษานิพนธ์ขององค์กรใหม่ประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของห้องสมุด

3. ประเภทห้องสมุด

พิจารณาห้องสมุดองค์การของรัฐ

4. วิธีคัดเลือก

4.1 สํารวจว่าองค์การของรัฐแห่งใดบ้างที่มีห้องสมุด

4.2 ส่งแบบสอบถามไปยังห้องสมุดของรัฐที่สำรวจไว้แล้ว และให้ห้องสมุดส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังสมาคมฯ ภายในระยะเวลา 1 เดือน

4.3 คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก ขึ้นต้นจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4.4 คณะกรรมการ ไปชมห้องสมุดที่ผ่านการคัดเลือกชั้นต้นแล้ว

4.5 คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกชั้นสุดท้าย แล้วรายงานผลต่อสมาคมฯ

5. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก

5.1 วัสดุ เอกสารสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด จะพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

5.1.1 ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์การ

5.1.2 ครบถ้วนสมบูรณ์

- 5.1.3 ทันสมัย
- 5.1.4 จักเก็บในระบบที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพต่อการค้นคว้าให้บริการ
- 5.2 บริการใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้
 - 5.2.1 ประเภทของบริการที่ให้
 - 5.2.2 สถิติการใช้บริการแต่ละประเภท
 - 5.2.3 ผู้ใช้ได้รับประโยชน์มากที่สุด
 - 5.2.4 บริการรวดเร็ว
 - 5.2.5 ให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเชื่อถือได้
 - 5.2.6 ให้บริการด้วยความเต็มใจ
- 5.3 สถานที่ มีบรรยากาศเชิญชวนให้ผู้อยากมาใช้ สะอาดและสะดวกสบาย
- 5.4 มีโครงการปรับปรุงการดำเนินงานของหอสมุด
- 5.5 คุณสมบัติและความสามารถของเจ้าหน้าที่ของหอสมุด บุคลิกลักษณะ การจัดทำเนื้องาน การบริหาร บริการ และงานเทคนิคของหอสมุด

6. คณะกรรมการ

6.1 คณะกรรมการเพื่อการพิจารณาคัดเลือกหอสมุดตัวอย่างองค์การของรัฐ ประจำปี 2522 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในด้านการดำเนินงานและการให้บริการหอสมุด มีจำนวน 7 ท่าน และที่ปรึกษาอีก 2 ท่าน

6.2 คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมาคมหอสมุด จะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกหอสมุดเฉพาะที่เด่น เสนอต่อคณะกรรมการบริหารสมาคมหอสมุดแห่งประเทศไทย

6.3 การวินิจฉัยตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นเด็ดขาด

7. รางวัล

หอสมุดที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหอสมุดตัวอย่างองค์การของรัฐ สำหรับปี พ.ศ. 2522 จะได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณจากสมาคมฯ ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2522 ของสมาคมหอสมุดแห่งประเทศไทย